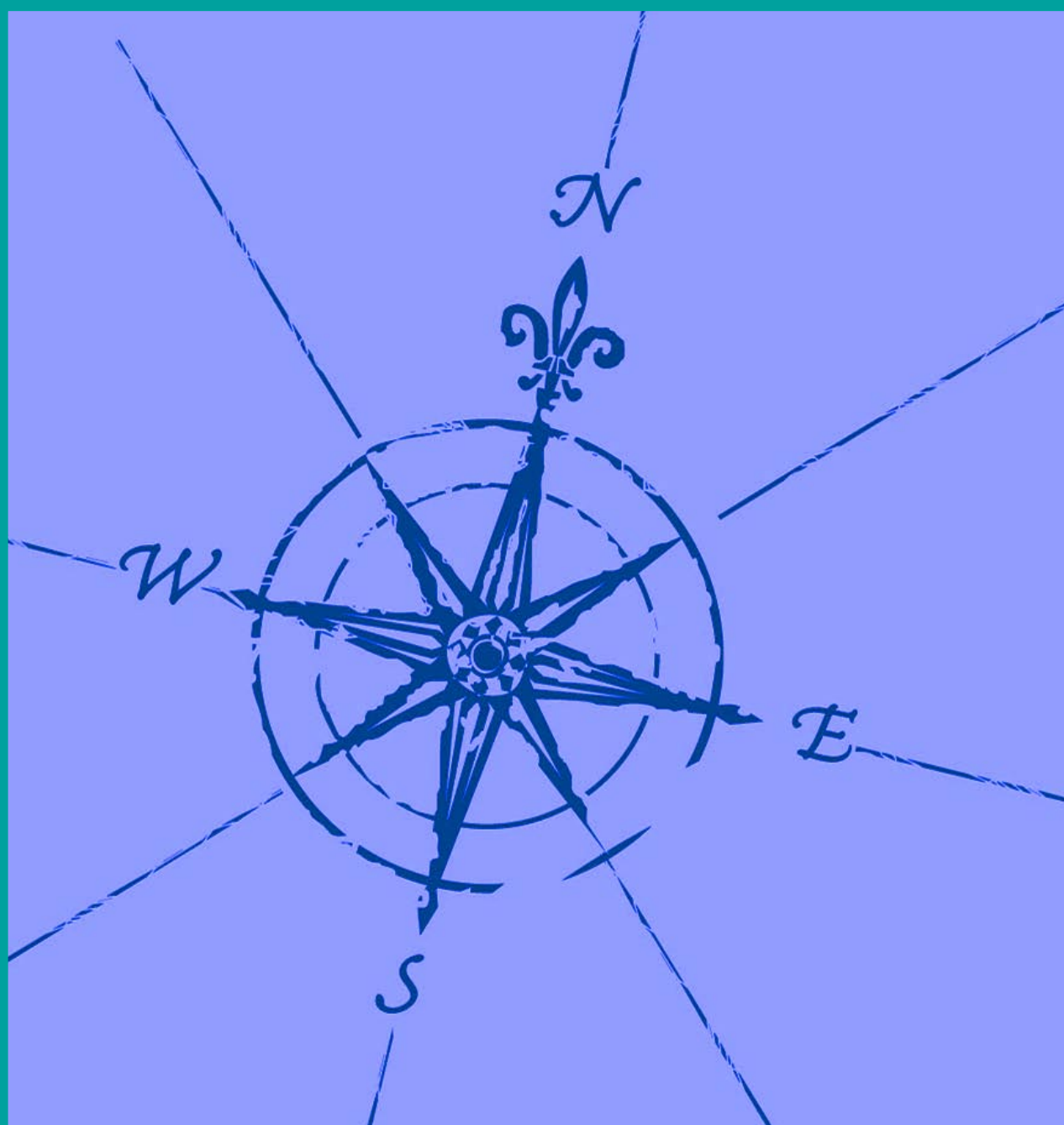

STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOOSDRECHT

J A A R V E R S L A G 2 0 1 2

INHOUD

5 PERSONALIA

7 UITBESTEDING

8 INDEXERING

9 VOORWOORD

12 KERNCIJFERS

17 ALGEMEEN

Activiteiten 17

Statutaire doelstelling 17

Eigen beheer 17

Organisatie 18

Pensioenregelingen 20

Wijzigingen in pensioenstatuten 2004 en 1988 20

Categorieën belanghebbenden 20

21 BESTUUR

Algemeen bestuur 21

Samenstelling algemeen bestuur eind 2012 21

Dagelijks bestuur (DB) 22

Samenwerkingsverbanden 22

Klachten- en geschillenprocedure 23

Uitvoering pensioenadministratie 23

Uitvoering financiële administratie 23

Uitvoering flexioenregeling 23

Adviseurs 24

Integraal vermogensbeheerder 24

Frontoffice 24

25 FINANCIËEL BELEID

Beleggingen 25

Terugblik 2012 25

Performance totale portefeuille 26

Gevoerd beleid 26

Performance zakelijke waarden 27

Vooruitzichten financiële markten 31

Strategische assetmix en benchmarkverdeling 31

Rebalance beleid 32

Benchmark portefeuille onderdelen 32

Algemene restricties 33

Maatschappelijk verantwoord beleggen 34

Pensioenen 35

Premies 35

Ontwikkeling dekkingsgraad 35

Ontwikkeling m.b.t. de voorziening 37

INHOUD

Evaluatie herstelplan 37

Indexatiebeleid 38

39 RISICOBELID

Onderzoek 39

Beleggingsrisico's algemeen 39

Specifieke beleggingsrisico's 40

Renterisico 40

Valutarisico 41

Kredietrisico 41

Concentratierisico 41

Specifiek financiële instrumenten 42

Liquiditeitsrisico 42

Beleggingsrisico alternatieve beleggingen 42

Verzekeringstechnische risico's 42

Langlevensrisico 42

Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico 43

Continuïteitsanalyse maart 2013 43

Uitkomsten ALM-studie begin 2011 43

Operationele risico 44

45 VOORUITZICHTEN

Ontwikkeling geschatte dekkingsgraad na balansdatum versus benodigd volgens herstelplan 45

Nieuw Financieel Toetsingskader (FTK), wijziging Fiscaal Kader Beroepspensioenfondsen en verhoging AOW-leeftijd 45

47 BESTUURSZAKEN

Deskundigheid 47

Evaluatie fuctioneren bestuur 48

Toezicht en verantwoording 48

Klachten- en geschillenprocedure 48

Gedragscode 48

Compliance 48

Compliance officer 49

Verslag compliance officer 49

Extern toezicht 49

Crisisplan 50

51 PENSIOENBELEID

Kenmerken pensioenregelingen 51

Wijzigingen in 2012 52

53 ACTUARIËLE ANALYSE

Analyse van het resultaat 53

Resultaat door wijziging rentetermijnstructuur 53

Resultaat op premies 53

Resultaat op flexioen 54

INHOUD

Resultaat op kosten 54
Resultaat op sterfte 54
Mutaties en correcties 55

56 PENSION FUND GOVERNANCE

Intern toezichtsorgaan 56
Verantwoordingsorgaan 56
Oordeel verantwoordingsorgaan 57
Compliance 57
Bestuursbesluiten ex artikel 21 statuten 58
Communicatie 58
Nevenfuncties 59
Kostentransparantie 59

61 JAARREKENING

Balans per 31 december 2012 62
Rekening van baten en lasten over 2012 63
Kasstroomoverzicht 64
Toelichting op de balans en staat van baten en lasten 65

91 OVERIGE GEGEVENS

Solvabiliteitstoets 91
Resultaat bestemming 97
Gebeurtenissen na balansdatum 97
Actuariële verklaring certificerend actuaris 98
Controle verklaring van de onafhankelijke accountant 99

100 BIJLAGEN

- 1 Begrippen 100
- 2 Vergelijking indexatie BPL, ABP en Koopvaardij 1989-2013 105
- 3 Leeftijdsverdeling eind 2012 106
- 4 Premie(flexioen) regeling 107
- 5 Besluiten ex artikel 21 statuten van BPL 112
- 6 Klachten en geschillenprocedure 115
- 7 Rapportage van het intern toezichtsorgaan Pension Fund Governance over Stichting Beroeps-pensioenfonds Loodsen 116
- 8 Reactie bestuur op rapport intern toezichtsorgaan PFG 2012 125
- 9 Oordeel van het verantwoordingsorgaan over het door het BPL-bestuur gevoerde beleid in 2012 126
- 10 Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2012 127
- 11 Communicatieplan (onderdeel van het communicatiebeleid) 128
- 12 Visie Robeco Institutional Asset Management 129
- 13 Voor als het onverhoopt nodig is... 131

134 CONTACT

PERSONALIA

BESTUURSLEDEN

P.B. Schoe *
Nolleweg 2
4381BH Vlissingen
Tel 0118 43 11 31
Schoe@loodswezen.nl

P.J.J. van den Berg ***
Noordlaarderweg 11
9475 TE Midlaren
Tel 050 409 08 92
pijvandenber@gmail.com

E.P.R. Heugen **
A. van Dalsumlaan 24
4384 JV Vlissingen
Tel 0118 49 04 41
heugen@zeelandnet.nl

L. Kazemier
Wierdeweg 16
9931 TD Delfzijl
Tel 0596 63 11 63
leankaz@kpnplanet.nl

M.A. van Kuik
Abdijweide 39
3223 MD Hellevoetsluis
Tel 0181 78 74 46
M.vanKuik@loodswezen.nl

H.J.T. Ruijten
Hertogenven 18
1963 RE Heemskerk
Tel 0251 24 61 68
b.ruijten@planet.nl

* VANAF 8-6-2012
** TOT 8-6-2012
*** VANAF 8-6-2012
(VOORHEEN SECRETARIS/
PENNINGMEESTER)

DAGELIJKS BESTUUR

VOORZITTER
J.W. Duyzer
Molenkamp 16
5306 GM Brakel
Tel 0418 67 70 75
jwduyzer@gmail.nl

**SECRETARIS/
PENNINGMEESTER**
R. de Jonge *
Dorpstraat 411
1566 BG Assendelft
Tel 075 687 45 10
Robert3005@yahoo.com

* BENOEMING TOT SECRETARIS /
PENNINGMEESTER OP 8-6-2012
(VOORHEEN BESTUURSLID)

FRONTOFFICE

MANAGER PENSIOENEN
Th.A. Wittkampf
Oostvlietstraat 40
2271 RK Voorburg
Tel 088 900 25 40
t.wittkampf@loodswezen.nl

MEDEWERKER PENSIOENEN
N. van Beek
Tel 088 900 25 41
n.vanbeek@loodswezen.nl

MIDDEN: L. THISSEN (ACTUARIS)
VLNR: M.A. VAN KUIK, L. KAZEMIER, H.J.T. RUIJTEN, R. DE JONGE (SECRETARIS/
PENNINGMEESTER), TH..A. WITTKAMPF (MANAGER PENSIOENEN),
P.B. SCHOE, P.J.J. VAN DEN BERG, J.W. DUYZER (VOORZITTER).

PERSONALIA

INTERN TOEZICHTSORGAAN

VOORZITTER
H.R.C. Gostelie

LEDEN
M. van der Kwast
R. Bastian

VERANTWOORDINGS- ORGAAN

VOORZITTER
E.M. Visser
Walstro 4
1964 MG Heemskerk
ekkevisser@kpnplanet.nl

SECRETARIS
J. Jonker
Prinses Beatrixpark 3
1462 JA Middenbeemster
j.jonker3@quicknet.nl

LEDEN
H.B.W. Broers
W.A. Plantsoen 188
2991 NJ BARENDRECHT
h.broers@loodswezen.nl

J.Y. van der Laan
Elisabeth Boddaertstraat 18
1902 NZ Castricum
johan@jyvanderlaan.demon.nl

G.Y.M. van Rooij
Hogedijk 1
4511 RL Breskens
g.vanrooij@loodswezen.nl

M. van Twuijver
Asserstraat 1 J
9451 AA Rolde
marckvantwuijver@home.nl

COMPLIANCE OFFICER

J. Heldoorn
Schelgeest 13
1901 HB Castricum
jan@janheldoorn.demon.nl

UITBESTEDING

PARTIJEN WAARAAN BPL WERKZAAMHEDEN HEEFT UITBESTEED

ACCOUNTANT

S.A. van Kempen
PricewaterhouseCoopers Accountants
Rotterdam

ADVISEREND ACTUARIS

R. Sprenkels
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

BELEGGINGSADVISEUR

M. Euverman
Sprenkels & Verschuren
Amsterdam

CERTIFICEREND ACTUARIS

P. Ruigrok
Ruigrok Actuariële Consultancy B.V.
Wieringerwaard

INTEGRAAL VERMOGENSBEHEERDER

Robeco Institutional Asset Management B.V. (RIAM)
Rotterdam

BEWAARBANK

Kasbank
Amsterdam

HERVERZEKERAAR

Zwitserleven
Amstelveen

ADMINISTRATEURS

Nederlands Loodswezen B.V.
Hoek van Holland

AON HEWITT ASSOCIATES B.V.

Amsterdam

UITVOERDER FLEXIOENREGELING

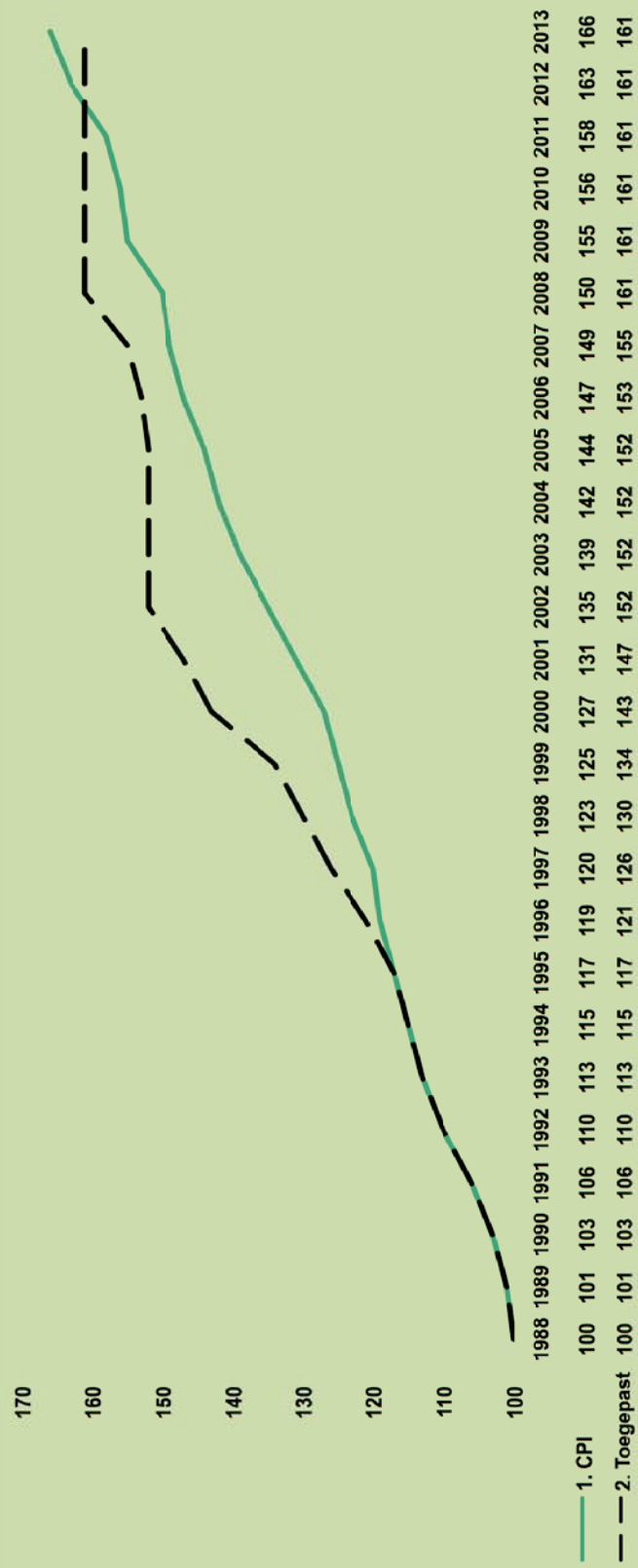
Robeco Pension Providers
Rotterdam

INDEXERING

INDEXERING 1988 T/M 2013 IN VERGELIJKING MET STIJGING CPI

CPI = consumenten prijs index

VOORWOORD

FINANCIËLE POSITIE

De financiële positie van ons fonds is in 2012 verbeterd. De dekkingsgraad, die de verhouding weergeeft tussen de verplichtingen en het vermogen, bedroeg eind 2012 101,6 procent (eind 2011 97,5 procent). Dit betekent een stijging van de dekkingsgraad met 4,1 procent-punt. De dekkingsgraad eind 2012 van BPL ligt hiermee 1,6 procent-punt achter op het herstelplan (vergelijk rode en groene lijn in onderstaande grafiek) en 1,5 procent-punt boven de lijn van het “vereist herstel” (eind 2013 dient BPL op basis van wettelijke regels op 104,3 procent te staan, zie blauwe lijn in onderstaande grafiek). De eerder gecommuniceerde voorlopige dekkingsgraad eind 2012 bedroeg 101,4 procent.

BPL moet, zoals hiervoor reeds aangeven, eind 2013 een dekkingsgraad hebben bereikt van 104,3 procent. Als de dekkingsgraad eind 2013 lager is, dan zal per 1 april 2014 een korting moeten worden doorgevoerd. Lees verder op blz. 35 en 45.

PREMIEBELEID

WIJZIGING PENSIOENSTATUTEN

In 2012 is een wijziging van de pensioenstatuten doorgevoerd. Deze wijziging houdt in dat als de premiestijging hoger uitpakt dan de premiestijging als gevolg van de verwerking van de consumentenprijsindex, de NLC-ledenvergadering een afwijkende premie kan vaststellen. Als daardoor minder premies binnenkomen dan noodzakelijk is, heeft het bestuur de mogelijkheid voor het betreffende jaar een lagere pensioengrondslag vast te stellen, voor zoveel als nodig is in verband met de verminderde premie-inkomsten. Op deze wijze kan dan altijd aan de eis van “de minimale premie bij onderdekking” worden voldaan. Handelend volgens deze systematiek heeft de NLC-ledenvergadering op 5 februari 2013 besloten de premieverhoging voor 2013 vast te stellen op 14,7 procent, de premiestijging die nodig was om de pensioengrondslagen per 1-1-2013 te laten stijgen met 2,3 procent.

FINANCIËLE MARKTEN IN 2012

Het netto rendement op beleggingen bedroeg over 2012 14,04 procent, terwijl de benchmark een rendement liet zien van 16,4 procent. De financiële markten hebben een goed jaar achter de rug ondanks

VOORWOORD

de per saldo wat tegenvallende reële economie. In het eerste kwartaal profiteerden vooral de risicovolle beleggingscategorieën als (vastgoed)aandelen, risicovolle bedrijfsobligaties, staatsobligaties van opkomende landen en solide bedrijfsobligaties van de combinatie van meevallende economische cijfers in Amerika en de aanhoudende verruiming van het monetaire beleid.

In het tweede kwartaal - toen de bezorgdheid over de Europese crisis toenam - groeide de interesse voor veilige havens-staatsobligaties van Duitsland en Amerika. De tienjaarsrentes op deze staatsobligaties daalden ruim onder de 2 procent, omdat voor een steeds grotere groep investeerders het veiligstellen van het opgebouwde kapitaal belangrijker is dan het te verwachten rendement. Lees verder onder op blz. 25.

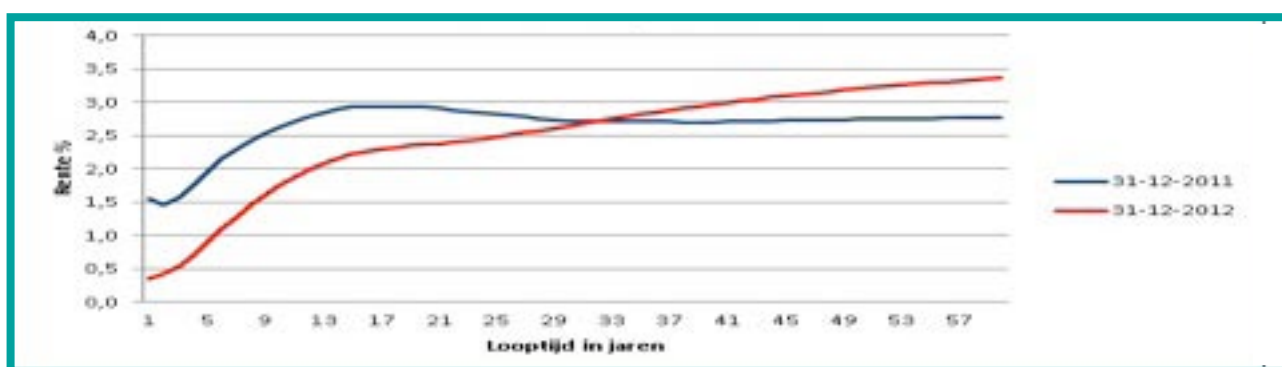
LANGLEVEN RISICO

In 2012 werden de nieuwe AG prognosetafel 2012-2062 doorgevoerd. Dit had een negatief effect op de dekingsgraad van circa 0,8 procent-punt. Het resultaat op langlevens was in 2012 weer negatief (er overleden minder deelnemers/gepensioneerden dan op grond van de in 2012 geldende grondslagen werd verwacht). Lees verder op blz. 54. De verbetering van de levensverwachting in Nederland gaat sneller dan tot nu toe was ingeschat en de verwachting is dat de nieuwe prognoses de komende jaren nog wel een paar keer naar boven zullen moeten worden bijgesteld. De verbeteringen in de gezondheidszorg zijn hiervoor de voorname oorzaak. Voor de komende jaren zal dit naar verwachting een van de belangrijkste kosten oprijvende factoren zijn.

VERMOGENSBEHEER

BPL heeft het risico van de marktrente afgedekt door middel van swaps en swaptions. Op basis van deze structuur bedroeg de effectieve afdekking gedurende het verslagjaar naar schatting 80 procent. Onder marktrente wordt verstaan de door De Nederlandsche Bank voorgeschreven rentetermijnstructuur (RTS).

De gehanteerde rentetermijnstructuur eind 2011 en eind 2012:

De rentetermijnstructuur ultimo december 2012 is voor de looptijd tot 33 jaar lager dan de rentetermijnstructuur ultimo december 2011. Vanaf de looptijd van 33 jaar ligt de rentetermijnstructuur ultimo 2012 hoger dan de rentetermijnstructuur ultimo december 2011. De voorziening pensioenverplichtingen is hierdoor gestegen waardoor de dekingsgraad is gedaald met 1,5 procent-punt. Zonder de afdekking van de marktrente zou de dekingsgraad zijn gedaald met 9,9 procent-punt. Lees verder op blz. 36.

V O O R W O O R D

2012 stond voor het pensioenfonds in het teken van de eurocrisis. Medio juni 2012 heeft het pensioenfonds besloten de valuta-afdekking van de posities in USD en JPY in de portefeuille gedeeltelijk af te bouwen. Voorheen werd 100 procent van deze valuta's afgedekt. Argument hiervoor was de escalerende Euro Crisis. De gedachte was dat indien de euro crisis zou escaleren er een vlucht op gang zou komen van de euro naar 'veilige' valuta's, in dit geval USD en JPY. Eind 2012 stond deze positie nog steeds open.

In 2009 is gestart met een nieuw concept voor selectie en monitoring van asset-managers door inschakeling van Corestone, een in Zwitserland gevestigde 100 procent dochter van Robeco. Een besluit tot aanstelling of ontslag van een manager geschiedt door het bestuur op basis van het advies van Corestone. In 2011 is begonnen met de implementatie van dit concept voor beleggingen in vastrentende waarden, hetgeen in 2012 is afgerond. Eind 2012 wordt strategisch voor 40 procent volgens dit concept belegd. In de loop van 2013 zal, na een evaluatie van het nieuwe selectiebeleid, worden gezien of ook de beleggingen in aandelen onder dit concept kunnen worden gebracht. Daaraan zal een heroverweging van de strategische assetallocatie vooraf gaan. Lees verder vanaf blz. 26.

ONTWIKKELINGEN

In 2015 wordt een nieuw Financieel Toetsingskader (FTK) van toepassing. In dat jaar treedt voor beroepspensioenfondsen ook een nieuw fiscaal kader in werking. Beide ontwikkelingen zullen aanpassing van de pensioenstatuten noodzakelijk maken. Besluitvorming hierover vindt plaats in de NLC-ledenvergadering. Ter voorbereiding daarop zal een intensief traject van overleg en communicatie noodzakelijk zijn.

Eind 2012 is een werkgroep van start gegaan, bestaande uit vertegenwoordigers van de NLC, BPL en de VNOL. De werkgroep heeft tot taak voorstellen voor noodzakelijke veranderingen voor te bereiden en te zorgen voor heldere communicatie naar alle belanghebbenden. Lees verder op blz. 45.

SAMENWERKING

Het bestuur van de UvB (koepel voor beroepspensioenfondsen) was in 2012 vooral bezig met het vaststellen van de inbreng in het bestuur van de Pensioenfederatie en onder het bestuur fungerende adviescommissies, naast de afstemming over specifieke UvB-onderwerpen.

SOLIDARITEIT

Er is binnen onze geledingen een trend waarneembaar naar meer individualisering. Steeds meer mensen hebben bepaalde wensen. Er wordt steeds meer geredeneerd vanuit de ik-situatie en minder van uit de wij-situatie. Dat staat op gespannen voet met de belangrijkste pijlers van ons huidige pensioenstelsel, te weten solidariteit en het delen van risico's. Ik zet daartegen over: Samen staan we sterker! Eén pensioenfonds van en voor (ex)loodsen! Wij gaan indien nodig de discussie graag met u aan.

BESTUURSMUTATIES

In 2012 is benoemd tot bestuurslid L. Kazemier. Hij volgt de in 2011 afgetreden P.G. van der Horst op. In 2012 is benoemd tot bestuurslid P.B. Schoe. Hij volgt E.P.R. Heugen op. In 2012 is P.J.J. van den Berg afgetreden als secretaris/penningmeester. Hij is als zodanig opgevolgd door R. de Jonge.

KERNCIJFERS

CONSUMENTEN PRIJS INDEX (CPI)

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3,2	2	1,3	1,8	1,1	1,3	3,1	0,4	1,6	2,7

IN PROCENTEN

TOESLAGEN

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
0	0	0	0,8	1,1	4,3	0	0	0	0

IN PROCENTEN

PER 01-01-2003 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 2%, VERVALLEN PER 31-12-2003;
 PER 01-01-2004 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2004;
 PER 01-01-2005 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2005;
 PER 01-01-2006 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, VERVALLEN PER 31-12-2006;
 PER 01-01-2007 EEN VOORWAARDELIJKE TOESLAG VAN 3%, PER 01-01-2008 ONVOORWAARDELIJK GEMAAKT.

NETTO RENDEMENT

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
4,6	7,1	14	9,5	0,8	0,11	8,04	17,1	11,87	14,04

IN PROCENTEN

PREMIEVERHOOGING

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
12,9	3	8	1,8	1	1,3	5,9	3,3	21,78*	5,3

IN PROCENTEN

* VOOR PENSIOENSTATUUT 2004. VOOR PENSIOENSTATUUT 1988: 20

KERNCIJFERS

SOLVABILITEIT (VANAF 2007 IS DE VEREISTE DEKKINGSGRAAD OP BASIS VAN FTK)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
VEREISTE DEKKINGSGRAAD				119,8	116,5	113,4	113,8	116,4	112,3	115,6
DEKKINGSGRAAD	98,2	100,1	108,6	118	123,2	92,8	97,5	100,6	97,5	101,6

IN PROCENTEN

PREMIE PER JAAR BPL 1988

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
BASISREGELING	11.976	12.336	13.080	13.320	13.464	13.632	14.448	14.928	17.904	19.128
PREMIEREGELING	3.000	3.096	3.288	3.360	3.384	3.432	3.624	3.744	4.488	4.800
FLP-GERECHTIGDEN	5.988	6.168	6.540	6.660	6.732	6.816	7.224	7.464	8.952	9.564

IN EURO'S

PREMIE PER JAAR BPL 2004

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
24.720	26.700	27.180	27.480	27.840	29.484	30.456	37.092	39.060

IN EURO'S

PREMIE PER JAAR REGLEMENT ASPIRANT-REGISTERLOODSEN

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
3.360	3.456	3.672	3.732	3.768	3.816	4.044	4.176	5.016	5.363

IN EURO'S

KERNCIJFERS

PREMIE PER JAAR (BEDRAGEN X1.000 EURO)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
AKTIEVEN	5.185	9.187	11.390	11.758	12.217	12.886	13.658	14.167	16.916	17.783
FLP-GERECHTIGDEN	1.982	2.025	1.901	1.758	1.616	1.525	1.489	1.314	1.140	790
ASPIRANTEN	100	111	102	135	128	137	109	65	84	120
TOTAAL FEITELIJKE PREMIE	7.267	11.323	13.393	13.651	13.961	14.548	15.247	15.546	18.140	18.693
ACTUARIËLE KOSTENDEKKENDE PREMIE					14.264	13.366	17.682	16.615	19.348	22.189
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE					13.860	14.589	14.334	14.875	16.939	16.741
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING								15.398	17.535	20.372

ZIE VOOR TOELICHTING OP VERSCHILLEN TUSSEN DE FEITELIJKE ONTVANGEN PREMIE, DE ACTUARIËLE KOSTENDEKKENDE PREMIE, DE GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE EN DE MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING OP BLZ. 35.

BPL 1988, PENSIOENGRONDSLAG

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PENSIOENGRONDSLAG	77.997	78.762	78.762	79.392	80.265	81.308	81.308	81.308	85.536	87.845

IN EURO'S

BPL 2004, PENSIOENGRONDSLAG

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
PENSIOENGRONDSLAG	109.968	109.968	110.848	112.067	113.524	113.524	113.524	119.427	122.652

IN EURO'S

KERNCIJFERS

FUNCTIONEEL LEEFTIJDSPENSIOEN (FLP)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
FLP 55-60, INGEGAAN VOOR 1-5-2004	63.745	65.275	65.993	66.528	67.800	69.288	71.988	73.716	74.376	75.420
FLP 60-65, INGEGAAN VOOR 1-5-2004	56.730	58.092	58.731	59.208	60.336	61.668	64.068	65.604	66.192	67.128
FLP 55-60, INGEGAAN TUSSEN 1-5-2004 EN 1-7-2008		59.107	59.453	59.868	61.068	62.472	64.764	66.252	65.820	66.504
FLP 60-65, INGEGAAN TUSSEN 1-5-2004 EN 1-7-2008		51.924	52.191	52.548	53.604	54.876	56.844	58.140	57.636	58.212

IN EURO'S

PENSIOEN/PENSIOENGRONDSLAG ASPIRANT-LOODSEN

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
LEERVERGOEDING/ PENSIOENGRONDSLAG VOOR AFTREK FRANCHISE	31.946	32.789	33.178	33.774	34.146	34.590	35.662	35.805	36.378	37.360
FRANCHISE			12.100	12.160	12.452	12.614	12.614	12.614	12.614	12.614
PARTNERPENSIOEN	9.725	10.138	10.299	10.591	10.630	10.768	11.294	11.364	11.644	12.126
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN	9.584	32.789	33.178	33.774	34.146	34.590	35.662	35.805	36.378	37.360

IN EURO'S

KERNCIJFERS

AANTALLEN

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
DEELNEMERS BPL 2004	0	436	429	432	446	451	464	466	450	450
DEELNEMERS BPL 1988	759	303	272	253	230	216	191	165	104	62
TOTAAL AANTAL DEELNEMERS	759	739	701	685	676	667	655	631	554	512
GEWEZEN DEELNEMERS	2	2	3	2	4	4	4	4	5	5
ASPIRANT-LOODSEN	33	21	26	40	38	34	23	7	17	33
OUDERDOMSPENSIOEN 1988/2004	153	211	271	306	345	379	413	455	535	598
ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN	12	10	6	6	6	5	6	4	4	3
PARTNERPENSIOEN	33	40	49	52	55	71	78	82	85	85
WEZENPENSIOEN	12	12	10	13	11	9	11	11	12	10
TOTAAL	1004	1035	1066	1104	1135	1169	1190	1194	1212	1246

RIJPINGSGRAAD (VERHOUDING DEELNEMERS OP-GERECHTIGDEN)

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
20,2	28,6	38,7	45	51	56	63	72	97	116

IN PROCENTEN

ALGEMEEN

ACTIVITEITEN

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam is opgericht op 1 september 1988. De stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 2 maart 2011.

Het pensioenfonds is een beroepspensioenfonds. Op basis van een uitkeringsregeling (pensioenstatuut 1988 en pensioenstatuut 2004) verwerven de deelnemers een financiële aanspraak ten behoeve van de gevolgen van (vervroegde) pensionering en overlijden. Deze regeling biedt ook een dekking in geval van arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds voert ook een premie(flexioen)regeling uit, welke onderdeel is van pensioenstatuut 1988. Het fonds draagt zorg voor uitbetaling van het functioneel leeftijdspensioen. Krachtens het Financieel Besluit Loodswezen worden de functioneel leeftijdspensioenen ingehouden op de loodsgelden.

STATUTAIRE DOELSTELLING

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) is iedere (aspirant-)registerloods verplicht deel te nemen aan de pensioenregeling(en) van BPL. Deze pensioenregelingen voorzien in pensioenen voor (aspirant-)registerloodsen, (gewezen)registerloodsen en hun nagelaten betrekkingen. Het bestuur stelt zich ten doel pensioenen en andere uitkeringen te verstrekken ter zake van ouderdom, beroepsongeschiktheid en overlijden aan deelnemers en gewezen deelnemers en hun nabestaanden, overeenkomstig de bepalingen van de pensioenreglementen en de statuten. Het bestuur tracht dit doel te bereiken door:

- het vormen van fondsen;
- het uitvoeren van de pensioenregeling zoals in het desbetreffende pensioenstatuut of pensioenreglement omschreven;
- al die maatregelen te nemen, die aan het doel ten goede komen.

Het beleid van het bestuur is in overeenstemming met deze doelstelling. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het fonds. De ABTN is het laatst gewijzigd op 11 april 2013.

EIGEN BEHEER

Alle verplichtingen die voortkomen uit de pensioenregelingen bij het BPL worden in eigen beheer gehouden. BPL loopt daarbij verschillende risico's. Deze risico's en de beheersing daarvan staan uitgebreid beschreven in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), welke op de website staat vermeld. Onder "Risicobeleid", beginnend op blz. 39, wordt hierop nader in gegaan.

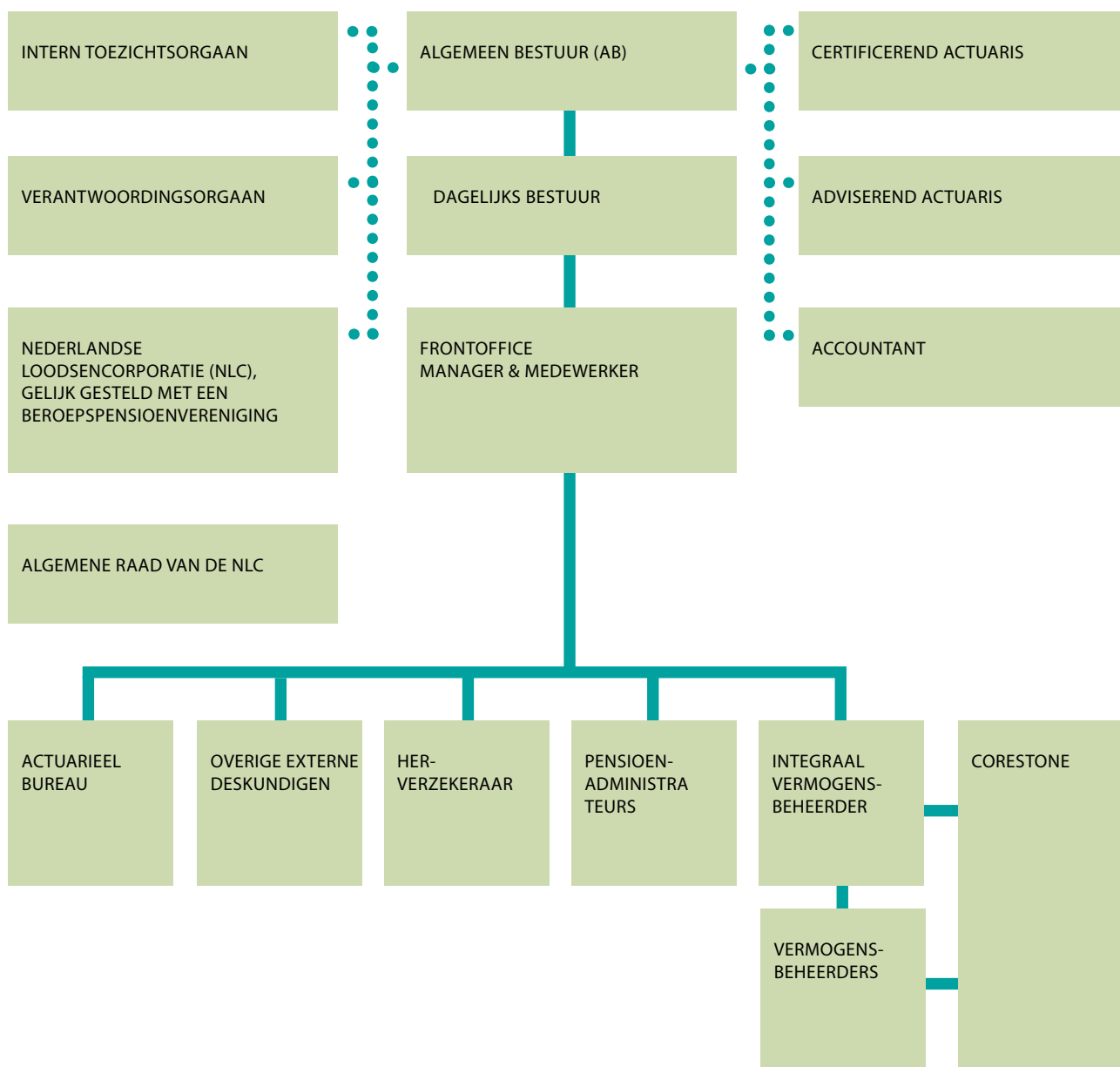
Het actuariële, pensioen- en vermogensbeheer zijn uitbesteed. Dit geldt ook voor de betalingen van de pensioenen en de financiële administratie.

ALGEMEEN

ORGANISATIE

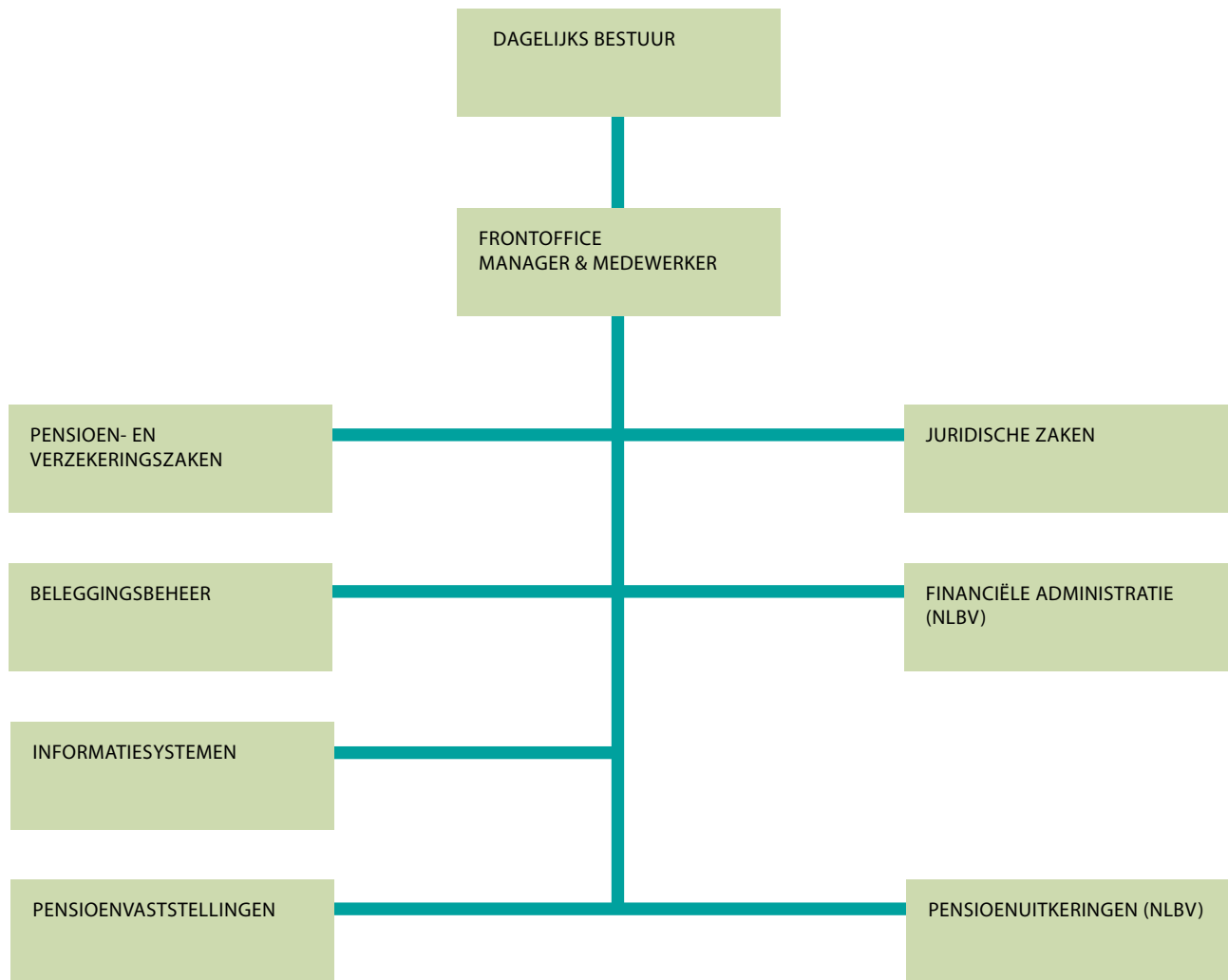
Organigram van het bestuur:

ALGEMEEN

Organigram van het uitvoeringsorgaan:

A L G E M E E N

PENSIOENREGELINGEN

BPL voert drie pensioenregelingen uit:

- . het pensioenreglement voor aspirant-registerloodsen;
- . het pensioenstatuut 2004, vanaf 1 april 2004 van toepassing op registerloodsen;
- . het pensioenstatuut 1988, geldend voor degenen die voor 1 april 2004 met FLP zijn gegaan.

WIJZIGINGEN IN PENSIOENSTATUTEN 2004 EN 1988

In 2012 is de methodiek voor wijziging van de premie gewijzigd. Deze wijziging houdt in dat als de premiestijging voor enig jaar hoger uitpakt dan de stijging van de consumentenprijsindex, de NLC-ledenvergadering een afwijkende premie kan vaststellen. Als daardoor bij BPL minder premies binnenkomen dan noodzakelijk is, heeft het bestuur van BPL de mogelijkheid voor het betreffende jaar een lagere pensioengrondslag vast te stellen, voor zoveel als nodig is in verband met de verminderde premie-inkomsten. De nieuwe methode is voor het eerst gehanteerd bij de vaststelling van de premie voor 2013.

CATEGORIEËN BELANGHEBBENDEN

BPL kent de volgende belanghebbenden:

- (Gewezen) deelnemers
- Gepensioneerden
- (Ex-)partners van deelnemers/gepensioneerden
- Kinderen van deelnemers/gepensioneerden
- Arbeidsongeschikten.

BESTUUR

ALGEMEEN BESTUUR

Het algemeen bestuur bestaat uit zeven bestuursleden, waarvan twee ex-registerloods zijn. Deze bestuursleden worden benoemd, treden af of worden ontslagen volgens de in de Pensioenverordening registerloodsen en statuten van BPL vastgelegde regels.

Samenstelling algemeen bestuur eind 2012:

NAAM	FUNCTIE	VAN	TOT	NEVENFUNCTIE	BETAALD	NIET BETAALD
J.W. DUYZER	VOORZITTER	MEI 2002	JUNI 2016*	REGISTERLOODS	X	
R. DE JONGE	SECRETARIS/ PENNINGMEESTER	MEI 2008	JUNI 2016	REGISTERLOODS	X	
P.J.J. VAN DEN BERG	BESTUURSLID	MEI 2000	JUNI 2015***	REGISTERLOODS BESTUURSLID STICHTING ADMINISTRATIEKANTOOR IT WILD	X	X
L. KAZEMIER**	BESTUURSLID	JULI 2012	JULI 2016	BESTUURSLID BPF KOOPVAARDIJ VOORZITTER DORPSVERENIGING BIESSUM UITWIERDE BESTUURSLID NED. VER. KAPITEINS TER KOOPVAARDIJ SENIOR-EXPERT PUM DEN HAAG AFLOSGEZAGVOERDER KOOPVAARDIJ PARTTIME DOCENT NAUTISCH ONDERWIJS	X X X	X X X
P. B. SCHOE	BESTUURSLID	JULI 2012	JULI 2016	REGISTERLOODS	X	
M.A. VAN KUIK	BESTUURSLID	JUNI 2010	JUNI 2014	REGISTERLOODS	X	
H.J.T. RUIJTEN**	BESTUURSLID	JUNI 2011	JUNI 2015	EX-REGISTERLOODS LID DEELNEMERSRAAD VAN DE VNOL.		X

* GEBASEERD OP HET VOORNEMEN OM VIJF JAAR DOOR TE WERKEN

** EX-REGISTERLOODSEN

*** GEBASEERD OP HET VOORNEMEN OM DRIE JAAR DOOR TE WERKEN

BESTUUR

Het bestuur vergadert zeven tot achtmaal per jaar en de besluiten worden vastgelegd in aparte verslagen. Het bestuur wordt uitvoerig geïnformeerd en beleidsstukken, veelal opgesteld door de Manager Pensioenen en/of de adviserend actuaire, worden uitgebreid tijdens bestuursvergaderingen besproken.

X = AANWEZIG												
	31/1	1/3	29/3	26/4	25/5	8/6	8/8	19/9	8/10*	30/10	15/11	12/12
J.W. DUYZER	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
P.J.J. VAN DEN BERG	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•
R. DE JONGE	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•
E.P.R. HEUGEN **	•			•	•	•						
M.A. VAN KUIK	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•	•
L. KAZEMIER ***	•	•	•	•		•	•	•	•	•	•	•
H.J.T. RUIJTEN	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•
P.B. SCHOE ***	•	•	•	•	•	•		•	•	•	•	•
* STUDIEDAG PE EN HF ** BESTUURSLID TOT 8-6-2012 *** BESTUURSLID VANAF 8-6-2012 (VOORHEEN ASPIRANT AB-LID)												

DAGELIJKS BESTUUR (DB)

Het dagelijks bestuur bestaande uit de voorzitter en secretaris/penningmeester, komen samen met de Manager Pensioenen tenminste 18 keer per jaar bijeen. Het dagelijks bestuur ontleent zijn bevoegdheden aan de statuten, de ABTN, de pensioenstatuten 1988 en 2004, het pensioenreglement aspirant-registerloodsen. Zie hiervoor de taakverdeling tussen DB en AB de betreffende matrix op blz. 87.

SAMENWERKINGSVERBANDEN

BPL werkt samen met negen andere Beroepspensioenfondsen in de Unie van Beroepspensioenfondsen (UvB), opgericht op 1 juni 2001. Doelstelling van de Unie is dat zij de gemeenschappelijke belangen in het kader van een beroepspensioenregeling in de meest brede zin, zowel nationaal als internationaal, behartigt, service aan haar leden verleent en de samenwerking tussen haar leden bevordert. De service aan de leden is voor een deel ondergebracht in een aparte stichting, de Stichting Dienstverlening Beroepspensioenfondsen (SDB), waaraan zeven beroepspensioenfondsen deelnemen. De financiële risico's voor BPL uit hoofde van deze samenwerkingsverbanden beperken zich tot de jaarlijks te betalen contributie. De mate van zeggenschap in het beheer van deze stichtingen is geregeld door middel van stemrecht, vastgelegd in de betreffende statuten. Het jaarverslag van de UvB treft u aan op onze website. Zie ook www.uvb.nl.

Het bestuur van de UvB (koepel voor beroepspensioenfondsen) was in 2012 vooral bezig met het vaststellen van de inbreng in het bestuur van de Pensioenfederatie en onder het bestuur fungerende adviescommissies, naast de afstemming over specifieke UvB-onderwerpen, zoals het fiscaal kader voor beroepspensioenfondsen. Zie ook www.pensioenfederatie.nl.

B E S T U U R

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE

Indien een geschil ontstaat tussen het pensioenfonds en een belanghebbende bij het pensioenfonds is de klachten- en geschillenprocedure van toepassing (zie bijlage 6). Volgens deze procedure wordt op klachten in eerste instantie gereageerd door de manager pensioenen. Indien de klager zich niet kan vinden in diens uitleg, dan dient belanghebbende zich te wenden tot het bestuur van BPL. Indien het bestuur en de belanghebbende niet tot een oplossing van het geschil komen, kan de belanghebbende zich wenden tot de burger-rechter. Zie voor de in 2012 door het bestuur behandelde klachten blz. 48 van dit jaarverslag.

Vanaf 19 september 2012 kunnen (gewezen) deelnemers, gepensioneerden en andere belanghebbenden voor een klacht of geschil over de uitvoering van het pensioenstatuut/pensioenreglement voor advies (niet bindend) terecht bij de Ombudsman Pensioenen. BPL zal zich aan het advies van de Ombudsman Pensioenen conformeren, tenzij er zwaarwegende motieven zijn dit advies niet op te volgen. Een klacht of geschil wordt niet eerder door de Ombudsman Pensioenen in behandeling genomen nadat de klachten- en geschillenprocedure bij BPL volledig is doorlopen, dus na het besluit van het bestuur ten aanzien van een klacht of geschil. Gegevens over de Ombudsman Pensioenen zijn te vinden op: www.ombudsmanpensioenen.nl.

UITVOERING PENSIOENADMINISTRATIE

De pensioenadministratie van het pensioenfonds wordt uitgevoerd door Aon Hewitt Associates BV. Het op basis van het contract geldende Service Level Agreement wordt jaarlijks door het bestuur geëvalueerd. Van Aon Hewitt Associates BV is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

INCIDENT

Eind 2012 is geconstateerd dat door een fout van Aon Hewitt Associates BV de door verevening verworven pensioenrechten van ex-partners, in het geval de deelnemer met vervoegd met pensioen is gegaan (pensioenstatuut 2004), ten onrechte niet zijn meevervroegd. De ingangsdatum van deze verevende pensioenen was in voorkomende gevallen bepaald op de reglementaire pensioendatum van de deelnemer. Volgens de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding dienen verevende pensioenrechten op dezelfde datum in te gaan als het pensioen van de deelnemer. Als het pensioen van de deelnemer als gevolg van pensioenvervroeging wordt verlaagd, dienen de verevende pensioenen op overeenkomstige wijze (actuarieel gelijkwaardig) te worden verlaagd. De betreffende deelnemers c.q. gepensioneerden en ex-partners zijn in 2013 geïnformeerd.

UITVOERING FINANCIËLE ADMINISTRATIE

De financiële administratie van het pensioenfonds wordt uitgevoerd door Nederlands Loodswezen BV. De te verrichten werkzaamheden worden periodiek geëvalueerd.

UITVOERING FLEXIOENREGELING

De uitvoering van de flexioenregeling is uitbesteed aan Robeco Pension Providers. De resultaten van Robeco Pension Providers worden periodiek geëvalueerd. Van de vermogensbeheerder is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

B E S T U U R

ADVISEURS

Het pensioenfonds wordt voor actuariaat en risicobeheersing op lange termijn ondersteund door de externe adviserende actuaris en een ALM-adviseur. Met ingang van 1 januari 2013 is de adviserend actuaris L. Thissen van Sprenkels & Verschuren. De verrichte werkzaamheden worden jaarlijks door het bestuur geëvalueerd. Gedurende het verslagjaar was R. Sprenkels de adviserend actuaris van het fonds.

Het bestuur heeft per 1 juli 2012 M. Euverman van Sprenkels & Verschuren aangesteld als beleggingsadviseur ter versterking van onze countervailing power op het terrein van beleggingen en risicomanagement, in bijzonder voor het beoordelen van voorstellen of adviezen van de integraal vermogensbeheerder.

INTEGRAAL VERMOGENSBEHEERDER

De integraal vermogensbeheerder is Robeco Institutional Asset Management (RIAM). RIAM is verantwoordelijk voor de uitvoering van het contractueel vastgelegde mandaat. De beleggingsresultaten worden maandelijks geëvalueerd en tenminste een keer per kwartaal besproken in het bestuur. Van de integraal vermogensbeheerder is een ISAE 3402 type II rapportage ontvangen. Deze rapportage is besproken in het bestuur. Op basis van deze rapportage kan gezegd worden dat de relevante aspecten van interne controle adequaat zijn en naar redelijkheid waarborgen dat de gestelde procedures worden nageleefd.

FRONTOFFICE

Om alle taken goed te verrichten wordt het bestuur bijgestaan door het frontoffice, welke uit twee personen bestaat (manager pensioenen en een parttime medewerker pensioenen). Dit bureau coördineert de bestuurlijke en administratieve werkzaamheden, ziet toe op de naleving van de uitbestede werkzaamheden en draagt zorg voor de voorlichting aan de deelnemers en gepensioneerden en andere belanghebbenden. De taken en verantwoordelijkheden van de manager pensioenen en medewerkster pensioenen zijn vastgelegd in een functiebeschrijving.

FINANCIËEL BELEID

BELEGGINGEN

TERUGBLIK 2012

ECONOMIE

De wereldeconomie had in 2012 een aantal structurele problemen het hoofd te bieden, die een traditioneel economisch herstel belemmerden. Ook dit jaar stond in het teken van de beheersing van de schuldquota in de Westerse wereld, in een omgeving met gematigde economische groei en lage rentes. Het was ook een jaar waarin centrale banken meer dan gebruikelijk van zich lieten horen. Daarbij speelde het krachtige optreden van de ECB een hoofdrol.

De noodzakelijke schuldbeheersing in de Westerse wereld verloopt gemakkelijker bij een aantrekkende groei van de wereldeconomie. In de eerste maanden van 2012 kwam die groei vooral uit de VS, waar de werkloosheidscijfers gunstig uitvielen, mede door de zachte winter. De werkloosheid daalde gedurende het jaar vervolgens langzaam naar 7,5 procent. Daarbij verbeterde de situatie op de Amerikaanse huizenmarkt. Het graduele herstel van de economie in de VS werd gestimuleerd door een Fed - het Amerikaanse stelsel van centrale banken - die haar retoriek gedurende het jaar kracht bijzette door een belangrijke herinterpretatie van haar mandaat. Niet alleen belooft de Fed de rente tot 2015 laag te houden om de economische ontwikkeling te ondersteunen, de bank stelt zich nu ook expliciet een reductie van de werkloosheid tot 6,5 procent ten doel. Hoewel de conjuncturele situatie verbeterde, had de economie van de VS in het najaar te kampen met het dreigende fiscaal ravijn per 1 januari 2013. De investeringsactiviteit van bedrijven bleef in de aanloop hier naar toe zeer gematigd.

In Europa verminderde de bezorgdheid in het eerste kwartaal doordat de Europese Centrale Bank (ECB) in december 2011 en februari 2012 driejaarsleningen beschikbaar stelde aan de Europese banken tegen een hele lage rente. Hierdoor konden de banken zich goedkoop herfinancieren. Een deel van de middelen werd gebruikt om overheidsobligaties te kopen met een hogere rente. Later in het jaar laaide de onrust weer op doordat de Griekse overheid wederom niet voldeed aan de gestelde eisen van de Trojka en een derde steunpakket nodig had. Het besmettingsgevaar van een eventuele Griekse uittreding richting de overige periferie van de Eurozone vormde daardoor een reëel risico. Ook de problemen in de Spaanse huizenmarkt werden steeds meer zichtbaar. In een poging de markten te stabiliseren deed de centrale bank president Draghi een krachtige uitspraak in juli door te stellen dat de ECB er alles aan zal doen om de euro te redden en dat dit afdoende zal zijn. De rentes op staatspapier van Spanje en Italië daalden aanzienlijk door de aankondiging van een ongelimiteerd conditioneel obligatie opkoopprogramma door de ECB. Ook afgelopen jaar werd duidelijk dat de Noord-Europese landen stapsgewijs de balans zoeken tussen enerzijds voldoende financiële middelen ter beschikking stellen om de periferie in de Eurozone te houden, terwijl anderzijds er voldoende prikkels voor de periferie moeten resteren om de noodzakelijke structurele hervormingen door te voeren. De Noord-Europese landen zijn alleen bereid tot solidariteit als er meer financiële discipline komt in de Zuid-Europese landen. Vooral Duitsland stuurt hierbij aan op overdracht van politieke soevereiniteit aan Brussel en gecentraliseerd banktoezicht in Frankfurt.

Ook in Azië stonden centrale banken in de schijnwerpers. Nadat de Japanse centrale bank eerder in het jaar maatregelen had genomen om de Japanse yen minder duur te maken ten opzichte van andere munten, kondigde de nieuwe Japanse premier in december aan een voorstander te zijn van meer agressieve kwantitatieve verruiming. Hiermee zou Japan zich moeten ontworstelen uit een klimaat waarin deflatie en economische stagnatie al jaren de toon zetten. In juni verlaagde de Chinese centrale bank de rente om een verdere ver-

FINANCIËEL BELEID

traging van Chinese economie tegen te gaan. Dit was de eerste keer sinds eind 2008. Daarbij werd in China het nieuwe communistische bewind geïnstalleerd van Xi Jinping, onder wiens leiding de economische koers van China grotendeels ongewijzigd blijft. In navolging van China wisten de opkomende markten afgelopen jaar de inflatie in toom te houden (mede door lagere grondstof- en voedselprijzen) waardoor er ruimte bleef voor centrale banken om de groei weer te stimuleren.

FINANCIËLE MARKTEN

De financiële markten hebben een goed jaar achter de rug ondanks de per saldo wat tegenvallende reële economie. In het eerste kwartaal profiteerden vooral de risicovolle beleggingscategorieën als (vastgoed)aandelen, risicovolle bedrijfsobligaties, staatsobligaties van opkomende landen en solide bedrijfsobligaties van de combinatie van meevallende economische cijfers in Amerika en de aanhoudende verruiming van het monetaire beleid.

In het tweede kwartaal - toen de bezorgdheid over de Europese crisis toenam - groeide de interesse voor veilige havens-staatsobligaties van Duitsland en Amerika. De tienjaarsrentes op deze staatsobligaties daalden ruim onder de 2 procent, omdat voor een steeds grotere groep investeerders het veiligstellen van het opgebouwde kapitaal belangrijker is dan het te verwachten rendement.

In het tweede halfjaar stegen de wereldwijde aandelenkoersen door naar een jaarwinst van 15 procent in euro's. De aandelenkoersen van opkomende landen sloten het jaar zelfs nog iets hoger af met een stijging van 17 procent. Vastgoed bleek echter de best renderende beleggingscategorie van 2012 met een rendement van 22 procent. Vastgoedaandelen profiteerden van de toenemende voorkeur van beleggers voor defensief getinte beleggingen met extra rendementsperspectief. Het agressieve optreden van centrale banken stimuleerde beleggers om beleggingsrisico's te nemen. Hiervan profiteerden de risicovolle en solide bedrijfsobligaties (19 procent respectievelijk 10 procent) en de staatsobligaties van opkomende landen (15 procent). Grondstoffen kwamen dit jaar niet goed uit de verf met een klein verlies van 2 procent. Staatsobligaties van ontwikkelde landen presteerden matig en noteerden aan het eind van het jaar een rendement 4 procent. De euro verzwakte in het eerste halfjaar ten opzichte van de meeste valuta door de aanhoudende Europese crisis, maar krabbelde later het jaar weer wat op na de toespraak van Draghi. De munt noteerde aan het einde van het jaar een bescheiden winst van 2 procent ten opzichte van de dollar.

PERFORMANCE TOTALE PORTEFEUILLE

Over het jaar 2012 bedroeg het bruto rendement op de totale portefeuille 14,5 procent, terwijl de benchmark een rendement liet zien van 16,4 procent.

De underperformance kan als volgt worden verklaard: ten eerste zijn er een tweetal strategieën (Aandelen conservatieve en Private Equity) die niet tegen een passende index worden afgezet. Deze benchmark mismatch droeg resp. ca. -0,5 procent en -0,7 procent bij aan de underperformance. Daarnaast is medio 2012 met het oog op de onrust in de eurozone de valuta afdekking in de portefeuille drastisch verminderd terwijl de relevante valuta in benchmark wel afgedekt werden. Dit zorgde voor een underperformance van ca. 1 procent. Een deel van deze underperformance werd weer goedgemaakt door de fondsen die zijn geselecteerd door de multimanager Corestone, welke een positieve bijdrage hadden van ca. 0,7 procent.

GEVOERD BELEID

2012 stond voor het pensioenfonds in het teken van de eurocrisis. In 2012 zijn er geen grote wijzigingen in het beleggingsbeleid doorgevoerd. Hieronder staan de belangrijkste wijzigingen die zich voorgedaan hebben.

Medio juni 2012 heeft het pensioenfonds besloten de valuta-afdekking van de posities in USD en JPY in de portefeuille gedeeltelijk af te bouwen. Voorheen werd 100 procent van deze valuta's afgedekt. Argument hiervoor was de escalerende Euro Crisis. De gedachte was dat indien de euro crisis zou escaleren er een

FINANCIËEL BELEID

vlucht op gang zou komen van de euro naar 'veilige' valuta's, in dit geval USD en JPY. Eind 2012 stond deze positie nog steeds open.

Een gedeelte van de rente-afdekking is ingevuld met swaptions. Deze instrumenten beperken het effect van een rentedaling op de dekkingsgraad. In april 2012 heeft de integraal beheerder conform de opdracht van BPL een aantal van de receiver swaptions met een resterende looptijd van ca 1 jaar verkocht. Het pensioenfonds heeft besloten hiervoor geen nieuwe receiver swaptions aan te kopen. Als gevolg hiervan is de renteafdekking licht gedaald. Daarnaast heeft het pensioenfonds gedurende het tweede kwartaal alle payer swaptions teruggekocht. Door het terugkopen van de payer swaptions kan BPL nog sterker profiteren van eventueel oplopende swaprente.

Eind september 2012 heeft DNB de UFR (Ultimate Forward Rate) geïntroduceerd voor de waardering van pensioenverplichtingen. Het pensioenfonds heeft er echter voor gekozen de UFR methodiek niet toe te passen in haar renteafdeckingsbeleid. Voor de renteafdekking blijft het pensioenfonds de verplichtingen waarderen tegen de marktrente omdat dit een zinnige vergelijking geeft met de tevens op marktwaarde gewaardeerde beleggingen.

Conform het beleggingsplan 2012 heeft het pensioenfonds in juli 2012 het Robeco All Strategies Bonds fonds verkocht. In plaats daarvan is BPL gaan beleggen in een portefeuille Amerikaanse credits. Daarmee is een verdere scheiding aangebracht tussen de 'core liability hedging' portefeuille en de obligatieportefeuille die ook deels gericht is op het genereren van additioneel rendement.

PERFORMANCE ZAKELIJKE WAARDEN

AANDELEN FONDSEN (IN PROCENTEN)						HEDGEFUND	FONDSEN
	WERELDWIJD	CONSERVATIVE	OPKOMENDE MARKTEN	USPREMIUM	ONROEREND GOED	OMNITREND PLUS	COMMODITIES
FONDS	16,0	9,1	15,6	9,3	24,3	3,1	-1,1
BENCH-MARK	14,0	14,0	16,4	10,9	27,0	3,4	-0,6
EXCESS RETURN	2,0	-4,9	-0,8	-1,6	-2,7	-0,3	-0,5
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2012 BELEGD (PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN):							
	4,6	9,4	4,6	5,3	4,8	1,6	4,4

AANDELEN WERELDWIJD

Het rendement op het Institutional Global Equities Fonds bedroeg 16,0 procent. De benchmark behaalde een rendement van 14,0 procent. Het actieve beleid heeft in de verslagperiode een positieve bijdrage opgeleverd van 1,3 procent. Vooral de aandelenselectie droeg positief bij. Sectorallocatie leverde de grootste negatieve bijdrage, de overige posten hadden per saldo een kleine negatieve bijdrage.

AANDELEN CONSERVATIVE

Het fonds hanteert geen benchmark in haar beleggingsbeleid. Als referentie wordt de naar de euro ge-

FINANCIËEL BELEID

hedgde MSCI Wereld index (netto dividenden) gebruikt. In het fonds wordt beoogd het absolute rendement per eenheid absoluut risico te maximaliseren met beleggingen in solide ondernemingen met een lagere gevoeligheid voor beursschommelingen, een conservatief kasbeleid, een aantrekkelijke koers-winstverhouding en een goed momentum. Het rendement op de portefeuille in 2012 was 9,1 procent tegen een referentie benchmark rendement van 14,0 procent. Hoewel het fonds minder presteerde dan de referentie index kunnen de beleggingsresultaten van het fonds vanwege de beleggingsdoelstelling (maximalisatie Sharpe-ratio) pas goed worden beoordeeld over een langere periode. Over de afgelopen 5 jaar behaalde het fonds een jaarlijks rendement van gemiddeld 2,3 procent terwijl de marktindex jaarlijks met gemiddeld 2,7 procent daalde. De volatiliteit (beweeglijkheid) van het fonds was daarnaast over deze periode ruim 30 procent lager dan die van de markt.

AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN

De beleggingsstrategie van het Emerging Markets Fonds is sinds de start in 1994 erop gericht te profiteren van een viertal inefficiënties in opkomende markten.

INEFFICIËNTIE	ROBECO'S STRATEGIE
LOKALE BELEGGER CONCENTREREN ZICH OP HET THUISLAND	ACTIEVE LANDENALLOCATIE
ONJUISTE CONSENSUSVORMING EN KUDDEGEDRAG	GEDISCIPLINEERDE, CONSISTENTE FUNDAMENTELE ANALYSE
FOCUS OP RESULTATEN OP KORTE TERMIJN	LANGE TERMIJN BELEGGINGSHORIZON
INEFFICIËNTIE ALS GEVOLG VAN 'BEHAVIORAL BIASES'	GEBRUIK VAN KWANTITATIEVE MODELLEN

Het beleid van Robeco Institutioneel Emerging Markets Fonds is erop gericht te profiteren van deze inefficiënties. De beheerders selecteren beleggingen op basis van een top-down beleggingsaanpak. Het rendement op de portefeuille in 2012 was 15,6 procent tegen een benchmark rendement van 16,4 procent. Landen allocatie droeg positief bij terwijl de andere factoren neutraal tot negatief bijdroegen.

AANDELEN US PREMIUM

Over het jaar 2012 werd een rendement van 9,3 procent behaald ten opzichte van de benchmark van 10,9 procent. Binnen het fonds hielden allocatie en selectie elkaar in evenwicht.

AANDELEN ONROEREND GOED

De benchmark van het fonds is de Citigroup global real-estate index. Over het jaar 2012 werd een rendement van 24,3 procent behaald ten opzichte van het benchmarkrendement van 27 procent.

HEDGEFUND OMNITREND PLUS

Het beleggingsbeleid van het Omnitrend fonds is gebaseerd op kwantitatieve methoden en wordt consistent op geïntegreerde en gedisciplineerde wijze toepast. De methode is afgestemd om ongeacht de richting te trachten te profiteren van trends in markten. Teneinde een optimaal voordeel te halen uit markttendensen laat het model exposure met een hefboomwerking toe. In 2012 kende de strategie een moeizaam jaar, met

FINANCIËEL BELEID

name omdat door ingrijpen van centrale banken sprake was van een verstoord marktbeeld waarin trends moeilijk te identificeren waren voor de gebruikte modellen. Over het jaar 2012 werd een rendement van 3,1 procent behaald ten opzichte van de afgesproken benchmark van 3,4 procent.

FONDSEN COMMODITIES

In de fondsen waarin belegd wordt kwam in 2012 geen verandering. De geselecteerde fondsen worden beheerd door respectievelijk Goldman Sachs, Wellington en Schroders. Het 'Goldman Sachs-fonds' behaalde van de drie met -1,9 procent de laagste performance. Het 'Schroders-fonds' droeg met een rendement van -1,5 procent eveneens negatief bij aan het relatieve rendement. Het door Wellington beheerde fonds bleef met een rendement 0,3 procent ruim boven de afgesproken benchmark voor deze asset categorie (-0,6 procent). Het totaal van de deelportefeuille commodities behaalde een rendement van -1,1 procent en bleef daarmee 0,5 procent achter op de benchmark.

FONDSEN PRIVATE EQUITY

De waarde van de vier beleggingen in private equity steeg van € 38,6 miljoen per eind 2011 naar € 39,9 miljoen per eind 2012. Er werden € 3,8 miljoen aan uitkeringen (distributions) ontvangen en er werd € 3,8 miljoen gestort (capital calls). De beleggingen in Private Equity vinden plaats via vier fondsen. Gezamenlijk behaalden deze fondsen in 2012 een rendement van 1,7 procent. De referentie benchmark voor de beleggingen in private equity is de MSCI Wereld index. Het rendement van deze index over 2012 was 14,0 procent.

Saldo nog openstaande commitments per 31 december 2012:

	AANGEGAAN	BEDRAG	OPGEROEPEN	RESTANT COMMITMENT	VALUTA
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND I	29-4-2003	16.000.000	10.452.801	5.547.199	EUR
ROBECO INST. EUROPEAN PRIVATE EQUITY FUND II	25-2-2005	16.000.000	15.730.160	269.840	EUR
ROBECO CLEAN TECH PRIVATE EQUITY II	22-12-2006	12.000.000	12.000.000	0	USD
ROBECO RESPONSIBLE PRIVATE EQUITY	26-5-2009	20.000.000	6.057.239	13.942.761	EUR

IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2012 5,3 BELEGD (IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN)

PERFORMANCE VASTRENTENDE WAARDEN

Het totale rendement op de vastrentende beleggingen bedroeg in 2012 17,5 procent. De benchmark behaalde een rendement van 15,5 procent. De vastrentende beleggingen zijn in twee onderdelen verdeeld, te weten een vastrentende waarden 'core' liability hedging portefeuille bestaande uit de categorieën staatsobligaties uitgegeven door Nederland, Duitsland en/of Frankrijk, swaps, swaptions, (eventuele) futures en liquiditeiten (inclusief solide geldmarktfondsen) en een vastrentende waarden 'spread' portefeuille bestaande uit beleggingen in Investment-grade bedrijfsobligaties, Emerging Market Debt en (eventueel) beleggingen in staatsobligaties.

FINANCIËEL BELEID

CORE LIABILITY HEDGE PORTEFEUILLE PER 31-12-2012

Deze beleggingen zijn niet gekozen voor het behalen van extra rendement maar in eerste aanleg bedoeld ter afdekking van het renterisico dat het fonds loopt als gevolg van de marktwaardering van haar verplichtingen.

CORE LIABILITY HEDGE PORTEFEUILLE	EURO'S	PROCENTEN
STAATSOBLIGATIES	98.213.168	12,5
SWAPTIONS	44.892.799	5,7
INTEREST RATE SWAPS	19.848.251	2,5
LIQUIDITEITEN	6.676.959	0,9
TOTAAL	169.631.177	21,6
IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN		

VASTRENTENDE WAARDEN SPREAD PORTEFEUILLE PER 31-12-2012

In de "spread" portefeuille wordt belegd in drie Investment Grade credit fondsen en drie Emerging Market Debt (EMD) fondsen. De rendementen zijn als aangegeven in onderstaande tabellen:

RENDEMENT INVESTMENT GRADE CREDIT FONDSEN (IN PROCENTEN)			
	BLUEBAY INVESTMENT GRADE	ROBECO CREDIT	PIMCO INVESTMENT GRADE CORP
FONDS	15,6	15,4	-2,8
BENCHMARK	13,6	13,6	-4,8
EXCESS RETURN	2,0	1,8	2,0
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2012 BELEGD (IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN)			
	12,0	9,1	8,0

RENDEMENT EMERGING MARKET DEBT FONDSEN (IN PROCENTEN)			
	GMO	ASHMORE	STONE HARBOR
FONDS	23,5	16,2	12,8
BENCHMARK	15,6	15,6	15,0
EXCESS RETURN	7,9	0,6	-2,2
IN DEZE ASSETCATEGORIE WERD EIND 2012 BELEGD (IN PROCENTEN VAN TOTAAL BELEGD VERMOGEN)			
	3,0	2,2	4,1

FINANCIËEL BELEID

VOORUITZICHTEN FINANCIËLE MARKTEN

Voor de visie van de Robeco Asset Management (Fiduciair manager) wordt verwezen naar bijlage 12.

STRATEGISCHE ASSETMIX EN BENCHMARKVERDELING

De assetmix en tactische bandbreedte zijn in 2012 niet gewijzigd:

STRATEGISCHE ASSETMIX EN BENCHMARKVERDELING			
	DEELPORTEFEUILLE	BENCHMARKVERDELING (UITGANGSNORM)	BANDBREEDTE PORTEFEUILLE T.O.V. UITGANGSNORM
LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN	57,5%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	VASTRENTENDE WAARDEN "CORE" LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	17,5%	+ EN -/- 7.5%-PNT
	SWAPS, SWAPTIONS & LIQUIDITEITEN	5,0%	LIQUIDITEITEN NIET MINDER DAN -/-3%-PNT T.O.V. NAV
	EURO STAATSOBLIGATIES	12,5%	
	VASTRENTENDE WAARDEN SPREADPORTEFEUILLE	40,0%	
	BEDRIJFSOBLIGATIES	30,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
RENDEMENTSPORTEFEUILLE	EMERGING MARKET DEBT	10,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	ZAKELIJKE WAARDEN	25,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	AANDELEN WERELDWIJD	5,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	AANDELEN CONSERVATIVE EQUITY	10,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	AANDELEN PREMIUM EQUITY	5,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	AANDELEN EMERGING MARKETS	5,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	ALTERNATIEVE BELEGGINGEN	17,5%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	PRIVATE EQUITY	5,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	HEDGE FUNDS	2,5%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	ONROEREND GOED	5,0%	+ EN -/- 5.0%-PNT
	GRONDSTOFFEN	5,0%	+ EN -/- 2.5%-PNT
	TOTAAL	100,0%	

FINANCIËEL BELEID

REBALANCE BELEID

De benchmark van enerzijds vastrentende waarden en anderzijds zakelijke waarden ontwikkelt zich in tijd op open basis (beweegt mee met de markt). Zodra de zich op open basis ontwikkelde procentuele verdeling (benchmark) van zakelijke waarden of vastrentende waarden per maandultimo meer dan 5%-punt afwijkt van de normgewichten, wordt de benchmarkweging teruggebracht naar de helft van het verschil tussen het huidige benchmarkgewicht en de normgewichten.

BENCHMARK PORTEFEUILLE ONDERDELEN EIND 2012

	DEELPORTEFEUILLE	BENCHMARK
LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	VASTRENTENDE WAARDEN	
	VASTRENTENDE WAARDEN CORE LIABILITY HEDGING PORTEFEUILLE	PORTEFEUILLE = BENCHMARK; REFERENCE BENCHMARK IS DE VERPLICHTINGENSTRUCTUUR
	SWAPS, SWAPTIONS, LIQUIDITEITEN	PORTEFEUILLE = BENCHMARK
	EURO STAATSOBLIGATIES	PORTEFEUILLE = BENCHMARK
	VASTRENTENDE WAARDEN SPREAD-PORTEFEUILLE	
	BEDRIJFSOBLIGATIES	66,7% CITIGROUP NON-EGBI EUROBIG INDEX 33,3% BARCLAYS US CORP CREDIT INDEX
RENDEMENTSPORTEFEUILLE	EMERGING MARKET DEBT	50% JP MORGAN EMBI GLOBAL DIVERSIFIED INDEX 50% JP MORGAN GBI-EM BROAD DIVERSIFIED INDEX
	ZAKELIJKE WAARDEN	
	AANDELEN WERELDWIJD	MSCI WORLD TOTAL RETURN INDEX
	AANDELEN CONSERVATIVE EQUITY	MSCI MINIMUM VOLATILITY INDEX; REFERENCE BENCHMARK IS MSCI WORLD TOTAL RETURN INDEX
	AANDELEN PREMIUM EQUITY	RUSSELL 3000 VALUE INDEX
	AANDELEN EMERGING MARKETS	MSCI EMERGING MARKETS INDEX (NET)
	ALTERNATIEVE BELEGGINGEN	
	PRIVATE EQUITY	REFERENCE BENCHMARK IS MSCI WORLD TOTAL RETURN INDEX
	HEDGE FUNDS	EONIA +3%
	ONROEREND GOED	CITIGROUP GEI BMI REAL ESTATE WORLD INDEX TOTAL RETURN
	GRONDSTOFFEN	50% GOLDMAN SACHS COMMODITY INDEX 33% GELIJKGEWOGEN SECTOREN GSCI: S&P GSCI AGRICULTURE & LIVESTOCK TOTAL RETURN S&P GSCI ENERGY TOTAL RETURN S&P GSCI PRECIOUS METALS TOTAL RETURN S&P GSCI INDUSTRIAL METALS TOTAL RETURN 17% GELIJKGEWOGEN GEMIDDELDE VAN: S&P GSCI TOTAL RETURN RICI TOTAL RETURN DOW JONES AIG TOTAL RETURN

FINANCIËEL BELEID

ALGEMENE RESTRICTIES

Met ingang van 1 januari 2011 is de 100 procent afdekking d.m.v. swaps voor de helft afgebouwd en omgezet in een afdekking met swaptions. Daarbij is gekozen voor een zogenoemde swaptioncollarconstructie met een strike van 0,5 procent naar beneden en een strike van 1,5 procent naar boven. Dit betekent dat het BPL bescherming heeft tegen rentedaling als de rente vanaf het moment van aangaan van de constructie meer dan 0,5 procent daalt en profiteert van rentestijgingen tot 1,5 procent ten opzichte van de ingeprijsde rente bij het afsluiten van de swaptions. Deze collarconstructie is in 2011 gefaseerd opgebouwd over verschillende looptijden om het implementatiemoment te spreiden. De swaptionportefeuille heeft een buy & hold karakter. Er geldt geen bandbreedte ten aanzien van het minimum of maximum percentage voor afdekking van het renterisico door middel van swaptions.

Tenminste 1 x per jaar (en in elk geval als de resterende looptijd tot expiratie van een tranche swaptions minder dan één jaar is) wordt aan de hand van de waardeontwikkeling van de swaptions en de ontwikkelingen op de financiële markten bezien of de posities in swaptions moet worden aangepast. In principe worden swaptions niet aangehouden tot de expiratedatum, maar wordt tot verkoop overgegaan als de expiratedatum korter dan één jaar is geworden. Op dat moment worden alternatieven voor renteafdekking (nieuwe swaptions of swaps) tegen elkaar afgewogen, waarbij het uitgangspunt een strategisch beoogde renteafdekking van 73 procent is. De duration van de totale beleggingsportefeuille dient op een niveau te zijn waarbij 73 procent van de rentegevoeligheid van de verplichtingen wordt afgedekt met investment-grade bedrijfsobligaties, Euro Staatsobligaties (AAA en AA), swaps en swaptions.

Het rente-afdekkingspercentage wordt als volgt berekend:

$$(\text{Duration van de gehele portefeuille} * \text{geschatte dekkingsgraad}) / \text{Duration van de verplichtingen}$$

De bijdrage van de swaptions aan de duration van de beleggingsportefeuille wordt berekend op basis van de actual-delta. De rentegevoeligheid van de verplichtingen wordt berekend op basis van de verplichtingenstructuur en met behulp van de zero coupon curve, dus niet met de DNB UFR rentetermijnstructuur. Voor de afdekking over de curve wordt een norm gehanteerd, met bijbehorende bandbreedte. Het renterisico wordt niet uitsluitend op portefeuille niveau afgedekt, maar ook per looptijdsegment. Hiervoor wordt een norm gehanteerd (met bijbehorende bandbreedte) die het midden houdt tussen de marktwaarderentegevoeligheid en de UFR rentegevoeligheid over de curve.

VALUTARISICO

De volgende valutaposities worden strategisch afgedekt naar de euro: USD, JPY, GBP, AUD en HKD. De exposure naar genoemde valuta's wordt afgedekt op basis van de benchmarkexposure in deze valuta's. Er is niet gekozen voor afdekking van de feitelijke exposure omdat daarmee mogelijke valutatrades van assetmanagers zouden kunnen worden doorkruist. De valutahedge geldt niet voor beleggingen in Private Equity en Hedge Funds. Medio juni 2012 heeft het pensioenfonds besloten de valuta-afdekking van de posities in USD en JPY in de portefeuille gedeeltelijk af te bouwen. Argument hiervoor was de escalerende eurocrisis. De gedachte was dat indien de eurocrisis zou escaleren er een vlucht op gang zou komen van de euro naar 'veilige' valuta's, in dit geval USD en JPY. Eind 2012 stond deze positie nog steeds open.

LEVERAGE

Als basisuitgangspunt geldt dat opbouw van leverage in de portefeuille door middel van directe beleggingen in derivaten in beginsel niet wordt toegestaan. Uitzondering hierop vormen de beleggingen in instrumenten die als doel hebben het balansrisico uit hoofde van de langlopende verplichtingen te reduceren, zoals renteswaps, swaptions, alsmede inflatie swaps/swaptions.

Beleggingen in fondsen die gebruik maken van leverage zijn toegestaan onder de volgende voorwaarden:

- hieruit geen verplichtingen voor het fonds kunnen ontstaan die de waarde van de deelneming in de betreffende fondsen te boven gaan (i.e. maximaal verlies = participatiewaarde);

FINANCIËEL BELEID

- het gebruik van leverage tot doel heeft om op efficiënte wijze invulling te geven aan de beleggingsstrategie van de fondsmanager en bovendien past binnen het geldende risicobudget voor actief beheer.

SECURITIES LENDING

Er worden geen nieuwe fondsen die aan securities lending doen of kunnen doen in de portefeuille opgenomen. Voor de bestaande Robecofondsen in de portefeuille die aan securities lending doen of kunnen doen wordt op termijn gestreefd naar het overstappen op fondsen die dat niet doen of kunnen doen.

TRACKING ERROR

Gestreefd wordt naar een ex-ante tracking error op pensioenfondsniveau van maximaal 3,5%, waarbij de beleggingen in swaptions en private equity buiten beschouwing worden gelaten, omdat het meten van tracking error hierbij niet kan c.q. niet zinvol is. Op beleggingsfondsniveau geldt de ex-ante tracking error die in de prospectus of voorwaarden van het betreffende fonds staat vermeld c.q. met de externe vermogensbeheerder is overeengekomen.

Ten aanzien van de beleggingen in de genoemde categorieën gelden de volgende regels:

Categorie aandelen

De doelstelling is om door middel van actief beheer een hoger rendement te behalen dan de benchmark.

Categorie Private Equity

Er wordt uitsluitend belegd in “fund of funds”. Het pensioenfonds streeft er naar om voor 5 procent van het vermogen in Private Equity te beleggen. De opbouw van de Private Equity kan enige tijd in beslag nemen en zal uit meerdere aankopen bestaan. Wanneer besloten wordt het aanwezige belang in Private Equity uit te breiden, zullen de gelden hiervoor onttrokken worden uit de belegging in wereldwijde aandelen, zodanig dat het belegd vermogen in wereldwijde aandelen inclusief Private Equity op of om de norm van 2 x 5 procent uitkomt.

Categorie vastrentende waarden:

De doelstelling is om door middel van actief beheer een hoger rendement te behalen dan de benchmark. Er wordt belegd in de door de integraal vermogensbeheerder geadviseerde fondsen/externe vermogensbeheerder(s).

Categorie commodities:

Belegd wordt in fondsen of structure notes.

MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN

BPL heeft in 2009 de Principles for Responsible Investment (PRI) ondertekend. BPL heeft de naleving van de Principles for Responsible Investment (PRI) in handen gegeven van de Integraal Vermogensbeheerder. Het door de Integraal Vermogensbeheerder gevoerde beleid wordt periodiek door het fonds geëvalueerd.

Het bestuur heeft maatregelen getroffen om te voorkomen dat wordt geïnvesteerd in ondernemingen die clustermunitie, of cruciale onderdelen daarvan, produceren, verkopen of distribueren. Hiertoe is een lijst vastgesteld van bedrijven die om die reden door het pensioenfonds worden uitgesloten (zie hieronder). Deze lijst is tot stand gekomen op basis van een advies van de Integraal Vermogensbeheerder, Robeco Institutional Asset Management. Minimaal één keer per jaar, maar indien nodig vaker, zal de Integraal Vermogensbeheerder adviseren over de bedrijven die op deze uitsluitingslijst zouden moeten worden opgenomen.

FINANCIËEL BELEID

De 'uitsluitingslijst' wordt toegepast op alle beleggingen van het fonds, met dien verstande dat bij beleggingen in fondsen een gecombineerd exposure naar alle uitgesloten bedrijven gezamenlijk wordt toegestaan van maximaal 5 procent per beleggingsfonds. Dit is conform de wettelijk regeling.

Met ingang van 1 januari 2013 worden de volgende ondernemingen uitgesloten: Aeroteh, Alliant Techsystems, Hanwha Corp, Lockheed Martin, Norinco, Poongsan, Singapore Technologies, Textron.

PENSIOENEN

PREMIES

(BEDRAGEN X 1.000 EURO)	2012	2011
ONTVANGEN PREMIE	18.693	18.140
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE	16.741	16.939
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING	20.372	17.535
ZUIVERE KOSTENDEKKENDE PREMIE	22.189	19.348

Volgens de geldende pensioenstatuten wordt de feitelijke premie jaarlijks op 1 januari verhoogd met de ontwikkeling van de Consumenten Prijsindex (CPI). De met deze index verhoogde premie wordt vervolgens getoetst aan de gedempte kostendekkende premie. Indien de dekkingsgraad lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen (104,3 procent) wordt de met de index verhoogde premie en de gedempte kostendekkende premie ook getoetst aan de minimale premie bij onderdekking. De premie per 1 januari wordt vastgesteld op hoogste niveau van genoemde drie premies. De feitelijke premie is over 2012 hoger dan de gedempte kostendekkende premie (berekend met een rentevoet van 4,0 procent) maar lager dan de zuivere kostendekkende premie en lager dan de minimale premie bij onderdekking (berekend op basis van de rentetermijnstructuur per 31 december 2011). De ontvangen premie kon in 2012 lager zijn dan de minimale premie bij onderdekking omdat BPL in dit jaar gebruik heeft gemaakt van een adempauze.

ONTWIKKELING DEKKINGSGRAAD

In 2012 is de dekkingsgraad gestegen van 97,5 procent naar 101,6 procent. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 104,3 procent. Het pensioenfonds verkeert daardoor in een situatie van onderdekking.

FINANCIËEL BELEID

De ontwikkeling van de dekkingsgraad uitgesplitst naar de verschillende componenten:

1-1-2012 (IN PROCENTEN)	97,5
OVERIGE	0,2
NIEUWE OVERLEVINGSTAFEL	-0,8
WIJZIGING RENTE	-4,1
SCHATTINGSWIJZE UFR	2,6
RENDEMENT	6,4
TOESLAGEN	0,0
UITKERINGEN	-0,1
PREMIES	-0,1
31-12-2012	101,6

- In 2012 is gebruik gemaakt van de zogenoemde adempauze. De feitelijke premie is hierdoor lager dan de minimale premie bij onderdekking. Dit heeft een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,1 procent.
- Het verrichten van uitkeringen heeft een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 0,1 procent.
- In 2012 zijn geen toeslagen toegekend, vanwege de situatie van dekkingstekort.
- Door het in 2012 behaald rendement (exclusief renteafdekking) is de dekkingsgraad per saldo toegenomen met 6,4 procent. Dit percentage is als volgt afgeleid: In 2012 is een netto rendement van 14,04 procent behaald. De afdekking van de rente heeft een positieve invloed gehad op het rendement. Wanneer geen rekening gehouden wordt met het resultaat door renteafdekking wordt het rendement geschat op circa 8,2 procent. Dit percentage ligt hoger dan de benodigde interesttoevoeging aan de voorziening (circa 1,544 procent). Aangezien de dekkingsgraad gedurende een deel van het jaar lager was dan 100 procent, heeft dit per saldo een positief effect op de dekkingsgraad gehad van 6,4 procent.
- In september 2012 heeft DNB de methodiek voor het vaststellen van de nominale rentetermijnstructuur aangepast. Het toepassen van de UFR heeft een positief effect op de dekkingsgraad van circa 2,6 procent.
- Het renterisico is strategisch voor 73 procent afgedekt, conform beleggingsplan 2013. De effectieve afdekking gedurende het jaar bedroeg naar schatting circa 80 procent. De wijziging van de rentetermijnstructuur heeft naar schatting een negatief effect gehad op de dekkingsgraad van 4,1 procent.
- Als gevolg van de overgang naar de nieuwe overlevingstafel (AG prognosetafel 2012-2062) is de dekkingsgraad met 0,8 procent afgenomen.
- De “overige oorzaken” is een saldobpost van het resultaat op mutaties, het resultaat op kanssystemen (sterfte en arbeidsongeschiktheid) en correcties.

FINANCIËEL BELEID

ONTWIKKELING M.B.T. DE VOORZIENING (X 1.000 EURO)

De technische voorziening voor risico van het fonds is in 2012 toegenomen met 60.361. De stijging van de voorziening voor risico van het fonds is toe te schrijven aan:

	2012	2011
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS BEGIN BOEKJAAR	693.157	603.571
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING (2012 1,544% EN 2011: 1,296%)	10.781	7.887
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	17.891	15.072
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	0	441
INKOOP UIT FLEXIOEN	1.033	1.200
UITKERINGEN	-24.632	-22.007
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-123	-110
SCHATTINGSWIJZIGING UFR	-16.915	0
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	66.775	85.573
OVERLIJDEN	917	1.878
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	0	879
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.401	-1.265
INKOOP PARTNERPENSIOEN (GEOORMERKT)	56	38
WIJZIGING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN (INVOERING AG PROGNOSETAFEL 2012-2062)	5.979	0
TOTAAL TOENAME	60.361	89.586
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS EINDE BOEKJAAR	753.518	693.157

EVALUATIE HERSTELPLAN

Het pensioenfonds heeft op 30 maart 2009 een herstelplan bij DNB ingediend. Volgens de prognose van de dekkingsgraad was de dekkingsgraad per 31 december 2012 ingeschat op 103,2%. De dekkingsgraad ultimo 2012 is 1,6%-punt lager dan de verwachte dekkingsgraad ultimo 2012 op basis van het oorspronkelijke herstelplan. Ultimo 2012 heeft een evaluatie van het herstelplan plaatsgevonden, uitgaande van een startdekkingsgraad van 101,4%. In deze evaluatie is geconcludeerd dat het Minimaal Vereist Eigen Vermogen binnen de wettelijke termijnen kan worden bereikt.

FINANCIËEL BELEID

INDEXATIEBELEID

VERWACHTING

Het bestuur baseert vanaf 2012 de verwachting over indexatie op basis van het herstelplan. De voor 2013 geldende tekst, welke zal worden gebruikt in alle uitingen over indexatie, luidt als volgt:

“Uw pensioenfonds verkeert in een situatie van onderdekking en heeft in verband hiermede in 2009 een herstelplan ingediend bij De Nederlandsche Bank. Dit herstelplan wordt jaarlijks door het bestuur van uw fonds geëvalueerd. Op grond van de evaluatie van het herstelplan eind 2012 en de huidige regelgeving bestaat de verwachting dat uw pensioen/opgebouwde pensioen de komende 2 jaar niet kan worden verhoogd en de jaren daarna tot 2017 minder zal kunnen stijgen dan de stijging van de prijzen. Indien de financiële situatie van uw fonds onvoldoende herstelt, bestaat de kans dat een kortingsmaatregel moet worden verwerkt. Een kortingsmaatregel betreft een gelijke procentuele vermindering van alle opgebouwde en ingegane pensioenen. Uw fonds zal - conform wettelijke voorschriften en regels van De Nederlandsche Bank - pas tot een kortingsmaatregel overgaan als alle sturingsmiddelen, inclusief de mogelijkheid van een extra premiestorting, zijn uitgeput. Een extra premiestorting zal alleen in het herstelplan worden opgenomen als de Nederlandse Loodsencorporatie (NLC) deze schriftelijk heeft toegezegd. Het bestuur zal de mogelijkheid van een extra premiestorting tijdig met de NLC bespreken.”

VOORWAARDELIJKHEIDSVERKLARING

Uw pensioenfonds probeert ieder jaar uw pensioen/opgebouwde pensioen te verhogen met de prijsontwikkeling. Uw pensioen/opgebouwde pensioen is dit jaar met 0 procent verhoogd. Uw pensioenfonds heeft uw pensioen/ opgebouwde pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

Over het jaar 2012 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,7 procent omhoog.

Over het jaar 2011 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 1,6 procent omhoog.

Over het jaar 2010 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 0,4 procent omhoog.

Uw pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw pensioen/opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement. U heeft in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

RISICOBELID

ONDERZOEK

In 2011 heeft het bestuur door een extern bureau een uitgebreid onderzoek laten verrichten naar de beheersing van het beleggingsproces en de niet-financiële risico's. De uit dit onderzoek voorkomende aanbevelingen hebben geleid tot aanscherping van processen en het beter vastleggen hiervan in de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) van het fonds. In een aantal gevallen heeft dit ook geleid tot aanscherping van het mandaat met de vermogensbeheerder.

BELEGGINGSRISICO'S ALGEMEEN

Het beleggingsbeleid wordt gevoerd in overeenstemming met de prudent-person regel, conform hetgeen terzake bij of krachtens de wet is bepaald. Kort gezegd houdt dit in dat de gelden van het fonds worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en andere belanghebbenden. Het beleggingsdoel van het BPL is om met een voor het pensioenfonds acceptabel beleggingsrisico een zo hoog mogelijk rendement te behalen om de continuïteit van de pensioenregelingen zo goed mogelijk te garanderen. Daarbij wordt telkens bezien of risico's die naar verwachting geen of minder rendement opleveren geheel of gedeeltelijk kunnen worden uitgesloten.

In de statuten is bepaald dat de stichting dient te beschikken over een minimaal vereist eigen vermogen en een vereist eigen vermogen, te berekenen volgens de bij of krachtens de wet gegeven regels. Het minimaal vereist eigen vermogen bedraagt 104,3 procent. Het vereist eigen vermogen is het vermogen dat behoort bij de evenwichtssituatie van het fonds. In de evenwichtssituatie is het vereist eigen vermogen zodanig dat over één jaar met een zekerheid van 97,5 procent het fonds meer bezittingen heeft dan verplichtingen. De hoogte van het eigen vermogen in de evenwichtssituatie en dus van het vereist eigen vermogen, is afhankelijk van het risicoprofiel van het fonds.

Het vereist eigen vermogen:

ULTIMO	IN PROCENTEN
2012	115,6
2011	114,0
2010	116,4
2009	113,8
2008	113,4
2007	116,5

Beleggingen worden gewaardeerd op actuele waarde. Dat betekent dat de waardering afhankelijk is van bewegingen op de financiële markten. BPL loopt daardoor onder meer risico m.b.t. tot de prijs van de beleggingen, de valuta koersen, de rente en de liquiditeiten. De eerste stap in de risicobeheersing bestaat uit de kaders die volgen uit het Asset Liability Management (ALM) model. Hier wordt de verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden gekozen die past bij het karakter van het fonds. Tevens wordt dan bezien welke risico's het fonds wil uitsluiten of beperken (de-risiken). Vervolgens wordt er op basis van dat ALM model een benchmark vastgesteld, waarbij de onderdelen zakelijke- en vastrentende waarden specifieker worden

R I S I C O B E L E I D

ingevuld. Uitkomst is de strategische benchmark. Bij de keuze van de benchmark worden zaken als spreiding over regio's, sectoren en ratingklassen vastgelegd.

De volgende stap in het risicobeleid is het vaststellen van de bewegingsruimte van de vermogensbeheerder. In de richtlijnen die aan de vermogensbeheerder worden opgelegd, wordt op het niveau van de asset klasse onder andere bepaald:

- welke bewegingsruimte er toegestaan wordt (de tracking error) ten opzichte van de gekozen benchmark per asset klasse;
- welke bandbreedtes er toegestaan worden t.o.v. de strategische mix.

Lees meer over de richtlijnen aan de vermogensbeheerder onder “Financieel beleid” op blz. 31 en verder.

Op basis van de richtlijnen, zal de vermogensbeheerder overgaan tot implementatie van de portefeuille. Tot slot dient de monitoring van de gehele portefeuille goed te zijn. BPL wordt hierover periodiek geïnformeerd. Dit gebeurt onder andere door de verslaglegging in de kwartaalrapportages van de vermogensbeheerder, alsmede de regelmatige ontmoetingen tussen het bestuur en de vermogensbeheerder.

De bepaling van de strategische benchmark wordt minimaal eenmaal per jaar herhaald, waarbij alle risico's van de gehele portefeuille in kaart worden gebracht. Hierbij wordt gebruikt gemaakt van scenario analyses en van een Strategische Asset Allocatie module (SAA) waarmee onder andere inzichtelijk gemaakt wordt:

- de mate, waarin de dekkingsgraad (reëel en nominaal) op langere termijn kan fluctueren
- wat het totale risicobudget is (zijnde de mate waarin de dekkingsgraad in een jaar zal kunnen fluctueren);
- wat de risico's per asset klasse zijn;
- wat het risico van onderdekking is.

SPECIFIEKE BELEGGINGSRISICO'S

RENTERISICO

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen. Indien op balansdatum de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde 'duration-mismatch'. Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration-mismatch. Hierbij wordt gebruik gemaakt van renteswaps en swaptions. Een renteswap ruilt een te ontvangen vaste lange rente (vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie) tegen een te betalen variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Aan de ene kant verkleint dit de duration-mismatch, maar aan de andere kant wordt het fonds nu afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente.

Het risico van een verdere rentedaling is tijdelijk af te dekken door middel van een swaption, waarvoor een premie betaald moet worden. Het afsluiten van een swap of een swaption kan dus mismatchrisico's afdekken, maar aan dit soort instrumenten zijn ook risico's verbonden (zoals het liquiditeits-, tegenpartij- en juridisch risico). Vanwege de noodzakelijk beperking van deze risico's komen in deze markt vrijwel uitsluitend nog overeenkomsten tot stand op basis van bepaalde modelovereenkomsten. BPL heeft het renterisico afgedekt

RISICOBELID

op basis van een mix van swaps en swaptions. Op basis van deze mix bedroeg de effectieve renteafdekking in 2012 circa 80 procent.

VALUTARISICO

Het strategische beleid van de stichting richt zich op afdekken naar de euro van de volgende valuta : USD, JPY, GBP, AUD en HKD. Eind 2012 wordt er voor circa 49 procent (2011: 33,69 procent) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de euro zone, met name in de USD. Hiervan is voor 65,3 procent (2011: 95,09 procent) afgedekt naar de euro. De waarde van de per het einde van het verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedroeg € 2.128.367 (2011: € 1.461.005).

PRIJSRISICO

Prijsrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen (veroorzaakt door factoren die samenhangen met een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren) waardewijzigingen plaatsvinden. Wijzigingen in marktomstandigheden hebben altijd direct invloed op het beleggingsresultaat, omdat alle beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk worden verwerkt in het saldo van baten en lasten. Het prijsrisico wordt gedempt door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

KREDIETRISICO

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)-derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt. Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door de vermogensbeheerder enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

CONCENTRATIERISICO

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van de beleggingen ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de beleggingsportefeuille in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sectorgebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico. BPL hanteert bij beleggen een verdeling over verschillende asset categorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

SYSTEEMRISICO

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al

R I S I C O B E L E I D

dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

SPECIFIEKE FINANCIËLE INSTRUMENTEN (DERIVATEN)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het marktrisico. De economische effecten van de derivaten dienen meegenomen te worden in de berekening. Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en te werken met onderpand.

LIQUIDITEITSRISICO

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. Waar de overige risico componenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico kan worden beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities, rekening houdend met directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies. In het verslagjaar 2012 waren de inkomende gelden lager dan het totaal van de betalingen (uitkeringen en kosten), waardoor periodiek beleggingen te gelde moesten worden gemaakt.

BELEGGINGSRISICO ALTERNATIEVE BELEGGINGEN

Private equity

BPL belegt strategisch 5 procent van de totale beleggingen in private equity. Bij private equity wordt geïnvesteerd in niet beursgenoteerde ondernemingen. Het risico bestaat dat het bedrijf het slecht doet, waardoor de waarde van de investering daalt. Bij faillissement van de onderneming kan de investering in zijn geheel verloren gaan. De investering (plus behaalde winst door de waarde toename van de onderneming) vloeit weer terug naar het fonds als de onderneming wordt verkocht, ten beurse gaat of de belegging wordt verkocht aan een ander private equity fund. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in een drietal “fund of funds”.

Hedgefund

BPL belegt strategisch 2,5 procent van de totale beleggingen in een hedgefund. Het betreffende hedgefund probeert rendement te genereren door long- en shortposities in te nemen om te profiteren van prijs trends. Het fonds presteert ondergemiddeld als zich geen trends of trendbreuken in de markt voordoen. De resultaten van het hedgefund zijn door de strategie van het fonds bijzonder volatiel. De volatiliteit wordt gedempt door een beperkt deel van het totale belegd vermogen van het pensioenfonds (strategisch niet meer dan 2,5 procent) in het hedgefund te beleggen. Naast marktrisico loopt het hedgefund kredietrisico op (1) de clearing brokers waarmee het fonds zaken doet, te weten UBS Ltd. en Newedge Group (UK Branch); en (2) de banken die het fonds gebruikt voor het onderbrengen van overtollige kasmiddelen, te weten CACEIS Bank Luxembourg en Rabobank Rotterdam.

VERZEKERINGSTECHNISCHE RISICO'S

Langlevenrisico

Het belangrijkste actuariële risico is het langlevenrisico (het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de voorziening pensioenverplichtingen).

RISICOBELID

Vanaf 2012 wordt de voorziening pensioenverplichtingen berekend op basis van de nieuwe AG-prognosetafel 2012-2062, verhoogd met correctiefactoren voor hoogopgeleiden. De verwachte overlevingskansen zijn hierin verdisconteerd.

Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een partnerpensioen moet toekennen waarvoor het fonds geen voorzieningen heeft getroffen. Dit betreft het nog niet opgebouwde deel van het partnerpensioen over de periode tussen de datum van overlijden en de pensioendatum van de overleden deelnemer. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico op stop-loss basis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Het eigen behoud is 125 procent van de premie bij volledige herverzekering. De herverzekeringsovereenkomst expireert eind 2013.

CONTINUÏTEITSANALYSE MAART 2013

In maart 2013 heeft het bestuur door de actuaris een nieuwe continuïteitsanalyse laten maken. Doel van deze analyse is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkeling van het risico m.b.t. premie, dekkinggraad en indexatie in de komende 15 jaar. Uit de stochastische analyse, gebaseerd op gegevens eind 2012 (geschatte dekkinggraad 101,4 procent) kunnen de volgende verwachtingen worden ontleend:

- De gemiddelde dekkinggraad stijgt van 101,4 procent eind 2012 naar circa 104 procent na 1 jaar en 124 procent na 15 jaar;
- Na 1 jaar is in 54 procent van alle scenario's kans op een dekkingstekort;
- Na 15 jaar is in circa 11 procent van alle scenario's kans op een dekkingstekort;
- Na 15 jaar is in circa 39 procent van alle scenario's sprake van een reservetekort (er vanuit gaande dat de vereiste dekkinggraad dan 115 procent is);
- Het indexatieresultaat bedraagt 47 procent. Dit houdt in dat naar verwachting 47 procent van de stijging van de consumentenprijsindex aan toeslag kan worden gerealiseerd. Over 15 jaar leidt dit naar verwachting tot een koopkrachtverlies van in totaal 14 procent;
- De dekkinggraad stijgt naar verwachting binnen de projectieperiode van 15 jaar boven de vereiste dekkinggraad;
- De feitelijk premie is gemiddeld hoger dan de gedempte kostendekkende premie, maar lager dan de zuiver kostendekkende premie.

Deze verwachtingen worden meegenomen in het te voeren financiële beleid.

UITKOMSTEN ALM-STUDIE BEGIN 2011

Begin 2011 heeft het bestuur door de actuaris een nieuwe ALM-studie laten maken. Doel van deze studie is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkelingen en risico's m.b.t. indexatie, premie en dekkinggraad over 15 jaar bij verschillende economische scenario's (1.000).

RISICOBELID

- De gemiddelde dekkingsgraad van 100,6 procent eind december 2010, stijgt gemiddeld naar een dekkingsgraad van circa 108 procent eind 2013 en 134 procent na 15 jaar;
- Eind 2013 is in circa 42 procent van alle scenario's kans op een dekkingstekort;
- Na 15 jaar is in circa 22 procent van alle scenario's kans op een dekkingstekort;
- Na 15 jaar is in circa 40 procent van alle scenario's kans op een reservetekort (er vanuit gaande dat de vereiste dekkingsgraad dan 115 procent is);
- Het gemiddeld indexatieresultaat bedraagt 54 procent. Dit houdt in dat naar verwachting 54 procent van de stijging van de consumentenprijsindex aan toeslag kan worden gerealiseerd. Over 15 jaar leidt dit naar verwachting tot een koopkrachtverlies van in totaal 12 procent;
- De dekkingsgraad stijgt naar verwachting binnen de projectieperiode van 15 jaar boven de vereiste dekkingsgraad;
- De feitelijk premie is gemiddeld hoger dan de zuivere en gedempte kostendekkende premie.
- In geval van een dekkingstekort (dekkingsgraad lager dan 104,3 procent) bestaat het risico dat het bestuur een kortingsmaatregel moet doorvoeren als de lijn van het zogenaamde "vereist herstel" (binnen vijf jaar weer op 104,3 procent staan) in enig jaar niet wordt gehaald.

Het bestuur ziet in de uitkomsten van de ALM-studie geen reden voor wijziging van het huidige beleid. De downside risico's zijn vooral op de korte termijn (eind 2013) nog vrij groot, maar verder in de tijd worden deze geleidelijk aan minder en in 2025 zijn deze beduidend afgenomen. Daarnaast is de gemiddelde ontwikkeling redelijk positief. De downside risico's kunnen beperkt worden door minder zakelijke waarden in de beleggingsportefeuille, maar een dergelijke aanpassing leidt tot een verlaging van het te verwachten rendement en derhalve naar verwachting tot een trager en zelfs onvoldoende herstel. BPL loopt dus op de korte termijn een vrij hoog risico, maar dat is noodzakelijk om tijdig uit onderdekking te komen en weer voldoende reserve op te bouwen.

OPERATIONELE RISICO

Operationele risico's zijn de risico's van onder andere een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, het opstellen van onjuiste rapportages en fraude. BPL beheerst deze risico's door het stellen van eisen aan de eigen organisatie, uitgebreid beschreven in de ABTN, en aan andere organisaties, waarmee BPL zaken doet.

Overeenkomsten met andere organisaties worden periodiek geëvalueerd. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur. Bij uitbesteding worden de richtlijnen van De Nederlandsche Bank in acht genomen.

VOORUITZICHTEN

ONTWIKKELING GESCHATTE DEKKINGSGRAAD NA BALANSDATUM VERSUS BENODIGD VOLGENS HERSTELPLAN

IN PROCENTEN	DEKKINGSGRAAD *				
	ACTUEEL **	MINIMAAL VEREIST HERSTEL	BENODIGD VOLGENS HERSTELPLAN 6-3-2009	ACTUEEL T.O.V. MINIMAAL VEREIST HERSTEL	ACTUEEL T.O.V. HERSTELPLAN 6-3-2009
JANUARI 2013	99	100,5	103,4	-1,5	-4,4
FEBRUARI 2013	102	100,8	103,6	1,2	-1,6
MAART 2013	105,3	101,2	103,8	4,1	1,5
APRIL 2013 ***	107,0	101,5	104,0	5,5	3,0
MEI 2013	102,5	101,9	104,2	0,6	-1,7

* Verhouding tussen bezittingen en verplichtingen van het fonds (in procenten)

** Geschat

*** De verplichtingen worden vastgesteld op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Deze rentetermijnstructuur wordt voor looptijden tot 20 jaar vastgesteld op basis van de gemiddelde rente over de afgelopen 3 maanden. Voor looptijden vanaf 20 jaar wordt de rentetermijnstructuur vastgesteld op basis van de ultimate forward rate. De vastrentende waarden worden echter vastgesteld op basis van de zuivere rentetermijnstructuur. De dekkingsgraad eind april 2013 geeft daarom een vertekend beeld van de financiële situatie van het pensioenfonds. Indien bij de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen geen rekening zou worden gehouden met de drie-maandsmiddeling van de rente en de ultimate forward rate, zou de dekkingsgraad eind april 101,1 procent hebben bedragen. Dit is een stijging van 0,5 procent ten opzichte van eind maart 2013.

NIEUW FINANCIËEL TOETSINGSKADER (FTK), WIJZIGING FISCAAL KADER BEROEPSPENSIOENFONDSEN EN VERHOOGING AOW-LEEFTIJD

Minister Kamp van Sociale Zaken en Werkgelegenheid heeft in mei 2012 nieuwe spelregels (financieel toetsingskader) opgesteld voor de pensioensector, welke in de vorm van een hoofdlijnennota naar de Tweede Kamer zijn gestuurd. De bedoeling is dat het nieuwe financiële toetsingskader van kracht wordt in 2015. Daarbij dient gekozen worden voor een nominaal of reëel contract. Het fiscale kader voor beroepspensioenfondsen zal met ingang van 2015 worden aangepast, waarbij zoveel mogelijk het dan geldende fiscale regime voor werknemers zal worden gevolgd. De maximaal fiscaal toegestane pensioenopbouw wordt voor werknemers in 2014 beperkt:

- De pensioenrichtleeftijd wordt in 2014 in één keer verhoogd naar 67 jaar (verdere verhogingen in stappen van een jaar zijn mogelijk als de levensverwachting verder toeneemt);
- Het maximale opbouwpercentage wordt voor eindloonregelingen verlaagd van 2 procent naar 1,9 procent en voor middelloonregelingen van 2,25 procent naar 2,15 procent per deelnemersjaar.

VOORUITZICHTEN

Als het regeerakkoord wordt omgezet in formele wetgeving dan wordt met ingang van 2015 voor eindloonregelingen het maximale opbouwpercentage verlaagd naar 1,5 procent en voor middelloonregelingen naar 1,75 procent. Tevens is in het regeerakkoord opgenomen om het pensioengevend salaris waarover fiscaal gefaciliteerd pensioen kan worden opgebouwd te maximeren op € 100.000. Bij het hanteren van de minimale franchise leidt dit nu tot een maximale pensioengrondslag van € 86.773.

Met ingang van 1 januari 2013 is een stapsgewijs verhoging van de AOW-leeftijd doorgevoerd naar 66 jaar in 2019 en 67 jaar in 2023. Vervolgens wordt vanaf 2024 de AOW-leeftijd gekoppeld aan de ontwikkeling van de levensverwachting. In het Regeerakkoord staat vermeld dat de AOW-leeftijd sneller moet stijgen, om al in 2018 op 66, en in 2021 op 67 jaar uit te komen. Vanaf 2022 wordt dan de AOW-leeftijd gekoppeld aan de stijging van de levensverwachting. Genoemde ontwikkelingen zullen aanpassing van de pensioenstatuten noodzakelijk maken. Besluitvorming hierover vindt plaats in de NLC-ledenvergadering. Ter voorbereiding daarop zal een intensief traject van overleg en communicatie noodzakelijk zijn.

Eind 2012 is een werkgroep van start gegaan, bestaande uit vertegenwoordigers van de NLC, BPL en de VNoL. De werkgroep heeft tot taak voorstellen voor de noodzakelijke veranderingen voor te bereiden en te zorgen voor heldere communicatie naar alle belanghebbenden.

BESTUURSZAKEN

DESKUNDIGHEID

DESKUNDIGHEIDSBEOORDERING

Elk bestuurslid volgt voor benoeming een tweedaagse basiscursus van de UvB voor bestuurders, welke opleidt op niveau I. De cursus wordt regelmatig geactualiseerd en bestuursleden gaan dan op herhaling. De UvB organiseert ook verdiepingdagen (niveau I), waarbij wordt ingegaan op specifieke onderwerpen of actuele ontwikkelingen. Het fonds organiseert ook zelf studiedagen. Het bestuur organiseert 1x in de twee jaar een evaluatiedag ter beoordeling van het eigen functioneren.

DEELNAME BPL AAN CURSUSSEN, STUDIEDAGEN EN SEMINARS									
2012	NAAM ORGANISATIE (ONDERWERP)	DUYZER	VD BERG	DE JONGE	KAZEMIER	VAN KUIK	RUJTEN	SCHOE	WITKAMP
CURSUSSEN									
15 + 16 -3	UVB (BASISCURSUS DESKUNDIGHEIDSBEOORDERING)				•				
1 + 2 -10	NIJENRODE; BESTUURSCOURSE-EXECUTIVE PENSIONS PROGRAM								•
STUDIEDAG (* REEDS EERDER GEVOLGD)									
26 + 27-3	SPO; LEERGANG NIVEAU 2	•	•	•	*	•	•	•	•
5 + 6-3	SPO; LEERGANG NIVEAU 2	•	•	•	*	•	•	•	•
23 + 24-3	SPO; LEERGANG NIVEAU 2	•	•	•	*	•	•	•	•
SEMINARS									
16-1	DNB; 4E KWARTAALSTAAT PENSIOENFONDSEN IN HERSTEL								•
18-1	ROBECO INSTITUTIONELE VISIE 2012	•				•			
14-3	PENSIOENFEDERATIE; PENSION FUND GOVERNANCE		•				•		
18-4	ROBECO; SEMINAR LOW VOLATILITY	•	•	•					
18-4	DNB; SEMINAR FTK KWARTAALSTATEN BELEGGINGEN VANAF 2012								•
11-6	ROBECO/SAM/RABO	•		•					
14-6	PENSIOENFEDERATIE; BIJEENKOMST HOOFDLIJNENNOTITIE	•			•				
15-6	PENSIOENFEDERATIE; BIJEENKOMST HOOFDLIJNENNOTITIE					•			
21-6	IP NEDERLAND; CONGRES, EEN FAIR EN HOUDBAAR STELSEL			•	•	•	•	•	
25-6	PENSIOENFEDERATIE; BIJEENKOMST HOOFDLIJNENNOTITIE		•				•		
03-7	SPRENKELS & VERSCHUREN; HERZIENING FTK			•					•
12-9	DNB-PENSIOENSEMINAR 2012	•	•	•					•
14-9	ROBECO; INSTITUTIONAL SUMMIT 2012	•	•		•	•		•	•
25-9	PWC; SOLVENCY 2 VOOR PENSIOENFONDSEN			•					
1-10	KASBANK	•							
10-10	PGGM; IMPACT HOOFDLIJNENNOTITIE	•							•
13 -11	INSTITUUT PENSIOENEDUCATIE; ALTERNATIEVE BELEGGINGEN					•			

BESTUURSZAKEN

DESKUNDIGHEIDSPLAN

Het opzetten en actualiseren van een pensioenregeling vereist veel specifieke kennis. Het vergaren en op peil houden van deze kennis is dus van groot belang. Het fonds heeft een deskundigheidsplan opgesteld dat uitgaat van het Plan van Aanpak Deskundigheidsbevordering van de koepels. Ten behoeve van het opstellen van dit plan wordt gebruik gemaakt van de gegevens uit de individuele UvB-deskundigheidstoets, die gebaseerd is op niveau 1 (vereist). Alle AB-leden en de manager pensioenen ondergaan periodiek deze toets. Het deskundigheidsplan wordt jaarlijks aangepast aan de hand van uitkomsten van deze individuele toetsen. Begin 2012 hebben alle bestuursleden en de manager pensioenen de SPO- leergang deskundigheidsniveau 2 gevolgd. Er vindt t.a.v. niveau 2 nog geen externe toetsing plaats. Het bestuur is voornemens dit te organiseren.

EVALUATIE FUNCTIONEREN BESTUUR

In 2011 heeft een zelfevaluatie van het bestuur plaatsvonden. Zie hiervoor het jaarverslag 2011. De volgende zelfevaluatie zal plaatsvinden in 2013

TOEZICHT EN VERANTWOORDING

Het dagelijks bestuur legt tijdens elke bestuursvergadering verantwoording af aan het algemene bestuur. Het algemeen bestuur legt jaarlijks verantwoording af door middel van het jaarverslag dat op de website, www.bploodsen.nl wordt geplaatst en op verzoek aan (gewezen) deelnemers en gepensioneerden wordt toegezonden. Het bestuur hanteert met ingang van 2007 de Principes voor goed pensioenfondsbestuur van de Stichting van de Arbeid van 16 december 2005. Hieruit is voortgevloeid de instelling van een intern toezichtsorgaan en een verantwoordingsorgaan. De inrichting van deze organen, alsmede hun taken, rechten en bevoegdheden zijn vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds.

Een onderzoek van het intern toezicht vindt jaarlijks plaats. Zie voor het rapport van het intern toezichtsorgaan over 2012 bijlage 7 en de reactie van het bestuur daarop bijlage 8. Zie voor het oordeel van het verantwoordingsorgaan over 2012 bijlage 9 en voor de reactie van het bestuur daarop bijlage 10.

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE

Door een deelnemer (later ondersteund door 48 anderen deelnemers) werd bij het bestuur een kwestie van vermeende ongelijke behandeling aanhangig gemaakt. Het bestuur bestrijdt dat sprake is van ongelijke behandeling en heeft dit schriftelijk en door middel van twee voor deze groep deelnemers gehouden voorlichtingsbijeenkomsten duidelijk gemaakt. In juli 2010 hebben eisers hun zaak voorgelegd aan de Commissie Gelijke Behandeling. De commissie deed eind januari 2011 uitspraak en stelde daarbij BPL volledig in het gelijk. In 2012 startten de betreffende deelnemers een gerechtelijke procedure. Inhoudelijk gaat het daarbij om dezelfde zaak als bij de Commissie Gelijke Behandeling. Het vonnis wordt verwacht in juli 2013.

GEDRAGSCODE

Het bestuur hanteert een gedragscode en een daarop gebaseerde regeling relatiegeschenken, welke begin 2008 is aangepast aan de nieuwe wettelijke voorschriften. De AB-leden en de manager pensioenen tekenen jaarlijks een verklaring tot naleving. Ook de directie van de NLBV heeft, gelet op hun betrokkenheid bij de uitvoering van de pensioenregelingen, een dergelijke overeenkomst getekend.

COMPLIANCE

In 2009 heeft het bestuur een Compliance charter en een Compliance program opgesteld. Het Compliance

BESTUURSZAKEN

charter bevat de uitgangspunten voor de inrichting van compliance. Tevens heeft het bestuur een compliance program opgesteld. Het Compliance program hangt onder het Compliance charter en bevat de werkwijze en de bijbehorende structuur. De wijze waarop de compliance taken zijn belegd is vastgelegd in de nota Belegging compliance taken Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen. Genoemde documenten staan op de website.

De compliance officer ziet toe op:

- naleving van de gedragscode;
- uitbestedingsprocessen;
- registratie van nevenfuncties.

De overige compliance taken, waaronder het toezien op de naleving van de wet- en regelgeving, zijn intern belegd bij het DB en manager pensioenen.

COMPLIANCE OFFICER

De taken en bevoegdheden van deze functionaris zijn vastgelegd in de nota Belegging compliance taken Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen. Zie ook hoofdstuk Pension Fund Governance.

VERSLAG COMPLIANCE OFFICER

GEDURENDE HET VERSLAGJAAR HEBBEN ZICH GEEN WIJZIGINGEN VOORGEDAAN IN DE COMPLIANCETAKEN, ZOALS DIE BELEGD ZIJN BIJ HET BESTUUR EN BIJ DE COMPLIANCE OFFICER. INSIDERS EN VERBONDEN PERSONEN TEKENDEN DE JAARLIJKE VERKLARING VAN NALEIVING VAN DE GEDRAGSCODE. TEVEN WERD EEN LIJST ONTVANGEN VAN BETAALDE EN ONBETAALDE NEVENFUNCTIES VAN ALLE BESTUURSLIEDEN. ER WAS GEEN AANLEIDING HIER NADERE INFORMATIE OVER IN TE WINNEN. ER WERDEN GEDURENDE HET VERSLAGJAAR GEEN MELDINGEN ONTVANGEN DIE GETOETST DIENDEN TE WORDEN AAN DE GEDRAGSCODE. GEDURENDE HET VERSLAGJAAR HEEFT DE COMPLIANCE OFFICER HET BESTUUR NIET HOEVEN TE ADVISEREN BETREFFENDE HET UITBESTEDINGSBELEID. DE COMPLIANCE OFFICER IS BIJ DE ALGEMENE BESTUURSVERGADERING VAN DECEMBER AANWEZIG GEWEEST, WAAR ONDERWERPEN MET BETREKKING TOT COMPLIANCE OP DE AGENDA STONDEN. IN DEZE VERGADERING WERD TEVEN BESLOTEN DAT ALLE BESTUURSTUKKEN TEVEN AAN DE COMPLIANCE OFFICER TOEGEZONDEN ZULLEN WORDEN, EN DAT DE COMPLIANCE OFFICER VAKER BIJ DE VERGADERINGEN AANWEZIG ZAL ZIJN. TEVEN VOND OP VERZOEK VAN DE COMPLIANCE OFFICER EEN GESPREK PLAATS MET DE VOORZITTER VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN BETREFFENDE EEN COMPLIANCE GERELATEERD ONDERWERP. DE UITKOMSTEN VAN DIT GESPREK WERDEN TERUGGEKOPPELD NAAR HET BESTUUR.

CASTRICUM, 10 APRIL 2013

JAN HELDOORN, COMPLIANCE OFFICER

EXTERN TOEZICHT

Het afgelopen jaar zijn aan het pensioenfonds geen dwangsommen of boetes opgelegd. Er zijn door DNB of AFM geen aanwijzingen aan het fonds gegeven, noch is een bewindvoerder aangesteld of is bevoegdheidsuitoefening van organen van het fonds gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

De vermogenspositie was eind 2008 zodanig dat een kortetermijn- en langetermijnherstelplan is opgesteld. De belanghebbenden bij het fonds zijn hierover in april 2009 schriftelijk en via de website geïnformeerd. Eind 2012 was nog steeds sprake van onderdekking. De dekkingsgraad eind 2012 ligt onder de lijn van het oorspronkelijke herstelplan.

BESTUURSZAKEN

In de periode november 2010 tot en met augustus 2011 heeft DNB bij BPL een beleggingsonderzoek uitgevoerd naar de beheersing van beleggingen in Private Equity en Hedge Fund. De DNB heeft op basis van dit onderzoek een rapport van bevindingen uitgebracht. DNB heeft deze bevindingen vertaald naar aandachtspunten voor een plan van aanpak. DNB heeft BPL verzocht dit plan van aanpak op te stellen en daar waar nodig het beleggingsbeleid en de beheersing daarvan te verbeteren. Het bestuur heeft begin november 2012 het gevraagde plan van aanpak ingediend. Volgens het plan zijn alle aandachtspunten eind 2013 behandeld en zal BPL aan DNB rapporteren.

CRISISPLAN

Het bestuur heeft in maart 2012 een financieel crisisplan opgesteld. Dit plan bevat een beschrijving van maatregelen die het fonds op korte termijn zou kunnen inzetten indien de dekkingsgraad zich bevindt op of zich snel beweegt richting kritische waarden, waardoor het realiseren van de doelstelling van het fonds in gevaar komt. De in dit financiële crisisplan beschreven maatregelen geven een mogelijke inzet van sturingsmiddelen tijdens een financiële crisis weer. In het geval van een financiële crisis zal het bestuur weloverwogen beslissen of en in welke mate uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan. Het is immers vooraf onmogelijk om alle facetten van een financiële crisissituatie volledig in te schatten.

Afhankelijk van de dekkingsgraad van het pensioenfonds zal het bestuur achtereenvolgens de volgende maatregelen inzetten:

FASE 1: DEKKINGSGRAAD DAALT BENEDEN VEREIST EIGEN VERMOGEN VAN 115,6 PROCENT

- HET BEPERKT TOEKENNEN VAN TOESLAGEN
- AFHANKELIJK VAN OMSTANDIGHEDEN AANPASSEN STRATEGISCH BELEGINGSBELEID

FASE 2: DEKKINGSGRAAD DAALT BENEDEN MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN VAN 104,3 PROCENT

- CONFORM FASE 1
- PREMIE TENMINSTE GELIJK AAN MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING
- INDIEN NOODZAKELIJK EXTRA VERHOGING FEITELIJKE PREMIE OF VERLAGING VAN DE PENSIOENOPBOUW (IN OVERLEG MET NLC)

FASE 3: DEKKINGSGRAAD DAALT BENEDEN KRITISCHE DEKKINGSGRAAD VAN 95,2 PROCENT

- CONFORM FASE 2
- VERHOGING PREMIEMARGE (IN OVERLEG MET NLC)
- IN GEVAL VAN ONVOLDOENDE HERSTEL: HET KORTEN VAN PENSIOENAANSPRAKEN EN INGEVANE PENSIOENEN

Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is. Het bestuur ziet een dekkingsgraad van 80 procent als absolute ondergrens en richt het beleggingsbeleid zodanig in dat de kans dat de dekkingsgraad lager dan 80 procent wordt zeer beperkt is. Het financieel crisisplan wordt jaarlijks getoetst op actualiteit en indien nodig aangepast.

PENSIOENBELEID

KENMERKEN PENSIOENREGELINGEN

Bij BPL bestaan drie regelingen:

- Pensioenstatuut 1988
- Pensioenstatuut 2004
- Reglement aspirant-registerloodsen

LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIOEN PENSIOENSTATUUT 1988 VANAF PENSIONERING OP 65-JARIGE LEEFTIJD

Het ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemersschap opgebouwd op basis van een middellood-achtige regeling. De pensioengrondslag voor het ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Per deelnemersjaar is het ouderdomspensioen 1,5 procent van de pensioengrondslag. Indien er meer dan 30 deelnemersjaren zijn, is het opbouwpercentage gelijk aan 45 gedeeld door dat aantal deelnemersjaren. Door het toegepaste percentage van 1,5 procent wordt indirect rekening gehouden met een AOW-af trek. De deelnemingsjaren tussen de FLP-datum en de pensioendatum tellen voor 50 procent mee. Vanaf 2011 kan het bestuur besluiten dat een verhoging van de pensioengrondslag slechts geldt voor toekomstige deelnemersjaren.

LEVENSLANG OUDERDOMSPENSIOEN UIT PENSIOENSTATUUT 2004 MET PENSIOEN-LEEFTIJD 60 (OF VERVROEGDE PENSIONERING VOOR 60 JAAR)

Het ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemersschap opgebouwd op basis van een middellood-achtige regeling. De pensioengrondslag voor het ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Ieder deelnemersjaar wordt 2 procent van de voor dat jaar geldende pensioengrondslag aan ouderdomspensioen opgebouwd.

TIJDELIJK OUDERDOMSPENSIOEN UIT PENSIOENSTATUUT 2004 MET PENSIOENLEEFTIJD 60 (OF VERVROEGDE PENSIONERING VOOR 60 JAAR)

Het tijdelijke ouderdomspensioen wordt gedurende het deelnemersschap opgebouwd op basis van een middelloodregeling en uitgekeerd tot en met de maand waarin de gepensioneerde 65 jaar wordt. De pensioengrondslag voor het tijdelijk ouderdomspensioen, die jaarlijks door het bestuur wordt vastgesteld, is voor alle deelnemers gelijk. Ieder deelnemersjaar wordt 0,7 procent van de voor dat jaar geldende pensioengrondslag aan tijdelijk ouderdomspensioen opgebouwd.

LEVENSLANG PARTNERPENSIOEN

Voor alle (gewezen) deelnemers/gepensioneerden geldt een levenslang partnerpensioen. Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 70 procent van het op de pensioendatum te bereiken dan wel van het ingegane ouderdomspensioen). Ingeval van pensioenstatuut 2004 wordt bij bereiken 65-jarige leeftijd partner dit percentage 45. Onder bepaalde voorwaarden is uitruil van partnerpensioen mogelijk. De door het bestuur op advies van de actuaaris vastgestelde uitruilfactoren zijn vastgelegd in de beide pensioenstatuten. Een verzoek van de deelnemer voor uitruil dient mede te worden ondertekend door de partner. Om te waarborgen dat dit een bewuste keuze is van partijen, wordt dit verzoek slechts door het fonds geaccepteerd als het in een notariële akte is vastgelegd.

TIJDELIJK PARTNERPENSIOEN (PENSIOENSTATUUT 1988)

Voor alle deelnemers aan het pensioenstatuut 1988 geldt een tijdelijk partnerpensioen (uitkering tot de 65-jarige leeftijd van de partner). Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 12,5 procent van het bij

P E N S I O E N B E L E I D

overlijden geldende levenslange partnerpensioen. Dit pensioen wordt verhoogd met een door het bestuur vast te stellen bedrag ter compensatie voor een (mogelijk) Anw-hiaat (in 2012: € 10.437,00).

WEZENPENSIOEN

Het wezenpensioen bedraagt bij pensioenstatuut 1988 14 procent van het op de pensioendatum te bereiken dan wel van het reeds ingegaan ouderdompensioen. Bij pensioenstatuut 2004 is dit percentage 9 procent. Het wezenpensioen eindigt uiterlijk bij het bereiken van de 21-jarige leeftijd van de wees dan wel bij het bereiken van de 27-jarige leeftijd, indien en zolang de wees studeert en/of tenminste 45 procent invalide is. Voor de gewezen deelnemer blijft een premievrije aanspraak op wezenpensioen bestaan.

ARBEIDSONGESCHIKTHEIDSPENSIOEN

Voor alle deelnemers geldt een arbeidsongeschiktheidspensioen op risicobasis dat uitgekeerd wordt indien en zolang de deelnemer beroepsongeschikt is. De uitkering geschiedt tot uiterlijk de FLP-datum (pensioenstatuut 1988) c.q. de pensioenrekendatum (pensioenstatuut 2004). Dit pensioen gaat niet eerder in dan nadat de deelnemer 104 weken ononderbroken arbeidsongeschikt is geweest. Op het moment van ingang bedraagt dit pensioen 75 procent (pensioenstatuut 1988) resp. 54 procent (pensioenstatuut 2004) van de geldende pensioengrondslag. Bij ingang van het pensioen vóór het zesde deelnemersjaar geldt een lager oplopend percentage. Op dit pensioen worden wettelijke uitkeringen alsmede andere arbeids- of beroeps-inkomsten geheel dan wel gedeeltelijk in mindering gebracht.

KENMERKEN REGLEMENT ASPIRANT-REGISTERLOODSEN

Aspirant-registerloodsen hebben een leerovereenkomst met een regionale loodsencorporatie en de Stichting Opleiding en Deskundigheidsbevordering Registerloodsen (Stodel). Gedurende deze opleidingsperiode wordt voor hen het overlijdens- en invaliditeitsrisico gedekt op basis van een speciaal voor deze groep vastgesteld pensioenreglement. De pensioengrondslag is voor alle deelnemers gelijk aan het 12-voud van de maandelijkse vergoeding aan aspirant-registerloodsen. Voor alle deelnemers geldt een levenslang nabestaandenpensioen ter grootte van 49 procent van de laatstelijk geldende pensioengrondslag. Het wezenpensioen bedraagt per kind 20 procent van het geldende nabestaandenpensioen. Het invaliditeitspensioen bedraagt 100 procent van de laatstelijk geldende pensioengrondslag. Bij algehele of gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid komt een pensioenpremie beschikbaar waarmee levenslang ouderdoms- annex nabestaandenpensioen wordt opgebouwd.

WIJZIGINGEN IN 2012

In 2012 zijn de pensioenstatuten 1988 en 2004 gewijzigd. Daarbij is de methodiek voor wijziging van de premie aangepast. Deze wijziging houdt in dat als de premiestijging voor enig jaar hoger uitpakt dan de stijging van de consumentenprijsindex, de NLC-ledenvergadering een afwijkende premie kan vaststellen. Als daarvoor bij BPL minder premies binnenkomen dan noodzakelijk is, heeft het bestuur van BPL de mogelijkheid voor het betreffende jaar een lagere pensioengrondslag vast te stellen, voor zoveel als nodig is in verband met de verminderde premie-inkomsten. De nieuwe methode is voor het eerst gehanteerd bij de vaststelling van de premie voor 2013.

ACTUARIEËLE ANALYSE

ANALYSE VAN HET RESULTAAT(X1.000 EURO)

In het boekjaar 2012 is een positief resultaat behaald van 29.249 euro. Dit resultaat is ontstaan door de positieve ontwikkeling van het vermogen. Hierna wordt het resultaat uitsplitst naar de diverse bronnen.

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (X1.000 EURO)	2012	2011
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	-26.887	-17.114
BELEGGINGSOPBRENGST VERSUS BENODIGDE INTEREST	45.006	-4.664
SCHATTINGSWIJZIGING UFR	16.915	0
PREMIES	-874	1.401
FLP	0	0
FLEXIOEN	-157	-266
WAARDEOVERDRACHT	0	9
KOSTEN	56	99
UITKERINGEN	-69	-182
STERFTE	-734	-1.682
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	656	-238
HERVERZEKERING	-29	-25
AANPASSING ACTUARIELE GRONDSLAGEN	-5.979	0
MUTATIES EN CORRECTIES	1.345	1.263
TOTAAL RESULTAAT	29.249	-21.399

RESULTAAT DOOR WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR

Het renterisico van de verplichtingen is strategisch voor 73 procent afgedekt. De effectieve afdekking gedurende 2012 bedroeg naar schatting 80 procent. Aangezien de rente in 2012 is gedaald heeft de wijziging van de rentetermijnstructuur geleid tot een negatief resultaat van naar schatting 26.887 euro.

RESULTAAT OP PREMIES

RESULTAAT OP PREMIES (X1.000 EURO)	2012	2011
RESULTAAT OP PENSIOENOPBOUW EN RISICODEKKING	-3.496	-1.208
SOLVABILITEITSOPSLAG	2.622	2.609
TOTAAL	-874	1.401

ACTUARIEËLE ANALYSE

RESULTAAT OP FLEXIOEN

Op de pensioendatum kunnen deelnemers ervoor kiezen het flexioenkapitaal om te zetten in een pensioen-uitkering bij het fonds. De omzettingfactoren zijn gebaseerd op de gedempte rentevoet van 4 procent. Aangezien de feitelijke rente lager is dan 4 procent leidt de inkoop uit flexioenkapitaal tot een negatief resultaat. Met ingang van 1 april 2013 zijn de omzettingfactoren gebaseerd op een rente van 3,5 procent en wordt een solvabiliteitsbuffer aangehouden voor de inkoop van levenslange pensioenen uit flexioenkapitaal. Hierdoor zal het verlies bij omzetting van flexioenkapitaal naar verwachting afnemen.

RESULTAAT OP KOSTEN

Op basis van de Wet verplichte beroepspensioenregeling dient in de premie een opslag voor uitvoeringskosten opgenomen te worden die gebaseerd is op de jaarlijks te betalen uitvoeringskosten verminderd met de vrijgevallen excassokosten. In 2011 is besloten de opslag voor uitvoeringskosten in de premie vast te stellen op 6 procent van de actuarieel benodigde koopsom voor pensioenopbouw, uitgaande van de gedempte rentevoet van 4 procent. Het resultaat op kosten was in 2012 positief.

RESULTAAT OP STERFTE

In 2011 en 2012 is een negatief resultaat op sterfte behaald. In het onderstaande overzicht wordt het resultaat op sterfte gesplitst in een resultaat op langlevens en een resultaat op kortlevens. Het resultaat op langlevens geeft weer in hoeverre de werkelijke daling van de voorziening langlevens (ouderdomspensioenen, ingegaan partnerpensioenen en ingegaan arbeidsongeschiktheidspensioenen) als gevolg van overlijden overeenkomt met de verwachting op basis van de gekozen overlevingsgrondslagen. Het resultaat op kortlevens (uitgesteld partnerpensioenen) wordt bepaald door de werkelijke toename van de voorziening als gevolg van toekenning partnerpensioenen te vergelijken met de verwachte toename van de voorziening plus de betaalde risicopremies voor partnerpensioenen.

RESULTAAT OP STERFTE (X 1.000 EURO)	2012	2011	2010
VERWACHTE VRIJVAL VOORZIENING	-4.166	-3.962	-4.184
WERKELIJKE VRIJVAL DOOR OVERLIJDEN (LANGLEVEN)	1.532	1.303	1.496
RESULTAAT LANGLEVEN	-2.634	-2.659	-2.688
BESCHIKBARE RISICOPREMIE VOORZIENING	2.265	2.105	2.513
BESCHIKBARE RISICOKOOPSOM	183	196	280
WERKELIJKE VRIJVAL VOORZIENING LATENT PARTNERPENSIOEN	807	563	572
TOENAME VOORZIENING A.G.V. TOEKENNING PARTNERPENSIOEN	-1.355	-1.887	-1.184
RESULTAAT KORTLEVEN	1.900	977	2.181
TOTAAL STERFTERESULTAAT	-734	-1.682	-507

ACTUARIËLE ANALYSE

Op langlevens is in 2012 en 2011 een verlies gemaakt. Dit houdt in dat de werkelijke sterfte achterblijft bij de aangenomen sterfteontwikkeling. In 2012 zijn 3 deelnemers overleden. Op kortleven is een winst gemaakt. Dit wordt met name veroorzaakt doordat de hoofdverzekerden langer zijn blijven leven dan verondersteld op basis van de gehanteerde actuariële grondslagen. Ultimo 2012 is overgegaan op de nieuwe overlevingstafels. Naar verwachting zal het resultaat op langlevens hierdoor in 2013 minder negatief zijn. Het resultaat op kortleven zal hierdoor naar verwachting afnemen.

MUTATIES EN CORRECTIES

Het resultaat op mutaties en correcties uitgesplitst naar de oorzaken:

MUTATIES EN CORRECTIES (X 1.000 EURO)	2012
KORTEN UITKERING I.V.M. NIEUW AANGAAN HUWELIJK	-196
VERVROEGDE PENSIONERING	-933
UITRUIL	-45
INKOOP PARTNERPENSIOEN (GEOORMERKT)	56
OVERIGE OORZAKEN	-227
TOTAAL	-1.345

Het resultaat op vervroegde pensionering wordt veroorzaakt door de uitruilfactoren die gebaseerd zijn op een rente van 4 procent. Met ingang van 1 april 2013 zijn de uitruilfactoren gebaseerd op een rente van 3,5 procent, waardoor het verlies bij vervroeging naar verwachting afneemt.

PENSION FUND GOVERNANCE

PENSION FUND GOVERNANCE

Door de invoering van de Wet verplichte beroepspensioenregeling per 1 januari 2007 zijn de STAR-principes voor goed pensioenfondsbestuur (Pension Fund Governance, 'PFG') verankerd in het wettelijke kader. De 32 principes hebben betrekking op de volgende componenten: zorgvuldig bestuur, transparantie, openheid en communicatie, deskundigheid, verantwoording en intern toezicht. Dit heeft geleid tot de instelling van een verantwoordingsorgaan en een intern toezichtsorgaan (afzonderlijk orgaan).

INTERN TOEZICHTSORGAAN

Het intern toezicht vindt 1x per jaar plaats. Het intern toezicht orgaan heeft tenminste de volgende taken:

- het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures, processen en de checks en balances binnen de stichting;
- het beoordelen van de wijze waarop de stichting wordt aangestuurd;
- het beoordelen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op de langere termijn.

VERANTWOORDINGSORGAAN

Het verantwoordingsorgaan heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van het interne toezichtsorgaan, als bedoeld in artikel 10.1 van de BPL-statuten over het door het bestuur uitgevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes voor de toekomst. Dit oordeel wordt, samen met de reactie van het bestuur daarop, bekend gemaakt en in het jaarverslag van de stichting opgenomen.

Het verantwoordingsorgaan heeft ten minste de volgende rechten:

- het recht op overleg met het bestuur;
- het recht op overleg met de externe accountant en de externe actuaris;
- het recht op informatie;
- het recht op een schriftelijke en beargumenteerde reactie op zijn oordeel over het door het bestuur uitgevoerde beleid, zoals bedoeld in het eerste lid.

Het verantwoordingsorgaan heeft het recht advies uit te brengen over:

- het vaststellen en wijzigen van de vergoedingsregeling voor bestuursleden;
- het wijzigen van het beleid ten aanzien van het verantwoordingsorgaan;
- de vorm, inrichting en samenstelling van het interne toezicht;
- het vaststellen en wijzigen van een interne klachten- en geschillenprocedure;
- vaststellen en wijzigen van het communicatie- en voorlichtingsbeleid.

Indien het verantwoordingsorgaan van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert, kan het met 2/3-meerderheid van de stemmen besluiten tot het indienen van een verzoek bij de ondernemingskamer van het gerechtshof te Amsterdam om:

- een onderzoek door een of meer onafhankelijke onderzoekers te bevelen naar het beleid van en de gang van zaken van het pensioenfonds;
- het functioneren van het bestuur als zodanig te toetsen.

PENSION FUND GOVERNANCE

OOORDEEL VERANTWOORDINGSORGAAN

Het oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2012 is opgenomen in bijlage 9 van dit jaarverslag. De reactie daarop van het bestuur is opgenomen in bijlage 10 van dit jaarverslag.

COMPLIANCE

BELEGGING COMPLIANCE TAKEN

Compliance taken belegd bij de compliance officer (J. Heldoorn):

Aan de gedragscode wordt ontleend:

- De compliance officer is belast met het toezicht op de naleving van de bepalingen van de voor BPL geldende gedragscode. Indien de compliance officer daartoe aanleiding heeft kan hij insiders verplichten op eerste verzoek alle informatie te vertrekken omtrent enige door hen verrichte privé beleggingstransactie. De compliance officer controleert of de privé beleggingstransacties aan de toepasselijke regels, voorschriften en aanwijzingen voldoen.
- De compliance officer adviseert verbonden personen over de uitleg en toepassing van bepalingen zoals die zijn opgenomen in de voor BPL geldende gedragscode. Hij is bevoegd een voor de verbonden persoon bindende uitspraak te doen.
- De compliance officer legt een lijst aan van alle verbonden personen die als “insider” worden aangemerkt. De compliance officer deelt onverwijld aan de op de lijst opgenomen verbonden personen mee dat zij als insider zijn aangemerkt en hij stelt hen op de hoogte van de gevolgen van de aanwijzing als insider.
- De compliance officer dient eveneens een lijst met alle bedrijven en instellingen waarmee het pensioenfonds zaken doet op te stellen en deze regelmatig te actualiseren; deze lijst wordt aan de verbonden personen ter beschikking gesteld.
- De compliance officer rapporteert rechtstreeks aan de voorzitter, zowel voor de dagelijkse gang van zaken als in het geval zich een bijzondere omstandigheid heeft voorgedaan.
- De compliance officer en de voorzitter, waaraan hij rapporteert, zijn gehouden tot geheimhouding van informatie verstrekt door verbonden personen of derden. De geheimhouding kan worden doorbroken in het geval een goede uitoefening van zijn functie daartoe noodzaakt.
- De compliance officer documenteert zijn werkmethoden en werkzaamheden en administreert en archiveert alle informatie die hem door verbonden personen (de meldingen privé beleggingstransacties inbegrepen) of derden is verstrekt in het kader van deze gedragscode. Hij bewaart afschriften van alle schriftelijke overeenkomsten en jaarlijkse verklaringen die verbonden personen hem moeten verstrekken (waarin zij verklaren zich aan de gedragscode te zullen houden). Tevens administreert en archiveert de compliance officer alle door hem verleende autorisaties, verrichte controles en onderzoeken en de genomen acties, alsmede overige van belang zijnde informatie, memoranda en correspondentie. De compliance officer dient verklaringen van nevenfuncties (jaarlijks, aan te leveren door de bestuursleden) en verklaringen over cursussen, giften, etc. te verzamelen en te administreren. De compliance officer draagt zorg voor de administratie en registratie van de betreffende formulieren ten behoeve van de toezichthouder.

Aan het Compliance program wordt ontleend:

De compliance officer adviseert het bestuur t.a.v. het uitbestedingsbeleid en bij de totstandkoming van

PENSION FUND GOVERNANCE

uitbestedingscontracten. Hij toetst daarbij aan alle wettelijke regels en voorschriften. Hij brengt zijn advies schriftelijk of mondeling uit, waarbij hij in het laatste geval aanwezig is bij de behandeling in het bestuur.

Compliance taken belegd bij DB en manager pensioenen (hierna DB+)

- Het proactief signaleren van relevante ontwikkelingen in wet- en regelgeving en het vertalen van deze ontwikkelingen voor het fonds. Het bevorderen dat de kennis hierover waar nodig wordt geïmplementeerd en geborgd in de bestuurlijke en bedrijfsprocessen.
- Het DB+ geeft vorm aan de organisatie en de bedrijfscultuur en levert een bijdrage aan de ontwikkeling van de individuele medewerker. Tevens draagt het DB+ zorg voor het op peil houden van de kennis en vaardigheden van de medewerkers, die ondersteunend aan de bedrijfsdoelstellingen zijn.
- Het DB+ houdt actief contact met de relevante kenniscentra binnen en buiten de organisatie op centraal en decentraal niveau zoals met toezichthouders.
- Het DB+ onderzoekt of de implementatie en naleving van wet- en regelgeving op een juiste wijze wordt uitgevoerd met als doel het vormen van een oordeel en het treffen van adequate maatregelen. Het DB+ borgt tevens de correcte en tijdige afhandeling van klachten.
- Het DB+ rapporteert aan het bestuur van het pensioenfonds over de stand van zaken m.b.t. tot compliance. Eén keer per jaar wordt gerapporteerd over:
 - de stand van zaken met betrekking tot de implementatie, de werking en de effectiviteit van de benoemde compliance aandachtsgebieden;
 - inzicht in de relatie en contacten met de toezichthouders;
 - ontwikkelingen bij en aanbevelingen van toezichthouders;
 - overzicht van meldingen uit hoofde van meldingsverplichtingen aan toezichthouders, inclusief geconstateerde overtredingen van regels;
 - overzicht van rapportages aan de toezichthouders;
 - eventuele compliance-incidenten en de voortgang op eerder gerapporteerde compliance-incidenten. Een compliance incident vloeit voort uit een niet-integere en/of frauduleuze handeling van een belanghebbende of uit een gebeurtenis waarbij door ontoereikende of falende interne processen, mensen of systemen of door externe gebeurtenissen een materieel direct of indirect verlies ontstaat.

BESTUURSBESLUITEN EX ARTIKEL 21 STATUTEN

Onderdeel van Pensionfund Governance is openheid over bestuursbesluiten. In bijlage 5 worden de besluiten weergegeven die met toepassing van artikel 21 van de Statuten door het bestuur zijn genomen, te weten:

- Besluit verkiezing compliance office
- Besluit verkiezingstermijnen functie voorzitter, secretaris/penningmeester, compliance officer
- Besluit vergoedingen en presentiegelden conform artikel 6, lid 5 van de Statuten
- Besluit taakverdeling tussen DB/AB
- Besluit machtiging tekenbevoegdheid Manager Pensioenen

Deze besluiten staan ook op de website van BPL. Over alle andere belangrijke besluiten wordt schriftelijk en/of via de website gecommuniceerd.

COMMUNICATIE

BPL heeft zijn communicatiebeleid beschreven. Onderdeel van dit beleid is het communicatieplan, waarin gedetailleerd staat beschreven op welke wijze en in welke gevallen belanghebbenden worden geïnformeerd.

PENSION FUND GOVERNANCE

Dit plan is opgenomen als bijlage II van dit jaarverslag. Het communicatiebeleid staat op www.bplloodsen.nl. Voor aspirant-deelnemers wordt in elke regio een of meerdere keren per jaar een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over BPL en de inhoud van de pensioenregeling. In 2012 zijn in de NLC-ledenvergadering presentaties gegeven over wijziging van o.a. de pensioenstatuten. De belanghebbenden bij het fonds zijn via de website en schriftelijk geïnformeerd over de financiële positie van het fonds.

NEVENFUNCTIES

BPL dient verantwoording af te leggen over de door bestuursleden vervulde nevenfuncties. Zie hiervoor de tabel op blz. 21.

KOSTENTRANSPARANTIE

In navolging van de publicatie “Kosten pensioenfondsen verdienen meer aandacht” van de Autoriteit Financiële Markten in april 2011 heeft de Pensioenfederatie op 10 november 2011 de notitie “Aanbevelingen uitvoeringskosten 2011” gepubliceerd. In deze publicatie benoemt de Pensioenfederatie de verschillende uitvoeringskosten en worden aanbevelingen gedaan hoe over deze kosten gecommuniceerd kunnen worden richting de verschillende stakeholders.

De pensioenfederatie heeft in de notitie een onderscheid gemaakt tussen de volgende drie kostensoorten:

- Kosten van pensioenbeheer: dit betreft de integrale kosten voor pensioenbeheer;
- Kosten van vermogensbeheer: dit betreft de integrale kosten voor vermogensbeheer, inclusief kosten begrepen in onderliggende fondsen;
- Transactiekosten: er worden drie categorieën onderscheiden, te weten: in- en uitstapkosten van fondsen; aan- en verkoopkosten bij directe beleggingen; acquisitiekosten.

De transactiekosten zijn niet beschikbaar voor externe (niet-Robeco) fondsen en daarom geschat, uitgaande van de Aanbevelingen van de Pensioenfederatie en vergelijkbare Robecofondsen. Van de Private Equity fondsen en Hedge fonds (Transtrend-Omnitrend Plus) zijn geen gegevens over transactiekosten beschikbaar en dus niet opgenomen. In onderstaande tabel worden de kosten gepresenteerd conform de aanbevelingen van de Pensioenfederatie. Ook is het bruto fondsrendement en het rendement volgens de benchmark toegevoegd.

	2012	2011
KOSTEN PENSIOENBEHEER IN EURO'S PER DEELNEMER *	750	742
KOSTEN PENSIOENBEHEER ALS PERCENTAGE VAN DE PREMIESOM **	4,84	4,63
KOSTEN VERMOGENSBEHEER ALS PERCENTAGE VAN HET GEM. BELEGD VERMOGEN ***	0,48	0,55
KOSTEN VERMOGENSBEHEER, INCL. KOSTEN BEWAARBANK (IN EURO'S)	3.413.932	3.500.612
TRANSACTIEKOSTEN ALS PERCENTAGE VAN HET GEM. BELEGD VERMOGEN (GESCHAT) ***	0,18	***
TRANSACTIEKOSTEN IN EURO'S (GESCHAT)	1.300.000	***
RENDEMENT FONDS (IN PROCENTEN)	14,5	12,1
RENDEMENT BENCHMARK (IN PROCENTEN)	16,4	11,3

PENSION FUND GOVERNANCE

TOELICHTING

Kosten pensioenbeheer

BPL is een klein beroepspensioenfonds, waarbij alle kosten pensioenbeheer ten laste komen van het fonds.

Kosten vermogensbeheer

De daling van de kosten van vermogensbeheer t.o.v. 2011 wordt veroorzaakt door een correctie op de fee voor de fiduciair manager.

- * Hierbij is uitgegaan van de kosten pensioenbeheer van € 904.189 over boekjaar 2012, respectievelijk € 840.780 over 2011. Bij de bepaling van de pensioenuitvoeringskosten in euro per deelnemer is uitgegaan van de som van deelnemers, gepensioneerden en ex-partners met een ingegaan ouderdomspensioen. (2012: 1.205, 2011: 1.133).
- ** Hierbij is uitgegaan van een premiesom van € 18.693.000 over boekjaar 2012 en € 18.150.00 over boekjaar 2011.
- *** Gemiddeld belegd vermogen in 2012: € 703.873.519.
Gemiddeld belegd vermogen in 2011: € 637.751.320.
- **** De Fiduciar Manager kon deze gegevens niet verstrekken.

HOEK VAN HOLLAND, 19 JUNI 2013

J.W. DUYZER, VOORZITTER

R. DE JONGE, SECRETARIS/PENNINGMEESTER

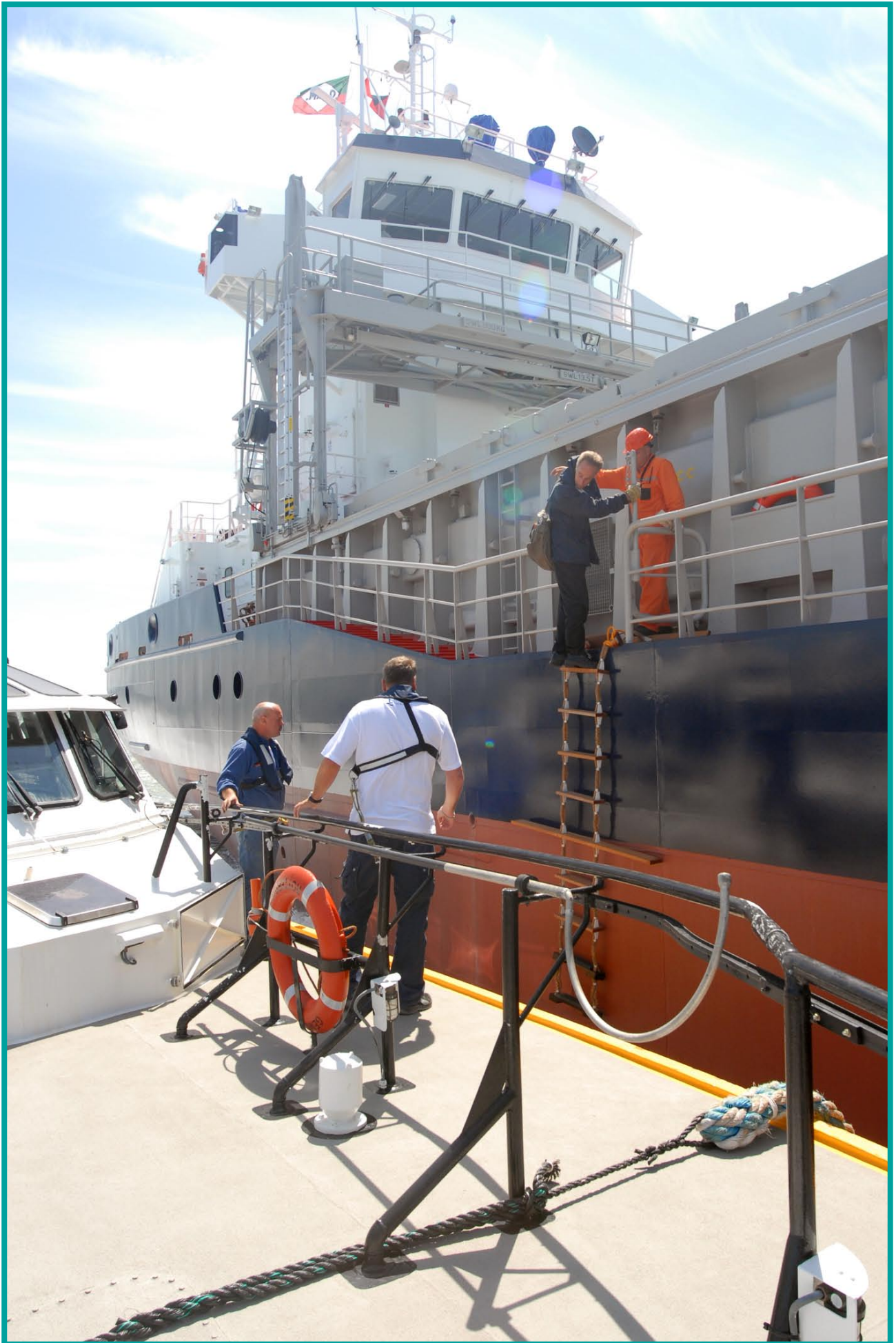
P.J.J. VAN DEN BERG

L. KAZEMIER

M.A. VAN KUIK

H.J.T. RUIJTEN

P.B. SCHOE

J A A R R E K E N I N G

BALANS PER 31 DECEMBER 2012 (IN EURO'S) NA BESTEMMING VAN HET SALDO VAN BATEN EN LASTEN

	2012	2011
ACTIVA		
4 BELEGGINGEN VOOR RISICO FONDS		
ZAKELIJKE WAARDEN	309.410.000	231.129.052
VASTRENTENDE WAARDEN	418.132.000	394.291.163
VASTGOED BELEGGINGEN	40.214.000	30.335.674
DERIVATEN	74.489.000	77.051.469
OVERIGE BELEGGINGEN	0	0
TOTAAL	842.245.000	732.807.358
LENINGEN AAN LOODSEN	449.242	533.191
TOTAAL	842.694.242	733.340.549
5 BELEGGINGEN VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS		
VASTGOEDBELEGGINGEN	142.605	49.136
AANDELEN	2.096.506	1.246.068
VASTRENTENDE WAARDEN	2.326.070	2.999.423
OVERIGE BELEGGINGEN	1.062.027	1.580.501
TOTAAL	5.627.208	5.875.128
6 VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	713.079	612.714
7 LIQUIDE MIDDELEN		
ABN-AMRO BANK	25.818	71.599
TOTAAL	25.818	71.599
TOTAAL ACTIVA	849.060.348	739.899.990
PASSIVA		
8 STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES		
MINIMAAL VEREIST VERMOGEN	32.532.000	30.010.006
ALGEMENE RESERVE	-20.755.108	-47.482.412
TOTAAL	11.776.892	-17.472.406
9 TECHNISCHE VOORZIENINGEN		
VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTING	753.518.000	693.157.000
TOTAAL	753.518.000	693.157.000
10 VOORZIENING VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS		
PREMIE(FLEXIOEN)REGELING	5.627.208	5.875.128
TOTAAL	5.627.208	5.875.128
11 OVERIGE VOORZIENINGEN		
VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP	22.495.529	13.275.984
TOTAAL	22.495.529	13.275.984
12 OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	55.642.719	45.064.284
TOTAAL PASSIVA	849.060.348	739.899.990

J A A R R E K E N I N G

REKENING VAN BATEN EN LASTEN OVER 2012 (IN EURO'S)

BATEN	2012	2011
15 BELEGGINGSOPBRENGSTEN		
DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	11.149.702	8.120.828
INDIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	90.045.151	68.188.543
BELEGGINGSKOSTEN	-3.413.932	-3.380.082
OVERIGE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	31.916	45.961
TOTAAL	97.812.837	72.975.250
16 BIJDRAGEN VAN LOODSEN	36.366.092	34.508.257
TOTAAL BATEN	134.178.929	107.483.507
LASTEN		
17 PENSIOENUITKERINGEN	34.663.498	35.129.250
18 PENSIOENUITVOERINGS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN	904.189	840.780
19 MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN	60.361.000	89.585.688
20 MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS	-247.919	-924.788
21 VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP	9.219.546	4.225.545
22 HERVERZEKERINGEN		
PREMIES HERVERZEKERING INCLUSIEF RENTE	29.318	25.258
TOTAAL LASTEN	104.929.632	128.881.734
SALDO LASTEN/BATEN	29.249.298	-21.398.227
BESTEMMING SALDO		
TOEVOEGING MINIMAAL VEREIST EIGEN VERMOGEN	2.521.994	-236.559
ONTTREKKING/TOEVOEGING ALGEMENE RESERVE	26.727.304	-21.161.668
SALDO LASTEN/BATEN	29.249.298	-21.398.227

J A A R R E K E N I N G

KASSTROOMOVERZICHT 2012 (IN EURO'S)

KASSTROMEN UIT PENSIOENACTIVITEITEN	2012	2011
ONTVANGEN PREMIES	35.490.128	33.574.165
ONTVANGEN I.V.M. OVERDRACHT VAN RECHTEN	875.964	934.092
BETAALDE PENSIOENUITKERINGEN	-34.776.214	-35.262.532
BETAALDE PENSIOENUITVOERINGSKOSTEN	-904.189	-840.780
ONTVANGEN UITKERINGEN VAN HERVERZEKERAARS	112.716	133.282
BETAALDE PREMIES HERVERZEKERING	-29.318	-25.258
TOTAAL KASSTROOM UIT PENSIOENACTIVITEITEN	769.087	-1.487.031
KASSTROMEN UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN		
ONTVANGEN DIRECTE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	1.599.709	3.511.313
AANKOPEN BELEGGINGEN	999.355	1.004.488
BETAALDE KOSTEN VERMOGENSBEHEER *	-3.413.932	- 3.380.082
TOTAAL KASSTROOM UIT BELEGGINGSACTIVITEITEN	-814.868	1.135.719
NETTO KASSTROOM	-45.781	-351.312
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-45.781	-351.312
SALDO LIQUIDE MIDDELEN 01/01/2012	71.599	422.911
MUTATIE LIQUIDE MIDDELEN	-45.781	-351.312
SALDO LIQUIDE MIDDELEN 31/12/2012	25.818	71.599
* KOSTEN VERMOGENSBEHEER:		
BEHEERVERGOEDING ROBECO	953.417	780.590
BEHEERVERGOEDINGEN ROBECOFONDSEN	753.590	2.213.980
KOSTEN NIET-ROBECOFONDSEN	1.483.558	264.982
(FEE, TAX D'ABONNEMENT, CUSTODY- EN BANKKOSTEN)		
KASBANK (BEWAARLOON, TRANSACTIEKOSTEN, PERFORMANCE METING, ACCOUNTING)	223.367	120.530
TOTAAL	3.413.932	3.380.082

TOELICHTING OP HET KASSTROOMOVERZICHT

METHODE

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

J A A R R E K E N I N G

VERMOGENSBEHEER

De totale kosten vermogensbeheer over 2012 bedragen € 3.413.932 (0,48 procent van het gemiddeld belegd vermogen over 2012).

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (BEDRAGEN IN EURO'S X 1.000)

In het boekjaar 2012 is een positief resultaat behaald van 29.249. Het resultaat is ontstaan door enerzijds de ontwikkeling van de technische voorziening en anderzijds de ontwikkeling van het vermogen.

ANALYSE VAN HET RESULTAAT (X1.000 EURO)	2012	2011
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	-26.887	-17.114
BELEGGINGSOPBRENGST VERSUS BENODIGDE INTEREST	45.006	-4.664
SCHATTINGSWIJZIGING UFR	16.915	0
PREMIES	-874	1.401
FLEXIOEN	-157	-266
WAARDEOVERDRACHT	0	9
KOSTEN	56	99
UITKERINGEN	-69	-182
STERFTE	-734	-1.682
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	656	-238
HERVERZEKERING	-29	-25
AANPASSING ACTUARIELE GRONDSLAGEN	-5.979	0
MUTATIES EN CORRECTIES	1.345	1.263
TOTAAL RESULTAAT	29.249	-21.399

TOELICHTING OP DE BALANS EN STAAT VAN BATEN EN LASTEN

ALGEMEEN

1.1 Activiteiten

Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), statutair gevestigd in Rotterdam, is opgericht op 1 september 1988. De stichting is ingeschreven bij het stichtingenregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 41130603. De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 2 maart 2012. Het pensioenfonds is een beroepspensioen-fonds. Op basis van twee uitkeringsregelingen (pensioenstatuut 1988 en pensioenstatuut 2004) verwerven

J A A R R E K E N I N G

de deelnemers een financiële aanspraak ten behoeve van de gevolgen van (vervoegde) pensionering en overlijden. Deze regelingen bieden ook een dekking in geval van arbeidsongeschiktheid. Het pensioenfonds voert tevens een premie(flexioen)regeling uit, welke onderdeel is van pensioenstatuut 1988. Het fonds draagt zorg voor uitbetaling van het functioneel leeftijdspensioen. Krachtens het Financieel Besluit Loodswezen worden de kosten van de functioneel leeftijdspensioenen ingehouden worden op de loodsgelden.

1.2 Statutaire doelstelling

Op grond van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) is iedere (aspirant-)registerloods verplicht deel te nemen aan de pensioenregeling(en) van BPL. Deze pensioenregelingen voorzien in pensioenen voor (gewezen) registerloodsen en hun nagelaten betrekkingen. Voor aspirant-registerloodsen geldt een aparte pensioenregeling, welke uitsluitend een dekking biedt in geval van arbeidsongeschiktheid of overlijden.

Het bestuur stelt zich ten doel pensioenen en andere uitkeringen te verstrekken ter zake van ouderdom, beroepsongeschiktheid en overlijden aan deelnemers en gewezen deelnemers en hun nabestaanden, overeenkomstig de geldende voorschriften. Het bestuur tracht dit doel te bereiken door:

- het vormen van fondsen;
- het uitvoeren van de pensioenregeling zoals in het desbetreffende pensioenstatuut of pensioenreglement omschreven;
- al die maatregelen te nemen, die aan het doel ten goede komen.

Het beleid van het bestuur is in overeenstemming met deze doelstelling. Dit beleid is vastgelegd in beleidsdocumenten, waarvan de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN) de belangrijkste is. Hierin zijn het te voeren beleid, waaronder de financiële opzet en de grondslagen waarop het beleid berust, gemotiveerd beschreven. Het beleid is erop gericht met een bij het karakter van het fonds passend risico een optimaal resultaat te behalen, mede in aanmerking genomen de voorwaardelijk geïndexeerde verplichtingen van het fonds.

De ABTN is het laatst gewijzigd op 11 april 2013.

1.3 Toelichting op het kasstroomoverzicht

Voor de opstelling van het kasstroomoverzicht is de directe methode gehanteerd. Hierbij worden alle ontvangsten en uitgaven als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en kasstromen uit beleggingsactiviteiten.

2. GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

2.1 Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ), uitgegeven door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

De beleggingen worden gewaardeerd op reële waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de staat van baten en lasten en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

2.2 Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ten opzichte van het voorgaande jaar gewijzigd. Eind 2012 is het pensioenfonds overgestapt naar de Prognosetafel 2012-2062 van het Actuariële Genootschap (AG). De AG-Prognosetafel 2012-2062 houdt rekening met de voorzienbare trend in overlevingskansen

J A A R R E K E N I N G

van de gehele Nederlandse bevolking. De overgang op de AG Prognosetafel 2012-2062 heeft geleid tot een toename van de technische voorzieningen van circa € 6 miljoen Euro.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. Ultimo 2011 betrof dit de rentetermijnstructuur op basis van een driemaandsgemiddelde. Ultimo 2012 betreft dit de rentetermijnstructuur op basis van een driemaandsgemiddelde met toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR). Het effect van de overgang op UFR is een verlaging van de technische voorzieningen met € 16,9 miljoen Euro.

2.3 Schattingen en veronderstellingen

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt het bestuur van het pensioenfonds zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid I BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

2.4 Opname van actief, verplichting, bate of last

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

2.5 Vreemde valuta

De jaarrekening is opgesteld in euro's, zijnde de functionele en presentatievaluta van het pensioenfonds. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

2.6 Beleggingen voor risico pensioenfonds

Vastgoedbeleggingen

Voor beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen is de marktwaarde de per balansdatum geldende beurskoers. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van de niet-beursgenoteerde vastgoedbelegging per balansdatum. Onroerend goed in ontwikkeling wordt gewaardeerd op basis van gedane uitgaven, inclusief bouwrente, waarbij wordt getoetst of die uitgaven tot waardewijzigingen leiden. Na oplevering worden (her)ontwikkelde objecten naar actuele waarde geherwaardeerd.

Zakelijke waarden

Zakelijke waarden zijn gewaardeerd op marktwaarde per balansdatum. De marktwaarde van niet-beurs-

J A A R R E K E N I N G

genoteerde aandelen en participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd op marktwaarde, zijnde de beurswaarde per balansdatum. De marktwaarde van niet-beursgenoteerde participaties in beleggingsinstellingen is gebaseerd op het aandeel dat het pensioenfonds heeft in het eigen vermogen van het niet-beursgenoteerde aandeel per balansdatum. De lopende interest op vastrentende waarden wordt gepresenteerd als onderdeel van de marktwaarde van de vastrentende waarden.

Overige beleggingen

Overige beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde.

Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen marktwaarde. Indien geen marktwaarde beschikbaar is, wordt de waarde bepaald met behulp van marktconforme en toetsbare waarderingsmodellen. Indien een derivatenpositie negatief is wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

2.7 Beleggingen voor risico deelnemers

De grondslagen voor de waardering van de beleggingen voor risico van deelnemers zijn gelijk aan die voor de beleggingen die voor risico van het pensioenfonds worden aangehouden.

2.8 Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden opgenomen tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Vorderingen en overlopende activa worden onderscheiden van vorderingen in verband met beleggingstransacties. Vorderingen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.9 Liquide middelen

Onder de liquide middelen zijn opgenomen die kas en banktegoeden die onmiddellijk opeisbaar zijn dan wel een looptijd korter dan twaalf maanden hebben. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

2.10 Stichtingskapitaal en reserves

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

De statutaire reserves en de overige wettelijke reserves die het pensioenfonds conform artikel 2:389 en artikel 2:390 BW vormt, blijken op grond van artikel 2:373 lid I BW afzonderlijk uit de balans.

2.11 Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De voorziening voor pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds (VPV) wordt gewaardeerd op actuele waarde (marktwaarde). De actuele waarde wordt bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke (indexatie)toezeggingen. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van

J A A R R E K E N I N G

de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt. Bij de berekening van de VPV is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenregelingen en de opgebouwde en ingegane pensioenen. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of de opgebouwde pensioenen en ingegane pensioenen worden geïndexeerd. Alle per balansdatum doorgevoerde indexaties zijn in de berekening begrepen. Bij de berekening van de voorziening wordt rekening gehouden met premievrije pensioenopbouw in verband met invaliditeit. Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De VPV is gebaseerd op de volgende technische grondslagen:

DISCONTERING GEBRUIKTE METHODE	DNB RENTETERMIJNSTRUCTUUR		
GEHANTEERDE OVERLEVINGSTAFEL	AG PROGNOSETAFEL 2012-2062, STARTJAAR 2013		
GEHANTEERDE LEEFTIJD CORRECTIES HOGER OPGELEIDEN:	LEEFTIJD	MAN	VROUW
	35	64,2 %	69,0 %
	50	66,3 %	69,3 %
	65	68,4 %	69,6 %
	80	70,5 %	69,9 %
GEHANTEERDE KOSTENOPSLAG OP TECHNISCHE VOORZIENINGEN	0,5%		
ZIJN DE GRONDSLAGEN IN HET BOEKJAAR GEWIJZIGD?	JA		
INDIEN JA, TOELICHTING	HET FONDS IS EIND 2012 OVERGEGAAN NAAR DE AG PROGNOSETAFEL 2012-2062		

2.12 Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

Dit betreft de verplichtingen uit hoofde van de beschikbare-premieregeling voor deelnemers. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers. De voorziening voor rekening en risico deelnemers is gewaardeerd volgens dezelfde grondslagen die gelden voor de waardering van de corresponderende beleggingen risico deelnemers.

2.13 Overige voorzieningen

Hieronder valt de voorziening kapitaaldekking FLP. Deze is opgenomen tegen de oorspronkelijke stortingen, inclusief het daarover toe te rekenen rendement.

3. GRONDSLAGEN VOOR BEPALING VAN HET RESULTAAT

3.1 Algemeen

De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

J A A R R E K E N I N G

3.2 Premiebijdragen

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan deelnemers in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.3 Premiebijdragen risico deelnemers

Dit betreft ontvangen (vrijwillige spaar)bijdragen van deelnemers in het kader van de beschikbare (flexioen) premieregeling. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.4 Beleggingsresultaten risico pensioenfonds

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. (In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Directe beleggingsopbrengsten

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt in dit verband verstaan rentebaten en -lasten, dividenden, huur-opbrengsten en soortgelijke opbrengsten. Dividend wordt verantwoord op het moment van betaalbaarstelling.

Kosten vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer worden de externe kosten verstaan.

Verrekening van kosten

Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies, valutaverschillen e.d.

3.5 Beleggingsresultaten risico deelnemers

De grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico deelnemers zijn gelijk aan de grondslagen voor bepaling van het resultaat betreffende beleggingsresultaten risico pensioenfonds.

3.6 Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan de pensioengerechtigden uitgekeerde bedragen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

3.7 Pensioenuitvoeringskosten

De pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

3.8 Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening.

3.9 Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers

De mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers betreft de wijzigingen in de waarde van de technische voorziening voor risico deelnemers.

J A A R R E K E N I N G

4. BELEGGINGEN VOOR RISICO FONDS

IN EURO'S	VASTGOED BELEGGINGEN	ZAKELIJKE WAARDEN	VASTRENTENDE WAARDEN	DERIVIATEN	OVERIGE	TOTAAL
STAND PER 1-1-2011	40.100.451	270.318.198	305.087.711	903.127	530.535	616.940.022
AANKOPEN	0	9.716.406	648.520.329	0	0	658.236.735
VERKOPEN	-8.699.945	-60.858.356	-552.823.495	0	0	-622.381.795
OVERIGE MUTATIES	0	-5.496.397	0	0	0	-5.496.397
WAARDEONTWIKKELING	-1.064.832	17.449.200	-6.493.382	76.148.342	-530.535	85.508.793
STAND PER 31-12-2011	30.335.674	231.129.052	394.291.163	77.051.469	0	732.807.358
AANKOPEN	0	110.278.650	163.891.870	0	0	274.170.520
VERKOPEN	0	-38.513.155	-244.047.331	0	0	-282.560.486
OVERIGE MUTATIES	0	-729.613	24.929.000	17.639.000	0	41.838.387
WAARDEONTWIKKELING	9.878.326	7.245.066	79.067.298	-20.201.469	0	75.989.221
STAND PER 31-12-2012	40.214.000	309.410.000	418.132.000	74.489.000	0	842.245.000

VASTGOED BELEGGINGEN (IN PROCENTEN)	2012	2011
ONROERENDGOEDFONDSEN	68,0	66,3
BEHEER & ONTWIKKELING ONROEREND GOED	29,6	29,4
OVERIG	2,4	4,3
TOTAAL	100	100

ZAKELIJKE WAARDEN (IN EURO'S)	2012	2011
PRIVATE EQUITY AANDELEN	34.362.000	38.608.805
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE AANDELENBELEGGINGSFONDSEN	228.811.000	148.635.820
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE BELEGGINGSFONDSEN COMMODITIES	33.676.000	31.965.332
BEURSGENOTEERDE EN NIET-BEURSGENOTEERDE HEDGEFONDSEN	12.561.000	11.919.095
STAND PER 31 DECEMBER	309.410.000	231.129.052

J A A R R E K E N I N G

Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2011: € 0) aan aandelen uitgeleend. Sommige onderliggende fondsen doen dit wel.

VASTRENTENDE WAARDEN (IN EURO'S)	2012	2011
OBLIGATIES	189.826.000	137.039.287
NIET-BEURSGENOTEERDE BELEGGINGSINSTELLINGEN	228.306.000	257.251.876
STAND PER 31 DECEMBER	418.132.000	394.291.163

Het pensioenfonds heeft in totaal € 0 (2011: € 0) aan vastrentende waarden uitgeleend.

DERIVATEN (IN EURO'S)	2012	2011
VALUTADERIVATEN	2.717.000	-1.461.006
SWAPTIONS	26.967.000	45.801.677
INTEREST RATE SWAPS	44.805.000	32.710.798
STAND PER 31 DECEMBER	74.489.000	77.051.469

LENINGEN AAN LOODSEN (EURO'S)	2012	AANTAL
LOODSEN NOORD	45.379	4
LOODSEN IJMOND	90.756	8
LOODSEN RIJNMOND	204.200	18
LOODSEN SCHELDEMONDEN	108.907	10
STAND PER 31 DECEMBER	449.242	40

Leningen aan loodsen zijn persoonlijke leningen (kapitaal inbreng) die verstrekt zijn aan loodsen, die lid zijn van een van de maatschappen van registerloodsen. De leningen hebben een oorspronkelijke looptijd tot 1 december 1997 en kunnen stilzwijgend telkenmale voor 60 maanden worden verlengd. Indien de betreffende loods uit de associatie treedt is de lening direct opeisbaar. Vanaf 2006 is het ook mogelijk om de lopende lening tussentijds af te lossen. De rente is gelijk aan de eurobasisrente plus 2 procent-punt per 1 januari van elk jaar (2012: 6,45 procent).

J A A R R E K E N I N G

IN EURO'S	2012	2011
STAND PER 1 JANUARI	533.191	639.830
ONTTREKKINGEN	-83.949	-106.639
STAND PER 31 DECEMBER	449.242	533.191

Methodiek bepaling marktwaarde

Bij de waardering van de beleggingen van de stichting is gebruik gemaakt van marktnoteringen.

5. BELEGGINGEN VOOR RISICO DEELNEMERS

IN EURO'S	2012	2011
STAND PER 1 JANUARI	5.875.128	6.799.915
STORTINGEN	16.000	23.188
ONTTREKKINGEN	-876.780	-935.300
RESULTAAT	612.860	-12.675
STAND PER 31 DECEMBER	5.627.208	5.875.128

CATEGORIEËN (IN EURO'S)	2012	2011
NOORD	264.969	285.198
IJMOND	858.735	767.260
RIJNMOND	2.247.826	2.467.789
SCHELDEMONDEN	1.649.565	1.520.701
FLP-GERECHTIGDEN	415.950	631.330
OVERIGE (VEREVENINGS FLEXIOEN)	190.163	202.850
TOTAAL	5.627.208	5.875.128

Deze beleggingen worden gewaardeerd op de beurswaarde per balansdatum.

J A A R R E K E N I N G

INDELING OVER DE (ADVIES)MIXEN EIND 2012	AANTAL DEELNEMERS	WAARDE (IN EURO'S)
MIX 1	0	0
MIX 2	0	0
MIX 3	9	29.660,39
MIX 4	47	757.067,27
MIX 5	35	1.581.484,20
MIX 6	24	891.598,36
MIX 7	22	853.790,75
MIX 8	4	121.653,67
MIX 9	5	161.357,33
MIX 10	15	475.010,28
VRIJE MIX	19	755.585,76
TOTAAL	180	5.627.208,01

6. VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA

IN EURO'S	2012	2011
TE ONTVANGEN AANVULLING FLP	626.528	218.974
REKENING-COURANT LOODSENORGANISATIES	79.216	101.978
TE ONTVANGEN DIVIDENDBELASTING	1.146	262.672
OVERIGE VORDERINGEN EN OVERLOPENDE ACTIVA	6.189	29.090
STAND PER 31 DECEMBER	713.079	612.714

Alle overige vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

7. LIQUIDE MIDDELEN

De liquide middelen bestaan uit direct opeisbare kas- en banksaldi alsmede deposito's.

J A A R R E K E N I N G

8. STICHTINGSKAPITAAL EN RESERVES

STICHTINGSKAPITAAL (IN EURO'S)	2012	2011
MINIMAAL VEREIST VERMOGEN	32.532.000	30.010.006
ALGEMENE RESERVE	-20.755.108	-47.482.412
STAND PER 31 DECEMBER	11.776.892	-17.472.406

MINIMAAL VEREIST VERMOGEN (IN EURO'S)	2012	2011
STAND PER 1 JANUARI	30.010.006	30.246.565
MUTATIE MINIMAAL VEREIST VERMOGEN	2.521.994	-236.559
STAND PER 31 DECEMBER	32.532.000	30.010.006

ALGEMENE RESERVE (IN EURO'S)	2012	2011
STAND PER 1 JANUARI	-47.482.412	-26.320.744
RESULTAATSBESTEMMING	26.727.304	-21.161.668
STAND PER 31 DECEMBER	-20.755.108	-47.482.412

Minimaal vereist vermogen

Het Minimaal Vereist Eigen Vermogen wordt berekend conform het Besluit Financieel Toetsingskader en bedraagt 104,3 procent. Het pensioenfonds heeft op 30 maart 2009 een herstelplan bij DNB ingediend. Volgens de prognose van de dekkingsgraad was de dekkingsgraad per 31 december 2012 ingeschat op 103,2 procent. De dekkingsgraad ultimo 2012 is 1,6 procent-punt lager dan de verwachte dekkingsgraad ultimo 2012 op basis van het oorspronkelijke herstelplan. Ultimo 2012 heeft een evaluatie van het herstelplan plaatsgevonden, uitgaande van een startdekkingsgraad van 101,4 procent. In deze evaluatie is geconcludeerd dat het Minimaal Vereist Eigen Vermogen binnen de wettelijke termijnen kan worden bereikt.

Algemene reserve

De algemene reserve is bedoeld als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. De algemene reserve ligt lager dan het minimaal vereist eigen vermogen als ook het vereist eigen vermogen per 31-12-2012.

J A A R R E K E N I N G

9. TECHNISCHE VOORZIENINGEN

9.1 Toeslagverlening

Het pensioenfonds probeert ieder jaar uw pensioen/opgebouwde pensioen te verhogen met de prijsontwikkeling. Uw pensioen/opgebouwde pensioen is dit jaar met 0 procent verhoogd. Uw pensioenfonds heeft uw pensioen/ opgebouwde pensioen de afgelopen drie jaar als volgt verhoogd:

Over het jaar 2012 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 2,7 procent omhoog.

Over het jaar 2011 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 1,6 procent omhoog.

Over het jaar 2010 met 0 procent. De prijzen gingen toen met 0,4 procent omhoog.

Het pensioenfonds betaalt de toekomstige verhogingen van uw pensioen/opgebouwde pensioen uit beleggingsrendement. Er bestaat in geval van een verhoging en de verwachting voor de komende jaren niet meteen ook recht op verhogingen in de toekomst.

9.2 Grondslagen voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

DISCONTERING GEBRUIKTE METHODE	DNB RENTETERMIJNSTRUCTUUR		
GEHANTEERDE OVERLEVINGSTAFEL	AG PROGNOSETAFEL 2012-2062, STARTJAAR 2013		
GEHANTEERDE LEEFTIJD CORRECTIES HOGER OPGELEIDEN:	LEEFTIJD	MAN	VROUW
	35	64,2 %	69,0 %
	50	66,3 %	69,3 %
	65	68,4 %	69,6 %
	80	70,5 %	69,9 %
GEHANTEERDE KOSTENOPSLAG OP TECHNISCHE VOORZIENINGEN	0,5%		
ZIJN DE GRONDSLAGEN IN HET BOEKJAAR GEWIJZIGD?	JA		
INDIEN JA, TOELICHTING	HET FONDS IS EIND 2012 OVERGEGAAN NAAR DE AG PROGNOSETAFEL 2012-2062		

9.3 Voorziening pensioenverplichtingen naar categorieën belanghebbenden

(X 1.000 EURO)	2012	2011
ACTIEVEN EN ARBEIDSONGESCHIKTEN	296.457	306.594
GEWEZEN DEELNEMERS	919	861
PENSIOENGERECHTIGDEN	456.142	385.702
RESERVERING STIJGING LEVENSV ERWACHTING	0	0
TOTAAL	753.518	693.157

J A A R R E K E N I N G

IN AANTALLEN	2012	2011
ACTIEVEN EN ARBEIDSONGESCHIKTEN	548	575
GEWEZEN DEELNEMERS	5	5
PENSIOENGERECHTIGDEN	693	632
TOTAAL	1.246	1.212

9.4 Verloop voorziening pensioenverplichtingen risico fonds

(X 1.000 EURO)	2012	2011
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS BEGIN BOEKJAAR	693.157	603.571
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING (2012 1,544% EN 2011: 1,296%)	10.781	7.887
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	17.891	15.072
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	0	441
INKOOP UIT FLEXIOEN	1.033	1.200
UITKERINGEN	-24.632	-22.007
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-123	-110
SCHATTINGSWIJZE UFR	-16.915	0
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	66.775	85.573
OVERLIJDEN	917	1.878
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	0	879
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.401	-1.265
INKOOP PARTNERPENSIOEN (GEOORMERKT)	56	38
WIJZIGING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN (INVOERING AG PROGNOSETAFEL 2012-2062)	5.979	0
TOTAAL TOENAME	60.361	89.586
TECHNISCHE VOORZIENINGEN VOOR RISICO FONDS EINDE BOEKJAAR	753.518	693.157

J A A R R E K E N I N G

10. VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS

VOORZIENING VOOR RISICO DEELNEMERS (X 1.000 EURO)	2012	2011
STAND PER 1 JANUARI	5.875	6.800
SPAARBIJDRAGEN	0	0
STORTINGEN	16	23
BELEGGINGSOPBRENGSTEN	613	-13
OVERGENOMEN PENSIOENVERPLICHTINGEN	0	0
UITKERINGEN	-877	-935
STAND PER 31 DECEMBER	5.627	5.875

De voorziening voor risico deelnemers is gelijk aan de waarde van de beleggingen voor rekening risico deelnemers.

11. OVERIGE VOORZIENINGEN

VOORZIENING KAPITAALDEKKING FLP (X 1.000 EURO)	2012	2011
STAND PER 1 JANUARI	13.276	9.050
ONTTREKKING / DOTATIE LOODSEN	7.086	2.933
RENDEMENTSBIJSCHRIJVING	2.134	1.293
STAND PER 31 DECEMBER	22.496	13.276

In 2012 is door de loodsen (NLBV) een additionele koopsom van € 7.085.883 gestort ten behoeve van kapitaaldekking van nog niet afgefinancierde ingegane FLP. Hiervan is € 6.459.355 in 2012 gestort en € 626.528 moet nog in 2013 worden gestort.

Per 31 december 2012 is een totaalbedrag voor bovengenoemd doel beschikbaar van € 22.495.529.

J A A R R E K E N I N G

12. OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA

OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA IN EURO'S	2012	2011
REKENING-COURANT LOODSENORGANISATIES	50.991	52.614
CREDITEUREN	47.231	38.567
AF TE DRAGEN LOONBELASTING EN SOCIALE LASTEN	881.555	884.233
TE BETALEN ACTUARISKOSTEN	13.799	11.850
ONTVANGEN ONDERPANDEN DERIVATENPOSITIES*	54.627.000	44.058.248
OVERIGE SCHULDEN EN OVERLOPENDE PASSIVA	22.143	18.772
STAND PER 31 DECEMBER	55.642.719	45.064.284

* TER DEKKING VAN DE WAARDE VAN DE DERIVATENPOSITIES HEEFT HET FONDS ONDERPANDEN ONTVANGEN IN DE VORM VAN CONTANTEN. DEZE ONDERPANDEN KUNNEN BIJ VERKOOP OF WAARDEDALING VAN DE POSITIES WORDEN TERUGGEVRAAGD DOOR DE TEGENPARTIJ.

13. RISICOBEBEER

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op beheersing van de verschillende risico's die het fonds loopt. Het gaat hierbij om een samenvatting van het hoofdstuk Risicobeleid.

Beleggingsrisico

BPL voldoet aan de eisen die de Wet verplichte beroepspensioenregeling stelt aan beleggingen. De risico-beheersing bestaat uit de kaders die volgen uit het Asset Liability Management (ALM) model. Hier wordt de verdeling tussen zakelijke en vastrentende waarden gekozen die past bij het karakter van het fonds. Tevens wordt dan bezien welke risico's het fonds wil uitsluiten of beperken (de-risiken). Dit resulteert in vaststelling van de strategische benchmark en de opstelling van de beleggingsrichtlijnen van het fonds. Op basis van de richtlijnen zal de vermogensbeheerder overgaan tot implementatie van de portefeuille. De resultaten van beleggingen worden gemonitord op basis van periodieke rapportages. De bepaling van de strategische benchmark wordt minimaal eenmaal per jaar opnieuw bezien.

Renterisico

Het renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de marktrente. Maatstaf voor het meten van rentegevoeligheid is de duration. De duration is de gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren van de kasstromen.

DURATION VAN DE VASTRENTENDE WAARDEN (VOOR DERIVATEN)	5,03
DURATION VAN DE VASTRENTENDE WAARDEN (NA DERIVATEN)	21,24
DURATION VAN DE (NOMINALE) PENSIOENVERPLICHTINGEN	15,3

J A A R R E K E N I N G

De modified duration is berekend op basis van de gehele portefeuille, waarbij aan “equities, hedge funds, private equity en commodities een duration van “0” toegekend is.” Indien de duration van de beleggingen aanzienlijk korter is dan de duration van de verplichtingen is er sprake van een zogenaamde ‘duration-mismatch’. Bij een rentestijging zal de waarde van beleggingen minder snel dalen dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur), met als gevolg dat de dekkingsgraad zal stijgen. Voor het fonds geldt dat bij een rentedaling de waarde van de beleggingen minder snel stijgt dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt. Het beleid van het fonds is gericht op het verkleinen van de duration-mismatch. BPL heeft het renterisico afgedekt op basis van een mix van swaps en swaptions. Op basis van deze mix bedroeg de effectieve renteafdekking eind 2012 80 procent.

OBLIGATIES, NAAR LOOPTIJD (IN EURO'S)	2012	2011	IN PROCENTEN
RESTERENDE LOOPTIJD ≤ 1 JAAR	13.109.350	43.372.027	14
RESTERENDE LOOPTIJD > 1 JAAR EN < 5 JAAR	82.074.950	118.287.349	28
RESTERENDE LOOPTIJD ≥ 5 JAAR	284.547.308	216.860.140	58
STAND PER 31 DECEMBER	379.731.608	394.291.163	100

Valutarisico

Eind 2012 wordt voor circa 49% (2011: 33,69%) van de beleggingsportefeuille belegd buiten de eurozone, met name in USD. Hiervan is voor 65,30% (2011: 95,09%) afgedekt naar de euro. De waarde van de per het einde van het verslagjaar uitstaande valutatermijncontracten bedroeg € 2.128.367 (2011: € 1.461.005). Het strategische beleid van de stichting wordt gekenmerkt door een streven de volgende valutaposities af te dekken naar de euro: USD, JPY, GBP, AUD en HKD.

DE VALUTAPOSITIE VOOR EN NA AFDEKKING DOOR VALUTADERIVATEN IN 2012 (IN EURO'S)			
VALUTA	VOOR AFDEKKING	VALUTADERIVATEN	NETTOPOSITIE (NA)
USD	296.607.379	-75.334.317	221.273.062
BRITSE POND	15.358.346	-14.981.312	377.035
JAPANESE YEN	8.943.127	-1.783.094	7.160.034
OVERIGE	68.199.249	-23.425.249	44.774.000
TOTAAL	389.108.101	115.523.972	273.584.131

Prijrisico

Prijrisico is het risico dat door de ontwikkeling van marktprijzen waardewijzigingen plaatsvinden. Het prijsrisico wordt gedempt door spreiding binnen de portefeuille (diversificatie). Het prijsrisico kan ook afgedekt worden door gebruik te maken van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft.

J A A R R E K E N I N G

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds. Er wordt door de vermogensbeheerder enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Posities van het fonds worden adequaat afgedekt door onderpand. Monitoring van dit risico vindt plaats door regelmatig te kijken naar de partijen met wie BPL zaken doet en de daaraan verbonden risico's in kaart te brengen. Zo kan BPL, waar nodig, tijdig actie ondernemen.

VERDELING * VAN DE BELEGGINGEN NAAR SECTOR (IN PROCENTEN)

SECTOR	2012	2011
OVERHEIDSINSTELLINGEN	43,75	41,45
FINANCIËLE INSTELLINGEN	17,98	14,38
HANDELS- EN INDUSTRIËLE BEDRIJVEN	27,96	23,12
SERVICEORGANISATIES	5,79	12,20
ANDERE INSTELLINGEN	4,52	8,86
STAND PER 31 DECEMBER	100	100

DE VERDELING * NAAR REGIO (IN PROCENTEN)

REGIO	2012	2011
MATURE MARKETS	62,70	84,2
BRIC-LANDEN	7,45	4,6
ANDERE OPKOMENDE MARKTEN	22,87	11,1
ANDERE	6,98	0,1
STAND PER 31 DECEMBER	100	100

* Deze doorkijk geldt niet voor beleggingen in private equity, hedge fund, commodities, swaps en liquiditeiten.

J A A R R E K E N I N G

DE VERDELING NAAR RATING KLASSE (IN EURO'S)

KLASSE	2012	2011
AAA	104.653.000	179.008.188
AA	37.054.000	16.560.229
A	66.276.000	69.789.536
BBB	146.340.000	78.858.233
LAGER DAN BB *	36.572.000	16.560.229
BB	0	8.280.114
GEEN RATING **	27.237.000	25.234.634
STAND PER 31 DECEMBER	418.132.000	394.291.163
* 2011: BB ** 2011: LAGER DAN B		

GEEN RATING	2012
3.375 AP MOLLER-MAERSK A/S 28-AUG-2019	628.000
EMERGING DEBT	6.695.000
BANKSALDI EN UITSTAANDE CALLGELDEN	19.914.000
TOTAAL	27.237.000

Concentratierisico

BPL hanteert bij beleggen een verdeling over verschillende assetcategorieën en vervolgens worden de beleggingen verdeeld over verschillende fondsen die bepaalde limieten aanhouden. Op deze wijze wordt het concentratierisico binnen verantwoorde grenzen gehouden.

Systeemrisico

Systeemrisico is het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert, waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor zover dat binnen de grenzen van het beleggingsbeleid van het fonds past maakt het fonds ook gebruik van financiële derivaten, voornamelijk bij het afdekken van het marktrisico.

Derivaten hebben als voornaamste risico het kredietrisico (het risico dat tegenpartijen niet aan hun betalingsverplichtingen kunnen voldoen). Dit risico wordt beperkt door alleen transacties aan te gaan met goed te boek staande partijen en te werken met onderpand.

J A A R R E K E N I N G

Liquiditeitsrisico

In het verslagjaar 2012 waren de inkomende gelden lager dan het totaal van de betalingen (uitkeringen en kosten), waardoor enkele keren beleggingen te gelde moesten worden gemaakt.

Beleggingsrisico alternatieve beleggingen

Private equity

BPL belegt strategisch 5% van de totale beleggingen in private equity. Het risico wordt beperkt door niet rechtstreeks in ondernemingen te beleggen maar in een drietal “fund of funds”.

Hedgdefund

BPL belegt strategisch 2,5% van de totale beleggingen in een hedge fund. Het betreffende hedgdefund probeert rendement te genereren door long- en shortposities in te nemen om te profiteren van prijstrends. De resultaten van het hedgdefund zijn door de strategie van het fonds bijzonder volatiel. De volatiliteit wordt gedempt door een beperkt deel van het totale belegd vermogen van het pensioenfonds (strategisch dus niet meer dan 2,5%) in het hedgdefund te beleggen. Naast marktrisico loopt het hedgdefund kredietrisico. Zie voor beheersing daarvan onder “Kredietrisico”.

Verzekeringstechnische risico's (actuariële risico's)

De actuariële risico's zijn het langlevens-, overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico.

Langlevensrisico

In het verslagjaar is overgestapt op de AG-prognosetafel 2012-2062 met correctiefactoren voor hoger opgeleiden.

Overlijdens- en het arbeidsongeschiktheidsrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor het fonds geen voorzieningen heeft getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ('schadereserve'). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het fonds heeft het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico op stop-loss basis herverzekerd bij een externe, onder toezicht van DNB staande verzekeringsmaatschappij. Het eigen behoud is 125% van de premie bij volledige herverzekering. De herverzekeringsovereenkomst expireert eind 2013.

Risico's met betrekking tot premie, dekkingsgraad en indexatie komende 15 jaar

In maart 2013 heeft het bestuur door de actuaris een continuïteitsanalyse laten maken. Doel van deze analyse is een beeld te krijgen van de te verwachten ontwikkeling van de genoemde risico's in de komende 15 jaar. De verwachtingen uit deze analyse zijn meegenomen in het te voeren financiële beleid.

Operationeel risico

De operationele risico's zijn de risico's van onder andere een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, het opstellen van onjuiste rapportages en fraude. BPL beheerst deze risico's door het stellen van eisen aan de eigen organisatie, uitgebreid beschreven in de ABTN, en aan andere organisaties, waarmee BPL zaken doet.

J A A R R E K E N I N G

Overeenkomsten met andere organisaties worden periodiek geëvalueerd. Bij uitbesteding worden de richtlijnen van De Nederlandsche Bank in acht genomen.

14. TRANSACTIES MET BESTUURDERS

De vergoedingen aan bestuurders zijn weergegeven op blz. 90.

15. BELEGGINGSOPBRENGSTEN RISICO PENSIOENFONDS

IN EURO'S	2012	2011
INTEREST, DIVIDEND, ETC. (DIRECT)	11.149.702	8.120.828
KOERSRESULTATEN (INDIRECT)	90.045.151	68.188.543
BELEGGINGSKOSTEN	-3.413.932	-3.380.082
OVERIGE BELEGGINGSOPBRENGSTEN	31.916	45.961
TOTAAL	97.812.837	72.975.250

Overige beleggingsopbrengsten

IN EURO'S	2012	2011
RENTE LENING LOODSEN	32.391	35.788
RENTE BANK	-475	10.173
TOTAAL	31.916	45.961

J A A R R E K E N I N G

16. BIJDRAGEN VAN LOODSEN

IN EURO'S	2012	2011
PREMIES REGISTERLOODSEN	17.782.926	16.926.316
PREMIES ASPIRANTEN	120.690	84.018
PREMIES VAN FLP GERECHTIGDEN	789.827	1.139.888
TOTAAL PREMIES	18.693.443	18.150.222
INKOMSTEN FLP	9.962.838	12.940.124
FINANCIERING KAPITAALDEKKING FLP	7.085.883	2.932.922
MUTATIE VOORZIENING FLEXIOENSPAARREGELING	-252.035	-924.789
FLEXIOEN ONTVANGSTEN	875.964	934.092
INKOOP DEELNEMERSJAREN	0	-10.424
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	0	450.327
INKOOP NABESTAANDENPENSIOEN (GEOORMERKT)	0	35.783
TOTAAL	36.366.092	34.508.257

In de bijdragen van loodsen en de pensioenuitkeringen (zie tabel 17) is een bedrag van € 9.962.838 opgenomen als inkomsten en uitkeringen FLP die tegen elkaar wegvallen.

PREMIES (X 1.000 EURO)	2012	2011
GEDEMPTE KOSTENDEKKENDE PREMIE	16.741	16.939
ZUIVERE KOSTENDEKKENDE PREMIE	22.189	19.348
FEITELIJKE ONTVANGEN PREMIE	18.693	18.150
MINIMALE PREMIE BIJ ONDERDEKKING	20.372	17.535

J A A R R E K E N I N G

SAMENSTELLING KOSTENDEKKENDE PREMIE (X 1.000 EURO)	GEDEMPT	ZUIVER	MINIMAAL BIJ ONDERDEKKING
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR INKOOP NIEUWE AANSPRAKEN	13.143	17.891	17.891
RISICO PREMIE OVERLIJDEN	152	183	183
RISICOPREMIE AOP	656	656	656
OPSLAG VOOR VEREIST VERMOGEN	1.953	2.622	805
OPSLAG VOOR UITVOERINGSKOSTEN	837	837	837
TOTALE KOSTENDEKKENDE PREMIE	16.741	22.189	20.372

Over het boekjaar 2012 is in totaal € 18.693.443 aan premie ontvangen (exclusief flexioenpremie). De feitelijk ontvangen premie is hoger dan de gedempte premie, lager dan de minimale premie bij onderdekking en lager dan de zuivere kostendekkende premie.

17. PENSIOENUITKERINGEN

IN EURO'S	2012	2011
PENSIOENUITKERINGEN FLP	9.962.838	12.940.124
OUDERDOMSPENSIOEN	13.705.152	12.418.164
NABESTAANDENPENSIOEN	1.767.874	1.694.792
WEZENPENSIOEN	51.142	56.034
OVERBRUGGINGSPENSIOEN	7.005.870	5.718.742
INVALIDITEITSPENSIOEN	192.198	213.143
OVERLIJDENSUITKERING	31.485	12.026
UITKERING ANW-HIAAT	234.833	259.186
FLEXIOENUITKERING	1.421.787	1.562.799
BIJZONDER NABESTAANDENPENSIOEN	96.180	76.559
UITKERING 30-REGELING	189.340	173.595
FLEXIOENPREMIE INVALIDITEITSPENSIOEN	4.800	4.488
WAZ ONTVANGSTEN INVALIDITEITSPENSIOEN	0	-402
TOTAAL	34.663.498	35.129.250

J A A R R E K E N I N G

In de bijdragen van loodsen (zie tabel 16) en de pensioenuitkeringen is een bedrag van € 9.962.838 opgenomen als inkomsten en uitkeringen FLP die tegen elkaar wegvallen.

18. PENSIOENUITVOERINGS- EN ADMINISTRATIEKOSTEN

	IN EURO'S	2012	2011
1	MANAGEMENT/SECRETARIAAT	138.367	170.847
2	ADVIESKOSTEN ACTUARIS	28.050	15.470
3	BELEGGINGSADVIESKOSTEN	19.488	0
4	JAARWERK ACTUARIS	81.590	90.143
5	CERTIFICERING	8.330	7.283
6	PROJECTKOSTEN	22.747	19.635
7	JURIDISCHE ADVIESKOSTEN	41.229	22.940
8	DRUKWERK/ PUBLICATIE	6.662	6.616
9	ACCOUNTANT	22.000	20.028
10	HUISVESTINGS- EN KANTOORKOSTEN	44.191	60.713
11	AUTOMATISERINGSKOSTEN	14.000	15.000
12	KOSTEN FINANCIËLE ADMINISTRATIE EN HR	17.000	17.000
12	DEELNEMERSADMINISTRATIE	118.170	129.680
14	DE NEDERLANDSCHE BANK	22.503	23.674
15	BESTUURSKOSTEN	167.958	168.005
16	SCHOLING BESTUUR	107.645	40.252
17	DIVERSE KOSTEN	44.259	33.496
	TOTAAL	904.189	840.780

Volgens bovenstaande tabel bedragen de totale kosten voor pensioenbeheer € 904.189.

Kosten pensioenbeheer per deelnemer over 2012: € 750. Totale kosten pensioenbeheer in procenten van de feitelijk premie over 2012 (€18.693.000): 4,84 procent.

Toelichting

- I. De stichting heeft in 2012 1,50 FTE in dienst gehad (2011: 1,50 FTE). De daling van de kosten t.o.v. 2011 wordt veroorzaakt door een afrekening van de pensioenpremie 2011 die in 2012 is geboekt.

J A A R R E K E N I N G

- Tevens is de voorlopige afrekening van de pensioenpremie 2012 lager dan voor 2011.
2. De hoogte van deze post is afhankelijk van de mate van ondersteuning aan het AB en DB+ en de gevraagde adviezen en kan daarom van jaar tot jaar verschillen.
 3. De beleggingsadvieskosten hebben betrekking op de inzet van de beleggingsadviseur.
 6. Onder de projectkosten zijn opgenomen de advieskosten m.b.t. de premie 2012, continuïteitanalyse, werkgroep nieuwe pensioenregeling 1988/2004, wijziging fiscaal kader en de berekening vereist eigen vermogen (swaptions en onderzoek extra risico's).
 7. Deze kosten hebben betrekking op inzet van Allen & Overy i.v.m. een gerechtelijke procedure.
 9. Betreft alleen de kosten voor controle van de jaarrekening en de jaarstaten. Geen advieskosten.
 16. Hieronder vallen de kosten van het opleidingsinstituut, de vacatievergoeding en reiskosten scholingsdagen.
 17. Onder de diverse kosten vallen onder andere de kosten voor Pension Fund Governance, AFM heffing, contributie UVB en de gecombineerde beroeps- en bestuursaansprakelijkheidsverzekering.

19. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN

	2012	2011
STAND BEGIN BOEKJAAR	693.157	603.571
BENODIGDE INTERESTTOEVOEGING (2012: 1,544% EN 2011:1,296%)	10.781	7.887
ACTUARIEEL BENODIGD VOOR PENSIOENOPBOUW (COMING SERVICE)	17.891	15.072
INKOMENDE WAARDEOVERDRACHTEN	0	441
INKOOP UIT FLEXIOEN	1.033	1.200
VERLEENDE TOESLAGEN	0	0
UITGAANDE WAARDEOVERDRACHTEN	0	0
AFKOPEN	0	0
UITKERINGEN	-24.632	-22.007
VRIJVAL EXCASSOKOSTEN UIT VOORZIENING	-123	-110
SCHATTINGSWIJZIGING UFR	-16.915	0
WIJZIGING RENTETERMIJNSTRUCTUUR	66.775	85.573
OVERLIJDEN	917	1.878
ARBEIDSONGESCHIKTHEID	0	879
CORRECTIES EN MUTATIES	-1.345	-1.227
WIJZIGING ACTUARIËLE GRONDSLAGEN	5.979	0
TOTAAL TOENAME	60.361	89.586
STAND EINDE BOEKJAAR	753.518	693.157

J A A R R E K E N I N G

20. MUTATIE BALANSPOST VOORZIENING VOOR REKENING EN RISICO DEELNEMERS

(X 1.000 EURO)	2012	2011
SPAARBIJDRAGEN	0	0
STORTINGEN	16	23
BELEGGINGSOPBRENGSTEN	613	-13
UITKERINGEN	-877	-935
RESULTAAT OP KANSSYSTEMEN	0	0
TOTAAL	-248	-925

21. MUTATIES OVERIGE VOORZIENINGEN

Mutaties van balanspost voorziening kapitaaldekking FLP:

(X 1000 EURO)	2012	2011
CORRECTIE	0	0
ONTTREKKING / DOTATIE LOODSEN	7.086	2.933
RENDEMENT	2.134	1.293
TOTAAL	9.220	4.226

22. HERVERZEKERINGEN

Het overlijdensrisico voortvloeiende uit het reglementaire nabestaandenpensioen, alsmede uit het wezen- en arbeidsongeschiktheidspensioen en de eenmalige uitkering bij overlijden van een deelnemer of een pensioentrekkende, indien van toepassing, wordt op stop-loss basis gedekt bij een herverzekeraar. De met ingang van 1 januari 2009 van toepassing zijnde contractuele afspraak dienaangaande komt er op neer dat indien de totale schade tijdens de (5-jarige) contractperiode 125% van de totale risicopremie bij volledige herverzekering zou overschrijden, het meerdere door de herverzekeraar aan het pensioenfonds wordt uitbetaald. Wel geldt hierbij een maximum uitkering ter grootte van 6 maal de geldende jaarpremie bij volledige herverzekering. Het contract biedt tevens een catastrofedekking, op grond waarvan een schade gedekt is tot een maximum van € 50.000.000,-- per gebeurtenis, waar vijf of meer verzekerden betrokken zijn. Genoemd contract expireert op 31 december 2013.

J A A R R E K E N I N G

IN EURO'S	2012	2011
PREMIES HERVERZEKERING	29.265	25.130
RENTE HERVERZEKERING	53	128
TOTAAL	29.318	25.258

VERGOEDING BESTUURDERS:

NAAM/FUNCTIE	PRESENTIEGELDEN *	KM-VERGOEDING *	OVERIGE KOSTEN-VERGOEDINGEN **
J.W. DUYZER, VOORZITTER	61.125	7.473	1.434
P.J.J. VAN DEN BERG, SECR/PENNINGMEESTER	24.000	6.975	730
H.J.T. RUIJTEN, LID	16.500	1.707	560
E.P.R. HEUGEN, LID	3.000	370	280
L. KAZEMIER, LID	13.125	4.498	560
R. DE JONGE, LID	35.625	4.048	1.192
P.B. SCHOE, LID	13.500	2.100	560
M. VAN KUIK, LID	19.125	1.740	560
TOTAAL	186.000	28.911	5.876

* IN BPL ALS KOSTEN OPGENOMEN. PRESENTIEGELDEN VAN REGISTERLOODSEN WORDEN VERGOED AAN DE BETREFFENDE MAATSCHAP. KM-VERGOEDINGEN WORDEN VERGOED AAN DE DESBETREFFENDE BESTUURSLEDEN ZELF.
 ** EEN VERGOEDING VOOR HET GEBRUIK VAN EEN LAPTOP, COMPUTER- KANTOORBENODIGDHEDEN.

OVERIGE GEGEVENS

SOLVABILITEITSTOETS (BEDRAGEN X 1.000 EURO)

Voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen is uitgegaan van de in de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling van 19 december 2006 beschreven standaard methode. Voor BPL is de standaard methode op de volgende punten aangevuld:

In verband met het actieve beheer zijn de standaardschokken voor het aandelenrisico aangepast.

In verband met concentratierisico naar Franse obligaties is een waarde voor S8 aan het Vereist Eigen Vermogen toegevoegd. In het standaardmodel is dit op nul gesteld.

In verband met de beperkte verhandelbaarheid van de Private Equity beleggingen is een additionele schok voor deze beleggingen meegenomen.

BASISGEGEVENS

De voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen gehanteerde gegevens:

STRATEGISCHE EN WERKELIJKE BELEGGINGSMIX (IN PROCENTEN)		
PER 31 DECEMBER 2012	STRATEGISCH	WERKELIJK
AANDELEN ONTWIKKELDE MARKTEN	20,0	19,9
NIET-BEURSGENOTEERDE AANDELEN, INCL. HEDGEFUNDS / PRIVATE EQUITY	7,5	6,9
AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN	5,0	4,7
INDIRECT VASTGOED	5,0	4,9
DIRECT VASTGOED	0,0	0,0
COMMODITIES	5,0	4,5
TOTAAL ZAKELIJKE WAARDEN	42,5	40,8
STAATSOBLIGATIES / HYPOTHEKEN	12,5	13,7
CREDITS	40,0	38,6
SWAPS, SWAPTIONS EN LIQUIDE MIDDELEN	5,0	6,8
TOTAAL VASTRENTENDE WAARDEN	57,5	59,2
OVERIGE BELEGGINGSGEGEVENS		
VALUTA-EXPOSURE ALS PERCENTAGE TOTALE BELEGGINGEN	6,6	34,7

OVERIGE GEGEVENS

BEREKENING

In het standaard model wordt de evenwichtssituatie van het fonds vastgesteld door middel van een iteratief proces, waarbij het Vereist Eigen Vermogen gelijk wordt gesteld aan de zogenaamde wortelformule:

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot 0,5 \cdot S_1 \cdot S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2)}$$

Hierbij staat:

S1 voor het renterisico

S2 voor het risico zakelijke waarden

S3 voor het valutarisico

S4 voor het grondstoffenrisico

S5 voor het kredietrisico

S6 voor het verzekeringstechnisch risico

In het standaardmodel geldt dat het liquiditeitsrisico (S7), het concentratierisico (S8) en het operationeel risico (S9) 0 procent bedragen. In verband met het geconstateerde concentratierisico is aan risicofactor S8 een waarde toegekend en de wortelformule als volgt aangepast.

$$\sqrt{(S_1^2 + S_2^2 + 2 \cdot 0,5 \cdot S_1 \cdot S_2 + S_3^2 + S_4^2 + S_5^2 + S_6^2 + S_8^2)}$$

In het navolgende worden de diverse risico's vastgesteld.

SI, renterisico

AFDEKKING	
STRATEGISCH	73 PROCENT
WERKELIJK	O.B.V. OBLIGATIES, SWAPS EN SWAPTIONS

Strategisch wordt een renteafdekking van 73 procent nagestreefd, conform beleggingsplan 2013. Dit is een wijziging ten opzichte van vorig jaar, waar werd uitgegaan van 50 procent lineaire afdekking, aangevuld met swaptions. Het bestuur heeft tot deze wijziging in 2012 besloten.

Voor de berekening van SI is uitgegaan van de volgende kasstromen:

- Beleggingen in Robeco fondsen en obligaties in het discretionaire mandaat
- Bedrijfsobligaties van de externe managers
- Discretionaire swaps

De swaptions zijn apart meegenomen. Het renterisico (SI) is vastgesteld voor al deze categorieën.

OVERIGE GEGEVENS

	STRATEGISCH	WERKELIJK
TOENAME TECHNISCHE VOORZIENING	63.910	63.910
TOENAME VASTRENTENDE WAARDEN	46.654	57.281
S1, TOTAAL	17.256	6.629

S2, risico zakelijke waarden

Er is sprake van actief beheer binnen de aandelen fondsen. Dit betekent dat vermogensbeheerders binnen fondsen of mandaten de ruimte hebben om af te wijken van de benchmark. Hierdoor ontstaan extra risico's boven de risico's waarmee in de standaardmethode rekening wordt gehouden. Om die reden wordt rekening gehouden met grotere schokken dan die in de standaard methode.

De afwijking ten opzichte van de benchmark wordt uitgedrukt in de zogenaamde 'tracking error'.

De volgende tabel toont de door ons gehanteerde aangepaste schokken voor de aandelen categorieën. In deze aangepaste schokken wordt rekening gehouden met de tracking errors van de actieve mandaten.

AANDELEN	STANDAARDSCHOK DNB	GEWOGEN TRACKING ERROR	AANGEPASTE SCHOK
AANDELEN ONTWIKKELDE MARKTEN	25 PROCENT	2,9 PROCENT	28,2 PROCENT
AANDELEN OPKOMENDE MARKTEN	35 PROCENT	6,0 PROCENT	42,1 PROCENT

De aangepaste schok is als volgt gedefinieerd:

$$\sqrt{\left(\left(\frac{\text{standaardschok}}{\text{factor}}\right)^2 + (\text{tracking error})^2 + 2 * \text{correlatie} * \left(\frac{\text{standaardschok}}{\text{factor}}\right) * \text{tracking error}\right)}$$

Wij zijn uitgegaan van 97,5e percentiel van een normale verdeling. De factor is gelijk aan 1,96. Wij benadrukken dat dit theoretisch van aard is, de outperformances zullen in de praktijk niet normaal verdeeld zijn.

De tracking error is opgegeven door de vermogensbeheerder en betreft de ex-ante tracking error. Vervolgens is een gewogen gemiddelde tracking error vastgesteld, waarbij is uitgegaan dat de correlatie 100 procent bedraagt tussen de verschillende mandaten. Veronderstelling: correlatie tussen actief beheer en de benchmark is 50 procent.

OVERIGE GEGEVENS

CATEGORIE	DALING IN PROCENTEN	STRATEGISCH	WERKELIJK
ONTWIKKELDE MARKTEN EN INDIRECT VASTGOED	28,2 RESP. 25	59.541	59.587
NIET BEURSGENOTEERDE AANDELEN	36,7	23.784	21.947
OPKOMENDE MARKTEN	42,1	18.181	17.305
DIRECT VASTGOED	15,0	0	0
S2, TOTAAL, REKENING HOUDEND MET 75 PROCENT CORRELATIE		94.009	91.704

S3, valutarisico

In de onderstaande tabel is het totale valutarisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode. In 2012 heeft BPL besloten een deel van het valuta risico op USD en JPY open te zetten. Het werkelijke valuta exposure eind 2012 komt daarmee op 34,7 procent.

Het strategische valuta exposure (valuta exposure van de benchmark) is 6,6 procent.

	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
S3, TOTAAL VALUTARISICO	20%	11.358	60.484

S4, grondstoffenrisico

In de onderstaande tabel is het totale grondstoffenrisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode. Ook hier is rekening gehouden met actief risico, wat resulteert in een grotere daling.

	DALING	STRATEGISCH	WERKELIJK
S4, TOTAAL GRONDSTOFFENRISICO	30%	12.946	11.672

S5, kredietrisico

Het kredietrisico wordt in de standaardmethode vastgesteld door de daling van de waarde van de bedrijfsobligaties vast te stellen als gevolg van de toename van de 'creditspread' van 40%. In de onderstaande tabel is het totale kredietrisico weergegeven, berekend volgens de standaardmethode.

Voor het bepalen van het kredietrisico wordt gebruik gemaakt van de kasstromen zoals opgegeven door Robeco.

OVERIGE GEGEVENS

	STRATEGISCH	WERKELIJK
S5, TOTAAL KREDIETRISICO	19.461	17.889

S6, verzekeringstechnischrisico

Het verzekeringstechnisch risico bedraagt 23.752. Het verzekeringstechnischrisico is vastgesteld conform optie A van de handreiking van DNB. Hierbij is de volgende onderverdeling aangehouden:

	AANTAL	VPV GEWOGEN LEEFTIJD	VPV
ALLEEN LEVENSLANG PENSIOEN	106	63,8	36.903
PP O.B.V. OPGEBOUWD OP, OPBOUW	600	66,0	423.360
PP O.B.V. UITZICHT OP, OPBOUW	512	52,4	293.255

Het verzekeringstechnische risico bedraagt 23.752.

S7, Liquiditeitsrisico

BPL belegt in verschillende Private Equity fondsen. Deze categorieën zijn te bestempelen als illiquide beleggingen. Er zijn geen reguliere handelsmomenten in deze fondsen en derhalve kunnen we veronderstellen dat een langere periode vooraf kan gaan aan de volledige verkoop van deze fondsen. De vermogensbeheerder heeft aangegeven dat het ongeveer 6 maanden duurt om deze fondsen te verkopen. Derhalve schalen we de schok met wortel ($1+6/12$). Dit risico hebben we niet apart weergegeven in S7, maar wordt meegenomen in de schok in S2. De standaard schok voor Private Equity is 30 procent. Met toepassing van het liquiditeitsrisico wordt dit 36,7 procent.

S8, concentratierisico

Concentratierisico dient volgens DNB te worden meegenomen onder een aparte categorie (S8). Voor de definitie van concentratierisico kan naar onze mening worden aangesloten bij de definities van Solvency II. Hierbij zijn de volgende grenzen voor concentratierisico gedefinieerd:

RATING	GRENS CONCENTRATIERISICO (IN PROCENTEN)
AAA, AA, A	3,0
BBB OF LAGER	1,5

Onder Solvency II wordt exposure naar landen die onderdeel zijn van de EEA (European Economic Area) uitgesloten van concentratierisico. Hiervan kan worden afgeweken als er sprake is van verhoogd risico. Gelet op de hoge (positieve) swapspread van Frankrijk, kan een significantie positie in Frans staatspapier aanleiding zijn voor een reservering voor concentratierisico. Binnen de obligatieportefeuille is sprake van een materieel concentratierisico aangezien de marktwarde van de Franse obligaties ongeveer 3,4 procent van het totaal belegd vermogen bedraagt. Concentratierisico kan in dit geval worden opgevat als het risico dat

OVERIGE GEGEVENS

de Franse staatleningen in de portefeuille een waardedaling ondergaan, die losstaat van de overige categorieën in de portefeuille. We hebben dit concentratierisico becijferd middels het toepassen van de standaard Solvency II schokken gecorrigeerd voor het 97,5e percentiel onder FTK regelgeving.

RATING	EXPOSURE DAT CONCENTRATIERISICO LOOPT (ALS PROCENT VAN HET VERMOGEN)	SCHOK (97,5 PROCENT)	SOLVENCY II STANDAARD SCHOK (99,5 PROCENT)
AAA	0,0	9	12
AA	3,4	9	12
A	0,0	16	21
BBB	0,0	21	27
BB OF LAGER	0,0	56	73

Er wordt hier opgemerkt dat er tevens een behoorlijke concentratie aanwezig is naar Nederlandse en Duitse staatsleningen (respectievelijk circa 5 procent en circa 6 procent van het vermogen). Hier is in S8 geen rekening mee gehouden omdat de swapspreads einde 2012 op een laag (negatief) niveau liggen.

	STRATEGISCH	WERKELIJK
S8, TOTAAL CONCENTRATIERISICO	2.695	2.719

Het Vereist Eigen Vermogen bedraagt ultimo 2012 15,6 procent en bestaat uit de volgende componenten:

	STRATEGISCH 2012	WERKELIJK 2012	WERKELIJK 2011
S1 RENTERISICO	17.256	6.629	3.959
S2 ZAKELIJKE WAARDEN RISICO	94.009	91.704	77.937
S3 VALUTARISICO	11.358	60.484	7.641
S4 GRONDSTOFFENRISICO	12.946	11.672	12.975
S5 KREDIETRISICO	19.461	17.889	20.524
S6 VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO	23.752	23.752	21.987
S8 CONCENTRATIERISICO	2.695	2.719	2.487
TOTAAL, REKENING HOUDEND MET DE WORTELFORMULE	109.565	117.250	84.973
VOORZIENING VOOR REKENING PENSIOENFONDS	753.518	753.518	693.157
VEREISTE DEKKINGSGRAAD	114,5 PROCENT	115,6 PROCENT	112,3 PROCENT

OVERIGE GEGEVENS

IMPACT UITBREIDINGEN STANDAARDMODEL

ACTIEF RISICO OP AANDELEN	+ 1,0 PROCENT
LIQUIDITEITSRISICO PRIVATE EQUITY	+ 0,5 PROCENT
CONCENTRATIERISICO FRANSE STAATSOBLIGATIES	+ 0,0 PROCENT

Vergelijking VEV 2012 met 2011:

	STRATEGISCH	WERKELIJK
VEV 2011	14,0 PROCENT	12,3 PROCENT
WIJZIGING STRATEGISCHE RENTEAFDEKKING (50 PROCENT SWAPS+SWAPTIONS NAAR 73 PROCENT AFDEKKING)	+0,8 PROCENT	
WIJZIGING RTS	-0,3 PROCENT	-0,1 PROCENT
VALUTA EXPOSURE USD/JPY		+2,5 PROCENT
WERKELIJKE BELEGGINGSMIX (MEER IN ZAKELIJKE WAARDEN, BINNEN VASTRENTENDE WAARDEN MEER IN CREDITS)		+0,9 PROCENT
VEV 2012	14,5 PROCENT	15,6 PROCENT

RESULTAAT BESTEMMING

Het bestuur heeft besloten het resultaat voor het jaar 2012 ten gunste te brengen van de algemene reserve.

GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Er hebben tot de datum van vaststelling van de jaarrekening geen gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

OVERIGE GEGEVENS

ACTUARIËLE VERKLARING CERTIFICEREND ACTUARIS

OPDRACHT

Door de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam is aan Ruigrok Actuariële Consultancy BV de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2012.

GEGEVENS

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de fondsmiddelen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening. In overeenstemming met de richtlijn “Samenwerking tussen accountant en actuaris ter zake van de controle van verantwoordingen van verzekeringsinstellingen” heeft de accountant van het pensioenfonds mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid en de volledigheid van de administratieve basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeelsvorming van belang zijn.

WERKZAAMHEDEN

Ter uitvoering van de opdracht heb ik onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte administratieve basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard. Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld, en heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten. Ik heb mij een oordeel gevormd over de waarschijnlijkheid waarmee het pensioenfonds de tot balansdatum aangegane verplichtingen kan nakomen, mede in aanmerking nemend het financieel beleid van het pensioenfonds. De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

ORDEEL

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen. Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een dekkingstekort. Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij er van overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikelen 126 en 127. Daarbij is bepalend de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds zal kunnen voldoen aan de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, in aanmerking nemend het streven inzake toeslagen, zoals aan verzekerden meegedeeld en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria. De Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen heeft een herstelplan opgesteld en ingediend bij DNB. Eind 2012 is een evaluatie uitgevoerd en geconcludeerd dat het Minimaal Vereist Eigen Vermogen zich binnen de wettelijke termijnen herstelt. De vermogenspositie van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen is naar mijn mening slecht vanwege een dekkingstekort.

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLE VERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

VERKLARING BETREFFENDE DE JAARREKENING

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2012 van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen te Rotterdam gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2012 en de winst-en-verliesrekening over 2012 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET BESTUUR

Het bestuur van de stichting is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

VERANTWOORDELIJKHEID VAN DE ACCOUNTANT

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de stichting gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

OORDEEL

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE BIJ OF KRACHTENS DE WET GESTELDE EISEN

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

ROTTERDAM, 19 JUNI 2013

PRICEWATERHOUSECOOPERS ACCOUNTANTS N.V.

ORIGINEEL GETEKEND DOOR S.A. VAN KEMPEN RA

BEGRIPPEN

STERFTETAFEL/OVERLEVINGSTAFEL

Een sterftetafel geeft aan wat de levens- en sterftekansen zijn, afhankelijk van de reeds bereikte leeftijd. Aan de hand van de sterftetafels kan men de gemiddelde levensduur berekenen. Dit is het aantal jaren dat men statistisch volgens de gegeven tafel nog zal blijven leven.

De ontwikkeling van de gemiddelde levensduur voor 65-jarigen na de Tweede Wereldoorlog:

WAARNEMINGSPERIODE	GEMIDDELDE LEVENSDUUR IN JAREN VAN EEN 65-JARIGE	
	MAN	VROUW
STERFTETAFEL		
1947-1949	13,9	14,4
1951-1955	14,1	14,9
1956-1960	14,1	15,4
1961-1965	14,0	16,0
1966-1970	13,7	16,4
1971-1975	13,6	16,9
1976-1980	13,8	18,0
1981-1985	14,1	18,5
1985-1990	14,3	18,9
1990-1995	14,7	19,0
1995-2000	15,0	19,1
2000-2005	15,8	19,5
OVERLEVINGSTAFEL		
2005-2050 *	19,6	21,3
2010-2060 *	21,4	24,1
2012-2062 *	22,5	24,3

* IEMAND DIE IN 2050/2060/2062 65 JAAR WORDT.

ACTUARIEEL

Aanduiding van berekeningen ten aanzien van pensioen of financiering, waarbij (wiskundige) rekentechniek, levenskansen, rekenrente, inschattingen van toestroom beroepsgenoten en dergelijke een rol spelen.

ALGEMENE RESERVE

De algemene reserve wordt gevormd in gunstige jaren als extra waarborg om aan de verplichtingen te kunnen blijven voldoen. Hierbij valt onder meer ook te denken aan indexaties, aanpassing leeftijdsterugstelling en arbeidsongeschiktheidsrisico's.

ASSET LIABILITY MANAGEMENT (ALM)

Asset Liability Management is het aanbrengen en vervolgens bewaken van een optimale samenhang tussen pensioenbeleid, premie- en beleggingsbeleid, waarna de laatste twee zo optimaal mogelijk worden afgestemd op de pensioenverplichtingen.

ASSET-MIX

De vastgestelde “asset-mix” is een procentuele verdeling van het te beleggen vermogen over diverse beleggingscategorieën onder meer aandelen/fondsen, onroerend goed/fondsen, vastrentende waarden en liquide middelen. De mix is vermeld onder Financieel beleid, onderdeel Beleggingen.

BACKSERVICE

Dit begrip wordt gehanteerd in verschillende betekenissen:

- het pensioengedeelte dat betrekking heeft op achterliggende dienstjaren;
- de koopsom voor het hierboven omschreven pensioengedeelte, dan wel voor de verhoging van dit pensioen als uitvloeisel van een pensioengrondslagstijging;
- en eventuele achterstand over achterliggende jaren gefinancierde pensioenen, respectievelijk de daarvoor benodigde kosten of reserve.

BENCHMARK

Een objectieve maatstaf waarmee de eigen prestaties van de belegger kunnen worden gemeten. Een bekende maatstaf is bijvoorbeeld het totaalrendement van de gehele Amsterdamse aandelenmarkt, zoals die wordt gemeten middels de CBS-herbeleggingsindex.

COMINGSERVICE

Dit is het pensioengedeelte dat betrekking heeft op toekomstige deelnemersjaren. Ook worden de daarmee gepaard gaande kosten wel met deze term aangeduid.

CONTANTE WAARDE

De contante waarde van toekomstige pensioenverplichtingen is het bedrag dat nu nodig is om op de pensioendatum aan de verplichtingen te kunnen voldoen. Het wordt berekend met behulp van de overlevingstafels en de rekenrente (rentetermijnstructuur van DNB). De contante waarde van een verzameling pensioenverplichtingen voor een groep deelnemers is voldoende om aan de verplichtingen te voldoen, indien over het vermogen een interest wordt gekweekt gelijk de rekenrente en het sterfte- c.q. overlevingspatroon bij de betreffende groep in overeenstemming is met de overlevingstafels.

CONTINUÏTEITSANALYSE

De continuïteitsanalyse wordt verplicht gesteld in het Financieel Toetsingskader (FTK), onderdeel van de

Wet verplichte beroepspensioenregeling. Het is een middel voor pensioenfondsen om inzicht in de financiële risico's op langere termijn en de sturingskracht van hun beleidsinstrumenten te verkrijgen, om keuzes ten aanzien van de feitelijke premie en toeslag te onderbouwen en indien van toepassing om als basis te dienen voor een langetermijnherstelplan. Pensioenfondsen dienen tenminste 1x in de drie jaar een continuïteitsanalyse te maken.

INHAALPREMIE

De inhaalpremie is dat deel van de premie dat betrekking heeft op de financiering van de achterstand in de backservice.

KAPITAALDEKKINGSTELSEL

Dit is het financieringssysteem waarbij reserves worden gevormd voor de pensioenverplichtingen. De berekening van de voorziening pensioenverplichtingen vindt plaats op basis van de actuariële grondslagen. Alle levensverzekeringsmaatschappijen en vrijwel alle pensioenfondsen werken op basis van het kapitaaldekkingstelsel.

KORTINGSMAATREGEL

Een kortingsmaatregel betreft een gelijke procentuele vermindering van alle opgebouwde en ingegane pensioenen. BPL zal pas tot een kortingsmaatregel overgaan als alle sturingsmiddelen, inclusief de mogelijkheid van een extra premiestorting, zijn uitgeput. Een extra premiestorting zal alleen in het herstelplan worden opgenomen als de NLC deze schriftelijk heeft toegezegd. Het bestuur zal de mogelijkheid van een extra premiestorting tijdig met de NLC bespreken.

LEEFTIJDSCORRECTIE HOGER OPGELEIDEN

Uit onderzoek, o.a. door het CBS, is gebleken dat de sterftekans voor hoger opgeleiden lager ligt dan de sterftekans voor een gemiddelde Nederlander. Onder hoger opgeleiden wordt verstaan personen met een HBO of universitaire opleiding. BPL-deelnemers hebben tenminste een HBO-opleiding genoten. Bij berekening van de voorziening dient BPL hiermee rekening te houden. Dit gebeurt door de gemiddelde sterftekans, die volgt uit de geldende prognosetafels, te vermenigvuldigen met een correctiefactor, welke is afgeleid van de levensverwachting van hoger opgeleiden ten opzichte van de gemiddelde Nederlander. Voorbeeld: De gemiddelde sterftekans van een 35-jarige mannelijke deelnemer op basis van de geldende prognosetafels bedraagt: 0,05994 procent. De correctiefactor voor een 35-jarige man bedraagt: 64,23 procent. Bij berekening van de voorziening wordt dan gerekend met een sterftekans van 0,03850 procent (0,05994 procent x 64,23 procent).

OMSLAGSTELSEL

Hierbij worden de binnenkomende gelden terstond aangewend voor pensioenuitkeringen. Het belangrijkste voorbeeld van dit stelsel vormt de AOW. Voor ons fonds wordt ook het FLP als zodanig gefinancierd.

OVERBRUGGINGSPENSIOEN

Een overbruggingspensioen wordt uitgekeerd boven op het levenslange ouderdomspensioen, tot aan de 65-jarige leeftijd. De overbrugging dient als compensatie voor de AOW-uitkering. In deze situatie gaat het levenslange ouderdomspensioen dus al vóór de 65-jarige leeftijd in. BPL kent een overbruggingspensioen in het reglement 2004.

PENSION FUND GOVERNANCE

Pension Fund Governance (PFG) is een systeem van checks and balances dat de kwaliteit van het pensioenbestuur moet stimuleren en transparant maken. Dit moet leiden tot meer vertrouwen in de pensioensector.

PERFORMANCE

Performance is de procentuele waardeverandering van het gemiddeld belegd vermogen.

PREMIE

- Feitelijke premie: de op jaarbasis van de deelnemers totaal ontvangen premies.
- Zuivere kostendekkende premie: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van de rentetermijnstructuur (marktrente) en is daardoor gevoelig voor renteveranderingen, met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.
- Gedempte kostendekkende premie: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van een disconteringsvoet, welke wordt ontleend aan het te verwachten rendement op beleggingen (bij BPL 4 procent) met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.
- Minimale premie bij onderdekking: de op jaarbasis benodigde premie, berekend op basis van de rentetermijnstructuur (marktrente) en is daardoor gevoelig voor renteveranderingen, met een opslag voor buffervorming op basis van het minimaal vereist eigen vermogen.

Pensioenfondsen zijn verplicht genoemde premies in het jaarverslag te publiceren.

VOORZIENING PENSIOENVERPLICHTINGEN

De voorziening pensioenverplichtingen het bedrag dat op de balans van de verzekeringsinstelling of het pensioenfonds wordt opgenomen ter dekking van de reeds gefinancierde pensioengedeelten. Een andere (oudere) term hiervoor is wiskundige reserve of premiereserve. Onder FTK wordt dit de technische voorzieningen genoemd.

REKENRENTE

De rekenrente is de rentevoet waarmee bij het vaststellen van tarieven en voorziening pensioenverplichtingen rekening wordt gehouden. Hiermee wordt geanticipeerd op het rendement dat naar verwachting op premies en reserves zal worden gemaakt. De voorziening pensioenverplichtingen dient contant gemaakt te worden tegen een door De Nederlandsche Bank voorgeschreven rentetermijnstructuur. Het uitgangspunt daarbij is de marktrente. Vanaf ultimo 2011 geldt voor de berekening van de voorziening ultimo maand de driemaands gemiddelde marktrente over de afgelopen periode. Vanaf september 2012 heeft De Nederlandsche Bank de UFR (ultimate forward rate) verwerkt in de door pensioenfondsen te hanteren rentetermijnstructuur. Op grond van de UFR is de rentetermijnstructuur voor looptijden tot 20 jaar nog gebaseerd op de driemaands gemiddelde marktrente. Voor looptijden vanaf 21 jaar wordt de driemaands gemiddelde marktrente geleidelijk aangepast aan de UFR, die eind september 2012 is vastgesteld op 4,2 procent.

REËLE RENTE

De rente die op de kapitaalmarkt bereikt wordt, verminderd met het inflatiepercentage.

RIJPINGSGRAAD

Verhouding premievrijen en gepensioneerden t.o.v. actieve deelnemers. Als de rijpingsgraad stijgt neemt het gereserveerde pensioenvermogen in verhouding tot de premiesom toe. Daardoor wordt de bijdrage van de beleggingsrendementen belangrijker voor de financiële positie van een fonds en wordt het moeilijker om een ongewenste ontwikkeling van de dekkingsgraad bij te sturen door premie-aanpassing.

STOP-LOSS

Dit slaat op een verzekeringsvorm waarbij het deel van de schade dat boven een afgesproken maximum uitgaat door de herverzekeraar wordt vergoed.

TRACKING ERROR

Met de tracking error wordt een indicatie gegeven van de mate van afwijking tussen het rendement van een beleggingsportefeuille en de waardeontwikkeling van een benchmark. De achtergrond van dit begrip is dat er verschillende stijlen voor vermogensbeheer bestaan. Aan het ene uiterste staat passief vermogensbeheer, waarbij gepoogd wordt een benchmark zo nauwkeurig mogelijk te volgen. Aan het andere uiterste staat actief vermogensbeheer, waarbij op basis van een visie op toekomstige koersontwikkelingen met enige regelmaat aan- en verkoopbeslissingen genomen worden. In het eerste geval zal het rendement van de portefeuille nagenoeg overeenkomen met dat van de benchmark. In het tweede geval zullen de maandelijkse verschillen veel groter zijn, en kan het heel goed zijn dat er afwijkingen van een procentpunt of meer bestaan. Over een langere periode beschouwd, is het uiteraard de bedoeling dat actief vermogensbeheer meer oplevert dan de benchmark. De grotere onzekerheid behoort immers beloond te worden met extra rendement.

Bij het meten van de tracking error wordt per beschouwde periode (meestal een maand) gekeken wat het rendement van de portefeuille en het rendement van de gevolgde benchmark is. Het verschil wordt gekwadeerd. De waarnemingen over een aantal perioden (variërend van 12 tot 36 maanden) worden opgeteld, en gedeeld door het aantal waarnemingen. Uit dit resultaat wordt de wortel getrokken (om de eerdere kwadratering te elimineren). Het hieruit resulterende getal is de tracking error over deze periode. Aangezien de rendementsverschillen in procenten luiden, luidt de tracking error ook in procenten.

In de afspraken met de vermogensbeheerder wordt zoveel mogelijk een maximale na te streven tracking error opgenomen. Hoe lager de tracking error, hoe meer erop vertrouwd kan worden dat het rendement is gekoppeld aan de waardeontwikkeling van de benchmark. Bij een hogere tracking error heeft de vermogensbeheerder een grotere vrijheid om van de benchmark af te wijken, met zowel de kans op een beter resultaat dan de benchmark als de kans op een lager resultaat. De voor BPL op totaal portefeuille niveau en per assetcategorie na te streven maximale tracking error zijn, indien van toepassing, vermeld in het hoofdstuk beleggingen.

SWAP

Een swap is een derivaat dat in de financiële wereld wordt gebruikt om het renterisico af te dekken, waarbij de lange rente wordt geruild voor de korte rente.

SWAPTION

Een swaption is een optie op een swap.

AFDEKKEN (HEDGEN) VALUTA RISICO

Pensioenfondsen in Nederland beleggen over in het algemeen ook in niet Euro genoteerde waardepapieren. Als de valuta van deze waardepapieren daalt ten opzichte van de Euro betekent dit voor een fonds, dat zijn verplichtingen in Euro's heeft vastgesteld, een vermindering van zijn vermogen en daardoor een lagere dekingsgraad. Dit risico kan worden afgedekt door middel van hedging naar de Euro.

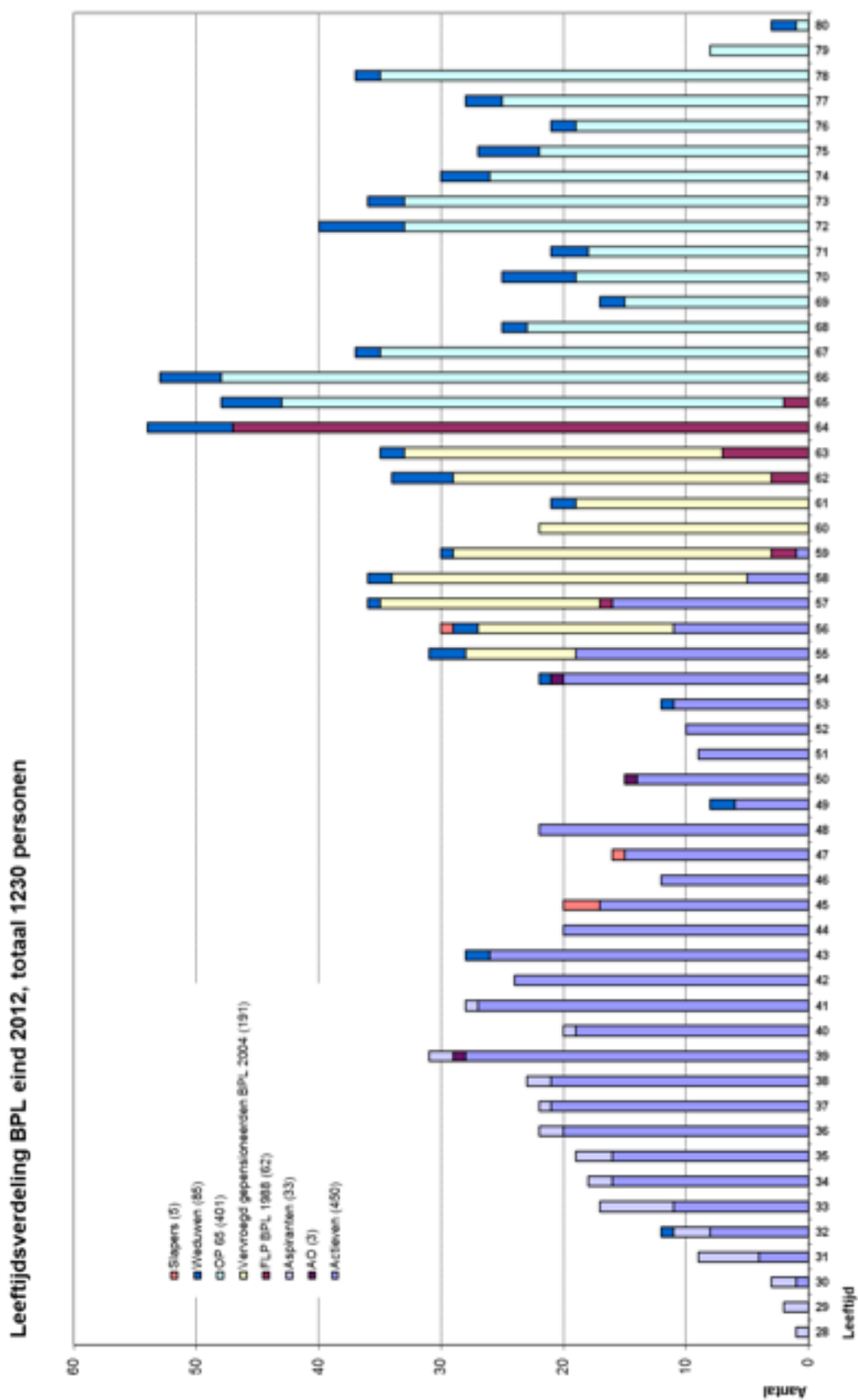
De kosten van hedging zijn vrij beperkt. Het indekken gebeurt via valuta termijncontracten. Deze kosten niets. Het enige "kostenaspect" is het feit dat de koers waartegen op termijn verkocht/gekocht wordt, bepaald wordt door het renteververschil tussen beide valuta.

2

BIJLAGE

VERGELIJKING INDEXATIE BPL, ABP EN KOOPVAARDIJ 1989-2013

BPL			ABP		KOOPVAARDIJ	
M.I.V	MUTATIE	MUTATIE CUMULATIEF	MUTATIE	MUTATIE CUMULATIEF	VERHOGING	MUTATIE CUMULATIEF
	%	%	%	%	%	%
1989	1	1,00	0,7	0,70	0	0,00
1990	2,1	3,12	2,6	3,32	1,5	1,50
1991	3,1	6,32	3,4	6,83	5	6,58
1992	3,3	9,83	3	10,04	3,8	10,62
1993	3,1	13,23	1	13,14	3,8	14,83
1994	1,3	14,70	0	13,14	1,8	16,90
1995	2,2	17,23	0,48	13,68	2,3	19,58
1996	3,1	20,86	0,81	15,35	1,1	20,90
1997	3,9	25,57	0,62	17,23	2,5	23,92
1998	3,6	30,09	1,24	19,98	2,5	27,02
1999	2,8	33,74	1,31	24,06	2,5	30,20
2000	6,6	42,56	0,76	26,72	3	34,10
2001	3,1	46,98	2,07	29,35	4	39,47
2002	3,2	51,69	4,14	34,70	0	39,47
2003	0	51,69	3,79	39,81	0	39,47
2004	0	51,69	1,77	42,28	0	39,47
2005	0	51,69	0,12	42,45	0,65	40,37
2006	0,8	52,90	0,17	42,69	0,65	41,28
2007	1,1	54,58	2,80	46,69	1,37	43,22
2008	4,3	61,30	2,05	49,69	2,38	46,63
2009	0	61,30	0	49,69	1,18	48,36
2010	0	61,30	0,28	50,12	0	48,36
2011	0	61,30	0	50,12	0	48,36
2012	0	61,30	0	50,12	0	48,36
2013	0	61,30	-0,5	49,37	0	48,36

PREMIE(FLEXIOEN) REGELING

Eind 2012 golden de volgende adviesmixen:

ADVIESMIXEN	MIX 1	MIX 2	MIX 3	MIX 4	MIX 5	MIX 6	MIX 7	MIX 8	MIX 9	MIX 10
LEEFTIJD	<25	25-34	35-44	45-49	50-54	55-56	57-58	59-60	61-62	63-64
BELEGGINGSHORIZON	>40	31-40	21-30	16-20	11-15	9-10	7-8	5-6	3-4	1-2
AANDELEN										
ROBECO EMERGING MARKETS EQUITIES I-SHARES	15	15	15	10	5	5				
ROBECO PROPERTY EQUITIES I-SHARES	5	5	5	5	5					
ROBECO	40	35	25	20	15	10	10	5	5	
ROBECO EUROPEAN CONSERVATIVE EQUITIES I-SHARES	15	15	15	15	15	10	10	10	5	5
ALTERNATIEVE BELEGGINGEN										
ROBECO COMMODITIES	10	10	10	10	10	10	5			
OBLIGATIES										
ROBECO HIGH YIELD BONDS IH SHARES	10	10	10	10	10	5	5			
RORENT	5	10	20	20	20	25	25	30	30	30
ROBECO ALL STRATEGY EURO BONDS IH						5	5	10	10	10
ROBECO ALL STRATEGY EURO BONDS 40IH				10	20	30	40	35	30	25
LIQUIDITEITEN										
RABO RENTEREKENING								10	20	30
TOTAAL	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100

ZORGPLICHT

In het kader van de zorgplicht kunnen rekeninghouders kiezen voor de volgende serviceniveaus:

STANDAARD: VOLLEDIG BEHEER

Standaard worden de pensioenpremies voor u belegd in een beleggingsmix die past bij uw leeftijd. Een beleggingsmix is een combinatie van aandelen, obligaties en spaarproducten. Automatisch past Robeco de mix aan, rekening houdend met het aantal jaren tot uw pensionering. Geleidelijk wordt een steeds groter deel van uw pensioenkapitaal in obligaties en op een spaarrekening bij Robeco gezet.

EIGEN BEHEER

U kunt er ook voor kiezen af te wijken van de standaard. In dat geval stelt u zelf een beleggingsportefeuille samen.

Deze portefeuille kunt u vervolgens gedurende uw opbouwperiode naar eigen inzicht aanpassen. U heeft de keuze uit Robeco beleggingsfondsen die voor Flexioen deelnemers beschikbaar zijn. Daarnaast is het mogelijk om beleggingsfondsen en indextrackers van andere vermogensbeheerders dan Robeco te kiezen. Kiest u voor zelf beleggen, dan heeft Robeco een extra wettelijke zorgplicht. U moet een beleggersprofiel van uzelf opstellen, waaruit blijkt hoeveel risico u kunt en wilt lopen. Robeco controleert vervolgens minimaal één keer per jaar of uw beleggingen nog aansluiten bij de mix die volgens uw pensioenfonds bij u past. Valt uw beleggingsmix buiten de bandbreedtes, dan informeert Robeco u over hoe de portefeuille kan worden aangepast.

Voor informatie over de serviceniveaus en de beleggingsfondsen kunt u bellen met Robeco Direct via telefoonnummer 0900-0226 (lokaal tarief) of via www.robeco.nl/pensionproviders.

FLEXIOENOPTIES

Deelnemers kunnen kiezen uit verschillende mogelijkheden om hun flexioenkapitaal om te zetten in een aanvullend pensioen.

REGLEMENT BPL 1988

Omzetting in een tijdelijke (5 of 10 jaar) aanvulling, naar keuze met of zonder partnerpensioen, of een levenslange aanvulling met of zonder dekking partnerpensioen, naar keuze ingaande 60 of 65 jaar.

REGLEMENT BPL 2004

Op de vervoegde pensioendatum kan het flexioenkapitaal worden omgezet (door interne waardeoverdracht) in extra pensioenen (levenslang pensioen ingaande 60 jaar met bijbehorend partnerpensioen en tijdelijke pensioen van 60-65 jaar) op grond van het pensioenstatuut 2004. Indien niet gebruik wordt gemaakt van deze optie dient het flexioenkapitaal op de vervoegde pensioendatum te worden aangewend voor een tijdelijke aanvulling tot 60 of 65 jaar, naar keuze met of zonder partnerpensioen. Het flexioenkapitaal kan ook worden aangewend voor pensioen via een verzekeraar, mits de verzekeraar een vrijwaringverklaring afgeeft.

De dekking van partnerpensioen bij tijdelijke aanvullingen houdt in dat, indien betrokkene tijdens de uitkeringsperiode komt te overlijden, het kapitaal, verminderd met de uitkeringen beschikbaar komt voor de inkoop van een aanvulling aan de nabestaande. De nabestaande kan dan kiezen voor een tijdelijke aanvulling tot haar 65e of een levenslange aanvulling. De dekking partnerpensioen bij levenslange aanvullingen voorziet bij overlijden in de uitkeringsperiode in een levenslang aanvullend partnerpensioen van 70 procent van de aanvulling die betrokkene laatstelijk voor overlijden genoot.

Tarief flexioenopties voor het jaar 2013, uitgaande van inkoop op uw 55e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	49,93
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	216,73
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	218,34
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	117,92
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	119,64

4

BIJLAGE

Tarief flexioenopties voor het jaar 2013, uitgaande van inkoop op uw 56e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	48,27
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	266,36
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	268,11
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	128,87
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	130,74

Tarief flexioenopties voor het jaar 2013, uitgaande van inkoop op uw 57e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	46,66
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	349,15
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	351,04
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	142,58
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	144,59

4

BIJLAGE

Tarief flexioenopties voor het jaar 2013, uitgaande van inkoop op uw 58e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	45,10
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	514,84
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	516,87
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	160,22
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	162,39

Tarief flexioenopties voor het jaar 2013, uitgaande van inkoop op uw 59e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	43,58
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	1.012,17
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	1.014,35
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	183,79
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	186,13

Tarief flexioenopties voor het jaar 2013, uitgaande van inkoop op uw 60e:

(IN EURO'S)	EXTRA LEVENSLANG PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP (MET 70% PARTNERPENSIOEN EN 35% TIJDELIJK PENSIOEN)
LEVENSLANG PENSIOEN PENSIOENSTATUUT 2004 M.I.V. 60 JAAR	42,11
	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	1.000,00
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 60 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	1.000,00
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	216,83
TIJDELIJKE AANVULLING TOT 65 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	219,36

De tarieven voor tussenliggende leeftijden worden doormiddel van interpolatie bepaald.

Tarief flexioenopties voor het jaar 2013, uitgaande van inkoop op uw 65e:

INKOOP OP UW 65 ^e IN PENSIOEN (IN EURO'S)	AANVULLEND PENSIOEN PER JAAR PER 1.000 INKOOP
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	217,01
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 5 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	221,24
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR MET PARTNERPENSIOEN	118,55
TIJDELIJKE AANVULLING VAN 10 JAAR ZONDER PARTNERPENSIOEN	122,98
LEVENSLANGE AANVULLING MET PARTNERPENSIOEN	49,73
LEVENSLANGE AANVULLING ZONDER PARTNERPENSIOEN	57,92

INDEXATIE

Ingegane flexioenuitkeringen worden op dezelfde wijze aangepast als pensioenen uit de basisregeling.

BESLUITEN EX ARTIKEL 21 STATUTEN VAN BPL

BESLUIT VERKIEZING COMPLIANCE OFFICER

Het bestuur kiest een compliance officer.

AB 8 november 2011

BESLUIT VERKIEZINGSTERMIJNEN FUNCTIE VOORZITTER, SECRETARIS/PENNINGMEESTER, COMPLIANCE OFFICER (AB SEPTEMBER 2005)

De maximale verkiezingstermijn bedraagt 6 jaar. Herververkiezing is terstond mogelijk. Herbenoeming als bestuurslid conform artikel 6, lid 4 van de Statuten wordt niet als onderbreking van voornoemde termijn beschouwd.

BESLUIT VERGOEDINGEN EN PRESENTIEGELDEN CONFORM ARTIKEL 6, LID 5 VAN DE STATUTEN (AB DECEMBER 2004, LAATSTELIJK GEWIJZIGD IN AB AUGUSTUS 2011)

Presentiegeld- en onkostenregeling voor BPL-bestuursleden per 1-1-2012

Presentiegeld bestuursvergaderingen

Per vergadering: € 750 voor bestuursleden, die geen vergoeding dan wel compensatie krijgen vanuit hun regionale maatschap. De vergoeding wordt gegeven voor alle reguliere AB-vergaderingen, DB-vergaderingen en overleggen waaraan uit hoofde van het AB-lidmaatschap wordt deelgenomen (bijvoorbeeld interne commissies/werkgroepen, cursusdagen, bezoeken seminars e.d.). Over presentiegeld wordt geen BTW vergoed. Indexatie presentiegeld: jaarlijks wordt op 1 januari het presentiegeld verhoogd conform de indexatie van de BPL-pensioenen (geen indexatie of verlaging van de pensioenen betekent dat de verhoging op nihil wordt gesteld).

Reis- en verblijfkosten

Km-vergoeding: € 0,49 per km op basis van kortste route van postcode tot postcode. Indien bijzondere omstandigheden het niet mogelijke maken de kortste route te rijden, kunnen ook de feitelijke gereden kilometers worden gedeclareerd. Deze declaratie wordt alleen geaccepteerd als deze afwijking hierin is toegelicht. Indexatie km-vergoeding: jaarlijks wordt op 1 januari op basis van de betreffende ANWB-gegevens de km-vergoeding aangepast aan de hand van de gestegen kosten. Alle overige reis- en verblijfkosten worden vergoed tegen overlegging van de originele betalingsbewijzen.

Vergoeding voor de aanschaf en het gebruik van een laptop, computer- en kantoorbenodigdheden

DB leden: € 275 per kwartaal

Andere AB leden: € 140 per kwartaal

Alle declaraties ten laste van het BPL worden achteraf per kwartaal ingediend en lopen via de penningmeester van het fonds. Uit het oogpunt van good Governance wordt van elk bestuurslid in het jaarverslag van het pensioenfonds opgave gedaan van de in het verslagjaar ontvangen vergoedingen van BPL.

BESLUIT TAAKVERDELING TUSSEN DB/AB (AB JUNI 2007)

Terzake gelden de volgende bepalingen uit de Statuten:

Artikel 6.7

De voorzitter en de secretaris zijn tezamen belast met de uitvoering van de besluiten van het bestuur. Zij vertegenwoordigen tezamen de stichting in en buiten rechte.

Artikel 6.8

Het bestuur is belast met het besturen van de stichting en het beheer en de beschikking over haar vermogen, een ander binnen door statuten en reglementen vastgestelde grenzen. Het bestuur is bevoegd tot het aangaan van overeenkomsten tot verkrijging, vervreemding en bezwaring van registergoederen.

Matrix taakverdeling tussen DB en AB van BPL:

ONDERWERP	BELEIDSVOORBEREIDING	BESLUITVORMING BELEID	UITVOERING
BEHEERSKADER 1)	DB	AB	DB
OPERATIONELE BEHEERSMAATREGELEN 2)	DB	DB	DB
BELEIDSMATIGE BEHEERSMAATREGELEN 3)	DB	AB	DB
(WIJZIGING) STATUTEN EN REGLEMENTEN, UITLEG C.Q. UITVOERING PENSIOENREGLEMENTEN	DB	AB	DB
FINANCIËLE BESLISSINGEN 4)	DB	AB	DB
VOORLICHTING AAN DEELNEMERS 5)	DB	AB	DB
CONTACTEN MET DERDEN 6)	DB	AB	DB

1. Doelstelling en structuur organisatie, bevoegdhedenverdeling, wijze van verantwoording afleggen, externe deskundigen, personeelsbeleid.
2. Operationele en administratieve processen, bewaking en analyse van het operationele ondernemingsrisico en managementinformatie en personeelsbeleid.
3. O.a. ALM-studie, continuïteitsanalyse, Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), kwartaal- en jaarcijfers (jaarverslag), FTK-rapportage, beleggingsmandaat vermogensbeheerders, verslagstaten voor De Nederlandsche Bank (DNB), rapport ten behoeve van de premievaststelling en de hoogte van de pensioengrondslag voor het komende boekjaar, nota inzake het financieringsbeleid.
4. Risico's uit aangegane verplichtingen in eigen beheer, risicoherverzekering, reservering, premiebeleid, jaarlijkse vaststelling pensioengrondslag en indexatie pensioenen, beleggingsbeleid, voorziening toekomstige risico's en (minimaal) vereist eigen vermogen, financiële grondslagen.
5. Collectieve voorlichting.
6. De Nederlandsche Bank (DNB), Ministerie van SoZaW, Unie van Beroepspensioenfondsen (UVB), Nederlandse Loodsen Corporatie (NLC), Nederlandse Loodswezen BV, VNoL, fiscus, (certificerend) actuaire, accountant, asset-managers, adviseurs, financiële instellingen en anderen.

BESLUIT MACHTIGING TEKENBEVOEGDHEID MANAGER PENSIOENEN (DB JUNI 2007)**Machtiging**

Ondergetekenden, de heren A.G. Nauta en P.J.J. van den Berg, respectievelijk voorzitter en secretaris/penningmeester van het bestuur van de Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL), gevestigd te Pernis-Rotterdam, gebruikmakend van de in artikel 8:1 van de Statuten van BPL gegeven bevoegdheid tot het bepalen van de bevoegdheden van een administrateur, verklaren hierdoor dat de heer Th.A. Wittkampf, vanaf 1 november 2001 aangesteld als Manager Pensioenen bij voornoemde Stichting en als zodanig handelend als administrateur: hierna te noemen de gemachtigde, gemachtigd is tot het tekenen of fiatteeren van de volgende zaken:

I. Uitvoeringszaken

Alle brieven en documenten die voortvloeien of verband houden met de uitvoering van de pensioenreglement en de flexioenregeling, van brieven en documenten die voortvloeien uit bestuursbesluiten, waarvan de uitvoering aan hem is gedelegeerd, niet zijnde geldelijke zaken, als bedoeld onder II, naar eigen inzicht alleen of samen met een ander tot fiatteeren of tekenen bevoegd bestuurslid, tenzij het bestuur nadrukkelijk anders heeft bepaald.

II. Geldelijke zaken

Alle geldelijke transacties, overmakingen en stortingen ten laste van de bij voornoemde Stichting in gebruik zijnde rekeningen bij de Postbank en de ABN-AMRO Bank, uitsluitend samen met een ander tot fiatteeren of tekenen bevoegd bestuurslid van de Stichting.

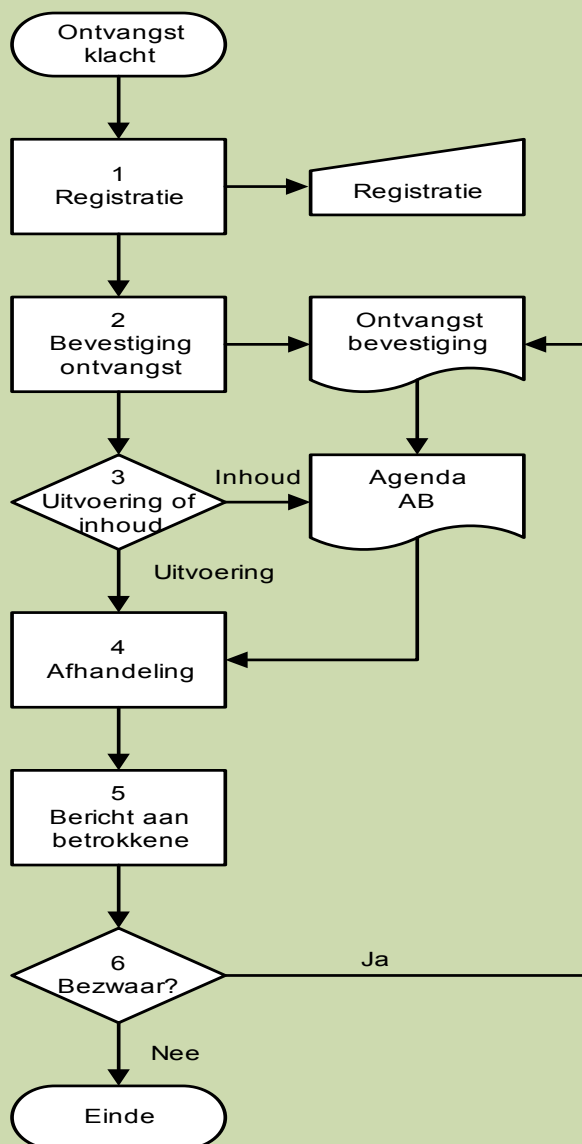
III. Duur van deze machtiging

Deze machtiging geldt vanaf heden en is, behoudens opzegging, geldig zo lang de gemachtigde een dienstverband heeft met genoemde Stichting.

A.G. NAUTA, VOORZITTER

P.J.J. VAN DEN BERG, SECRETARIS/PENNINGMEESTER

KLACHTEN- EN GESCHILLENPROCEDURE BPL
(INGANGSDATUM: 16-2-2006, LAATSELIJK GEWIJZIGD OP 19-11-2012)

1
De ontvangen klacht wordt geregistreerd in de daarvoor beschikbare register.

2
De afzender ontvangt een ontvangstbevestiging, waarin de vermoedelijke behandeltijd is vermeld.

3
Bepaald wordt of het om een klacht gaat m.b.t. de uitvoering van de pensioenregeling of een klacht over de inhoud van de pensioenregeling of anderszins.

4
De klacht wordt afgehandeld door de Manager Pensioenen (MP).

5
Betrokkene ontvangt bericht over het genomen besluit m.b.t. de ingediende klacht. Hierin wordt een eventuele beroepstermijn vermeld.

6
Na verloop van de beroepstermijn worden de betreffende documenten toegevoegd aan het dossier. Indien binnen de gestelde termijn een bezwaarschrift wordt ingediend worden de documenten ter behandeling aan het AB gezonden.

Indien een belanghebbende het niet eens is met het besluit van het bestuur t.a.v. zijn klacht, kan zij/hij zich voor advies wenden tot de Ombudsman Pensioenen.

RAPPORTAGE VAN HET INTERN TOEZICHTSORGAAN PENSION FUND GOVERNANCE OVER STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN

Pensioenfonds:	Beroepspensioenfonds Loodsen (BPL)
Aanwezige bestuursleden:	J.W. Duyzer (voorzitter), R. de Jonge (secretaris/penningmeester), P.J.J. van den Berg, H.J.T. Ruijten, M.A. van Kuik, L. Kazemier, P.B. Schoe, Th. A. Wittkamp (Manager Pensioenen)
Commissie intern toezicht:	H.R.C. Gostelie (voorzitter), mw. M. Van der Kwast en R. Bastian
Type intern toezicht:	Intern Toezichtsgaan (jaarlijks)
Datum / tijd overleg:	28 september 2012 van 14.00 – 17.00 uur

DE TAAK VAN HET INTERN TOEZICHT

Het Intern Toezicht heeft volgens bepaling C3 van de STAR-code PFG tot taak:

- Het beoordelen van beleids- en bestuursprocedures en -processen en de checks and balances binnen het fonds
- Het beoordelen van de wijze waarop het bestuur het fonds aanstuurt
- Het beoordelen van de wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op de langere termijn

DE WERKWIJZE

De werkwijze van het Intern Toezicht staat beschreven in document SDB-II-008 en kent als stappen:

- Vullen van het transparantiedocument door het pensioenfonds (zie bijlage I)
- Onderzoek van het transparantiedocument door het intern toezicht
- Overleg van het intern toezicht met het fondsbestuur
- Verslaglegging van het overleg
- Evaluatie van het gesprek en oordeelsvorming door het intern toezicht
- Rapportage door het intern toezicht aan het fondsbestuur

HET ONDERZOEK

Het Intern Toezicht heeft ten aanzien van de gevraagde documenten onderzocht of ze zijn aangeleverd en of ze actueel zijn.

HET OVERLEG

Het Intern Toezicht heeft de volgende onderwerpen met het bestuur besproken.

- Acties naar aanleiding van de vorige PFG-ronde
- De financiële opzet van het fonds
- Risicomanagement en Vermogensbeheer
- Governance, Compliance, Deskundigheidsbevordering en Communicatie
- Actuariaal, Pensioenzaken en Wet- & regelgeving
- Actualiteit en overige zaken

GESPREKSVERSLAG

Na de PFG-ronde van 2011 heeft het BPL-bestuur besloten weer op een jaarlijkse frequentie over te gaan. De bestuursleden en de leden van het Intern Toezicht stellen zich voor.

ACTIES NAAR AANLEIDING VAN DE VORIGE VISITATIE

Het Intern Toezicht informeert welke maatregelen het bestuur genomen heeft naar aanleiding van het PFG-rapport 2011. Het bestuur meldt dat naar aanleiding hiervan de overwegingen bij de bestuursbesluiten nu beter in de verslaglegging zijn opgenomen. Op het gebied van het fiduciair management is de samenwerking met Robeco verder uitgewerkt. De samenwerking verloopt naar wens. Er zijn vorig jaar geen nieuwe manager-selecties gedaan. Binnenkort zal het bestuur een bedrijfsbezoek brengen aan Robeco. Het bestuur heeft inmiddels ook een FIRM-analyse gedaan van de niet-financiële risico's. In 2011 heeft een onderzoek plaatsgevonden, waarbij de uitkeringen gecontroleerd zijn aan de hand van de rechten in de pensioenadministratie. Dit onderzoek heeft geleid tot een aantal correcties en verbeteringen in de verwerking van de betalingen. In de toekomst zal dit onderzoek elk jaar plaatsvinden.

Verder heeft het bestuur een externe beleggingsadviseur aangetrokken die zich tevens richt op het risico-beheer. Hiermee heeft het bestuur zijn 'countervailing power' versterkt. Tot slot meldt het bestuur dat het functieprofielen heeft opgesteld, inclusief de vereiste competenties, voor het bestuur en die verbijzonderd bij bepaalde functies binnen het bestuur.

Financiële opzet van het pensioenfonds

Het Intern Toezicht vraagt het bestuur de financiële opzet van het fonds te beschrijven, met aandacht voor de ambitie, de premie en het risico. Het bestuur geeft als ambitie aan, het tegen zo laag mogelijke kosten en met voldoende kwaliteit uitvoeren van het pensioenreglement alsmede het voorwaardelijk indexeren van de pensioenaanspraken met de consumentenprijsindex (cpi). Wat de premie betreft licht het bestuur desgevraagd toe hoe het de verschillende premies berekent; de zuivere kostendeekkende premie, de gedempte kostendeekkende premie, de minimale premie bij onderdekking en de feitelijke premie. De gehanteerde premie wordt jaarlijks verhoogd met de cpi en een opslag ten behoeve van het herstel. De premie-2013 is nog niet bekend omdat de UFR (Ultimate Forward Rate, waartegen de pensioenaanspraken contant worden gemaakt) nog niet bekend is. Wat de risico's betreft vertelt het bestuur dat die grotendeels zijn afgebouwd met beheersmaatregelen.

Het Intern Toezicht informeert naar de huidige financiële positie van het fonds. Het bestuur geeft aan dat het fonds 'in herstel' is, dus in onderdekking. Het bestuur verwacht dat het herstel volgens de bij DNB ingediende evaluatie van het herstelplan zal verlopen en dat BPL boven de 'lijn van vereist herstel' zal blijven.

Hierop vraagt het Intern Toezicht wat de belangrijkste factoren waren die de dekkingsgraad hebben beïnvloed. Het bestuur geeft aan dat de recente bewegingen vooral zijn veroorzaakt door de overstap op de 3-maands middeling van de rentetermijnstructuur, door aanpassingen in de renteafdekking en marktontwikkelingen.

Het Intern Toezicht refereert aan het bestuursverslag van december 2011 en informeert naar de doorrol van de swaptions. Het bestuur geeft aan dat het heeft afgezien van de doorrol van de eerste serie swaptions. Het bestuur licht toe dat de renteafdekking bij iedere bestuursvergadering aan de orde komt. Voorts heeft het bestuur kans gezien om de payer swaptions op een gunstig moment terug te kopen.

Het Intern Toezicht stelt vast dat de huidige continuïteitsanalyse dateert uit 2008 en informeert wanneer het bestuur een nieuwe gaat maken. Het bestuur geeft aan dat het daar thans mee bezig is. Het wil daarin de maatregelen van de 'septemberbrief' van de minister SZW betrekken.

Risicomanagement en Vermogensbeheer

Het Intern Toezicht memoreert dat het bestuur een FIRM-analyse heeft gemaakt van de financiële en de niet-financiële risico's. Daarop vraagt het Intern Toezicht hoe het bestuur aankijkt tegen de residu-risico's (de risico's die resteren nadat beheersmaatregelen bij de initiële risico's zijn genomen). Het bestuur geeft aan dat deze in beeld zijn. Wanneer zo'n residu-risico zich realiseert worden de te nemen maatregelen in het bestuur besproken. Bepaalde residu-risico's zijn al wel nader uitgewerkt, zoals bij het valuta-risico. Dat wordt nu actief gemanaged door de externe risico-adviseur. Verder geeft het bestuur aan dat 'vereenvoudiging' van processen en dergelijke een belangrijke maatregel is voor het beperken van risico's.

Het Intern Toezicht las in de bestuursverslagen dat het bestuur besloot tot de invoering van een risicomatrix, waarmee de risicoaspecten bij bepaalde bestuursbesluiten inzichtelijk worden gemaakt. Het Intern Toezicht heeft dit in de verdere verslaglegging echter niet terug zien komen en informeert naar de stand van zaken. De wat latere invoering heeft te maken met de tijd die nodig was voor het aantrekken van de externe adviseur. Het onderwerp heeft de aandacht van het bestuur.

Het Intern Toezicht las dat het bestuur vond dat de kwartaalrapportages van Kasbank en Robeco lastig in samenhang te lezen waren. Hoe komt dat en wat is nu de status? Het bestuur antwoordt dat dit probleem vooral te wijten was aan de verschillende formats die werden gebruikt en dat soms de toelichting moeilijk te volgen was. Ook waren rapportages soms te laat. Inmiddels zijn de rapportages naar wens.

Het Intern Toezicht las in het contract met het Nederlands Loodswezen (NLBV) dat dit onder meer de beleggingsadministratie doet en de rapportages van de vermogensbeheerder op juistheid controleert. Hierop vraagt het Intern Toezicht hoe het bestuur zich ervan vergewist dat NLBV over de juiste expertise beschikt. Het bestuur geeft aan dat deze tekst aangepast moet worden. NLBV doet tegenwoordig uitsluitend de financiële administratie, waaronder het verwerken van de beleggings-gegevens in het grootboek, de controle op de verwerking van stortingen en onttrekkingen, in rekening gebrachte fee en teruggevorderde dividendbelasting. De beleggingsadministratie wordt nu door Kasbank gedaan.

Met het oog op de Eurocrisis informeert het Intern Toezicht naar de positie van het fonds in Griekenland en overige Europese risicolanden en naar de positie in financials. Het fonds kiest voor een veilige positie.

Governance, Compliance, Deskundigheid en Communicatie

Het Intern Toezicht vraagt het bestuur hoe het ervoor zorgt dat het op zijn taak goed toegerust is. Het bestuur verwijst naar het opleidingsplan en geeft daarbij aan dat het voltallige bestuur in 2011, 'in company' een opleiding op deskundigheidsniveau-2 heeft gevolgd. De competenties zijn hiervóór al aan de orde geweest.

Het Intern Toezicht stelt vast dat BPL gekozen heeft voor een Dagelijks Bestuur (DB) met twee leden en informeert of het bestuur dit geen kwetsbare constructie vindt. Het bestuur licht toe dat het hiervoor bewust gekozen heeft, om zo een goede verhouding in aantal bestuurders te hebben tussen het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur (AB). Het bestuur vertelt dat het DB een afgebakende taak heeft omdat het zich concentreert op de beleidsvoorbereiding en toeziet op de uitvoering door de Manager Pensioenen. Indien noodzakelijk kan het AB snel in vervulling van een eventuele vacature in het DB voorzien.

Het Intern Toezicht informeert naar de relatie van het bestuur met haar stakeholders. Het bestuur geeft aan dat de verhoudingen goed zijn, maar dat zich natuurlijk wel eens strubbelingen voordoen. Daar wordt adequaat op gereageerd. Het fonds kent een klachten- en geschillenprocedure. De communicatielijnen in de

loodsenwereld zijn kort en problemen worden snel opgelost.

Het Intern Toezicht stelt vast dat er in het afgelopen jaar twee belangrijke mutaties zijn geweest in de omgeving van het bestuur; er werd gewisseld van huisjurist en certificerend actuaaris. Het Intern Toezicht merkt in dat kader op dat het bestuur nog steeds geen uitbestedingsprocedure heeft, ondanks eerdere aanbevelingen in die richting van het Intern Toezicht en DNB. Omdat uit de verslagen niet duidelijk blijkt hoe de selectieprocedures zijn verlopen en op basis van welke criteria het bestuur zijn keuzes heeft gemaakt, vraagt het Intern Toezicht om een toelichting op deze mutaties. Het bestuur geeft deze.

Wat betreft de verslaglegging merkt het Intern Toezicht op dat het nog weinig verbetering ziet ten opzichte van de voorgaande periode, wat betreft het weergeven van de overwegingen die ten grondslag liggen aan een bestuursbesluit. Het Intern Toezicht memoreert dat het bestuur eerder aangaf hierin verbetering te hebben aangebracht en vraagt waar die verbetering tot uitdrukking komt. Het bestuur geeft aan dat de overwegingen vanaf dit jaar duidelijk worden genotuleerd, maar dat het Intern Toezicht, conform zijn opdracht, de verslagen van het voorgaande jaar heeft beoordeeld. Het Intern Toezicht neemt hier kennis van en merkt op dat volgens de ontwerp-wet Versterking pensioenfondsbestuur het Intern Toezicht in de toekomst ook moet beoordelen hoe het bestuur de evenwichtige belangenafweging heeft gedaan bij besluiten waarbij dat aan de orde is. Het Intern Toezicht vraagt het bestuur hier rekening mee te houden in haar verslaglegging.

Het Intern Toezicht heeft kennis genomen van het verslag van de Compliance Officer, waarin wordt aangegeven dat het bestuur zich aan de gedragscode heeft gehouden die verstrengeling van zakelijke en privébelangen voorkomt, en vraagt of dit verslag een toegevoegde waarde heeft voor het bestuur. Het bestuur geeft aan dat het hiermee een wettelijke verplichting nakomt en dat het dit soort onderwerpen zelf al kritisch in de gaten houdt. Hierop merkt het Intern Toezicht op dat het domein van de Compliance Officer ruimer moet worden gezien en dat daartoe ook gerekend moeten worden het voldoen aan wet- & regelgeving alsmede uitbestedings- en integriteitsvraagstukken, met het doel reputatieschade voor het fonds te voorkomen.

Het Intern Toezicht stelt vast dat het bestuur geen commissies kent en dus ook geen communicatie-commissie. Hierop vraagt het Intern Toezicht hoe het bestuur communiceert in geval van spoed. Het bestuur geeft aan dat de Manager Pensioenen dan een nieuwsbrief maakt en die afstemt met het AB. Hierop vraagt het Intern Toezicht of en hoe en bestuur checkt of haar communicatie goed landt en begrepen wordt. Is er bijvoorbeeld een lezerspanel? Het bestuur geeft aan dat de loodsen een hecht samenwerkingsverband vormen en dat wanneer een loods iets niet begrepen heeft van de pensioen-communicatie en wil weten hoe het zit, dat hij de weg naar het fondsbestuur dan snel zal vinden.

Actuarialaat, Pensioenzaken en Wet- & Regelgeving

Het Intern Toezicht vraagt naar aanleiding van het actuariael rapport of het bestuur maatregelen overweegt vanwege de fluctuatie in sterfte en arbeidsongeschiktheid. Het bestuur antwoordt dat het geen maatregelen heeft genomen, maar de ontwikkelingen wel monitort, conform het advies van de actuaaris. Verder geeft het bestuur aan dat het naar aanleiding van dat rapport voornemens de opslag in de premie voor excasso op termijn wat te verhogen.

Actualiteit en overige punten

Het Intern Toezicht informeert wat de thema's zijn die het bestuur nu actief volgt. Het bestuur geeft aan dat de aandacht nu uitgaat naar de UFR, Europa, de eurocrisis, de AOW en het fiscale kader voor beroepspensioenen.

DE BEVINDINGEN

In dit onderdeel geeft het Intern Toezicht aan wat is opgevallen in het voorgaande, plaatst daarbij kanttekeningen en doet aanbevelingen. Het Intern Toezicht memoreert dat volgens bepaling C4 van de STAR-Code PFG de bevindingen en de beoordeling van het Intern Toezicht in het jaarverslag van het fonds moeten worden vermeld. Het SDB-bestuur heeft op advies van de SDB-pool besloten dat wanneer een bezocht pensioenfonds niet besluit dit rapport integraal in zijn jaarverslag op te nemen, dat dan de samenvatting van de bevindingen, zoals aangegeven op pag. 9, samen met de beoordeling in het jaarverslag zal worden geplaatst.

Algemeen

Het Intern Toezicht heeft na dit vijfde onderzoek wederom een positieve indruk van het functioneren van het BPL-bestuur. Het stelt vast dat ook bij deze toezichtsronde het bestuur voltallig aanwezig was. In het overleg dat het intern toezicht als informatief heeft ervaren, gaf het bestuur blijk van voldoende kennis en een grote betrokkenheid bij het pensioenfonds. Het Intern Toezicht stelt met tevredenheid vast dat haar aanbevelingen uit de voorgaande PFG-ronde serieuze aandacht van het bestuur hebben gekregen. Op een aantal gebieden ziet het Intern Toezicht mogelijkheden voor verdere ontwikkeling. Dit wordt in het volgende toegelicht.

Het Intern Toezicht vat zijn taak aldus op, dat het een spiegel voor wil houden aan het bestuur opdat dit zijn functioneren hierdoor verder kan versterken vanuit de vraag; ‘is het bestuur in control?’.

De toegevoegde waarde van de bevindingen van het Intern Toezicht voor het pensioenfonds staat daarbij centraal. Dit maakt dat het Intern Toezicht zich kritisch opstelt naar het bestuur, in de wetenschap dat perfectie niet bestaat. Helaas krijgt het Intern Toezicht de indruk dat het BPL-bestuur wat moeite heeft met deze insteek. Het bestuur neemt namelijk diverse keren een defensieve positie in wanneer het zo wordt aangesproken. Dat betreurt het Intern Toezicht, omdat bepaalde observaties hierdoor waarschijnlijk onvoldoende weerklink zullen vinden bij het bestuur. Deze indruk heeft het Intern Toezicht er evenwel niet van weerhouden zijn positief kritische benadering vast te houden.

Het onderzoek

Alle gevraagde documenten zijn tijdig aangeleverd. De documenten zijn actueel, en volgens een duidelijk systematiek gestructureerd.

De vorige PFG-ronde

Het Intern Toezicht is overwegend positief over de reactie van het bestuur op het vorige PFG-rapport. De aanbevelingen zijn serieus overwogen en opgepakt. Met name noemt het Intern Toezicht in dat verband de FIRM-analyse (risico-analyse) van de niet-financiële risico's die is uitgevoerd en de externe beleggings- en risico-deskundige die is aangetrokken om de countervailing power van het bestuur te versterken. Anderzijds vindt het Intern Toezicht het jammer dat de uitbestedingsprocedure, waar het al verschillende keren aandacht voor heeft gevraagd, nog steeds ontbreekt. Ook de kwaliteit van de verslaglegging is nog steeds een punt van aandacht.

Financiële opzet van het pensioenfonds.

Het Intern Toezicht ziet dat het bestuur voldoende aandacht geeft aan de financiële opzet van het pensioenfonds. De uitvoering van het herstelplan, de renteafdekking en de continuïteitsanalyse hebben de aandacht van het bestuur. Voor zover het Intern Toezicht dit heeft kunnen beoordelen ziet de financiële opzet van het pensioenfonds er gedegen uit.

Risicomanagement en Vermogensbeheer

Het Intern Toezicht vindt het positief dat het bestuur inmiddels ook een FIRM-analyse heeft gemaakt van de niet-financiële risico's. Het Intern Toezicht heeft er kennis van genomen dat het bestuur een beleid heeft ontwikkeld met beheersmaatregelen om zo de risico's af te bouwen.

Het Intern Toezicht onderschrijft het bestuursbesluit om een risico-matrix te gebruiken bij bestuursbesluiten waarbij een risico-afweging aan de orde is en verwacht dit terug te zien bij de stukken voor de volgende PFG-ronde. Bij deze paragraaf 'risicomanagement' vraagt het Intern Toezicht nogmaals aandacht voor de uitbestedingsprocedure. Deze moet ervoor zorgen dat het bestuur z'n uitbesteding op zorgvuldige en weloverwogen wijze organiseert om zo de kans op tegenvallers en eventuele schade te beperken. Ook maakt zo'n procedure het mogelijk om het proces en de besluitvorming te versterken en later te kunnen evalueren. Het Intern Toezicht dringt er bij het bestuur nogmaals op aan een uitbestedings-procedure te ontwikkelen.

Governance, Compliance, Deskundigheid en Communicatie

Het Intern Toezicht spreekt zijn waardering ervoor uit dat het voltallige bestuur een opleiding op deskundigheidsniveau-2 heeft gevolgd. Waar het de geschiktheid van de individuele bestuurders betreft zou het Intern Toezicht de volgende keer ook graag kennis nemen van de functieprofielen met deskundigheidseisen en bestuurlijke competenties, die het bestuur heeft opgesteld en horen hoe het bestuur deze functieprofielen gaat gebruiken om het bestuur verder te versterken.

Het bestuur kent geen commissies die bestuursvergaderingen voorbereiden. Het BPL-bestuur kent uitsluitend het Algemeen Bestuur (AB) en het Dagelijks Bestuur (DB) dat bestaat uit twee personen. Het Intern Toezicht vindt een DB van twee personen een kwetsbare constructie zowel wat betreft de continuïteit als wat betreft de inbreng vanuit verschillende invalshoeken bij de voorbereidende werkzaamheden. Een AB zal een gedachtewisseling gauw voeren binnen de kaders die in de voorbereiding, door het DB, zijn gesteld. Zo'n verantwoordelijkheid aan slechts twee personen laten vindt het Intern Toezicht een smalle basis. Daarom geeft het Intern Toezicht het bestuur in overweging het DB uit te breiden tot drie personen.

Het Intern Toezicht vindt dat de bestuursverslagen onvoldoende inzicht geven in de overwegingen die ten grondslag liggen aan een bestuursbesluit. Het verwijzen naar een beleidsnotitie, met argumenten, die als input diende voor de gedachtewisseling volstaat volgens het Intern Toezicht niet. Aangezien van het Intern Toezicht in de toekomst ook verwacht wordt zich uit te spreken over de evenwichtige belangenafweging door het bestuur bij zijn besluitvorming, adviseert het Intern Toezicht de verslaglegging van de bestuursvergaderingen uit te breiden.

Het Intern Toezicht vindt de rapportage van de Compliance Officer te summier. Deze gaat nu uitsluitend over de vraag of het bestuur zich aan de gedragscode heeft gehouden. Het Intern Toezicht benadrukt dat het gebruik van een Compliance Officer niet alleen een wettelijke opdracht is, maar dat de compliance-functie zeker toegevoegde waarde voor het bestuur heeft omdat die functie zich ook richt op o.a. integriteits- en uitbestedingsvraagstukken, om (reputatie)schade bij het pensioenfonds te voorkomen. Het Intern Toezicht adviseert het bestuur de compliance-functie te versterken.

Actuariaat, Pensioenzaken en Wet- & Regelgeving

Het Intern Toezicht complimenteert het bestuur met zijn externe adviseurs. Het viel het Intern Toezicht op dat de rapportages die het heeft gezien, zoals die van de adviserend en certificerend actuaris, van goede kwaliteit zijn.

DE BEOORDELING

De Stichting Dienstverlening Beroepspensioenfondsen heeft een eenduidige beoordelingsstandaard vastgesteld. Het oordeel van het Intern Toezicht kan zijn: Goed, Voldoende, Matig of Onvoldoende.

Het Intern Toezicht is met inachtneming van het voorgaande in zijn algemeenheid van mening dat het functioneren van het bestuur Voldoende tot Goed is.

Vanuit de taak zoals beschreven op pagina 3 geeft het Intern Toezicht het volgende oordeel:

- Het Intern Toezicht vindt dat de beleids- en bestuursprocedures, processen en de checks and balances binnen het fonds Voldoende tot Goed zijn. Het gemis van de uitbestedingsprocedure heeft bij dit oordeel meegewogen.
- De wijze waarop het bestuur het fonds aanstuurt is volgens het Intern Toezicht Voldoende. Het commentaar op de governance en de compliance hebben hierbij invloed gehad.
- De wijze waarop het bestuur omgaat met de risico's op de langere termijn is volgens het Intern Toezicht Voldoende tot Goed.

DE SAMENVATTING

Het BPL-bestuur heeft gekozen voor een jaarlijks bezoek van het Intern Toezichtsorgaan om zijn functioneren te laten beoordelen. Het Intern Toezichtsorgaan heeft het BPL-bestuur in september 2012 over de volle breedte van het bestuurlijk domein kritisch bevraagd en geconstateerd dat het bestuur naar tevredenheid functioneert en kwalificeerde dit als 'voldoende tot goed'.

Het Intern Toezichtsorgaan stelde met waardering vast dat de aandachtspunten uit de vorige toezichtsronde goed waren opgepakt door het BPL-bestuur. Tevens werden er ook punten van aandacht genoemd zoals onder andere de verslaglegging van de bestuursvergaderingen die meer inzicht moeten geven in de overwegingen bij een besluit, de uitbestedingsprocedure en enkele governance-aspecten.

DE AANBEVELINGEN

Alhoewel het niet tot de formele taak behoort, meent het Intern Toezicht dat zij het bestuur van dienst kan zijn door een aantal aanbeveling in overweging te geven in het licht van de hiervoor gemaakte kanttekeningen.

- Noem in de verslagleggingen de overwegingen bij een bestuursbesluit en maak de evenwichtige belangenafweging zichtbaar, waar dat aan de orde is.
- Ontwikkel een uitbestedingsprocedure.
- Versterk de compliance-functie.
- Heroverweeg de omvang van het Dagelijks Bestuur
- Operationaliseer het gebruik van functieprofielen.

UTRECHT, NOVEMBER 2012

MR R. BASTIAN (SECRETARIS)

TRANSPARANTIE-DOCUMENT PFG

Het intern toezicht heeft onderstaande documenten van BPL beoordeeld op aanwezigheid, actualiteit en inhoud. Vragen hierover zijn in het overleg met het BPL-bestuur op 28/09/12 aan de orde geweest. Er is door het intern toezicht vastgesteld dat er geen documenten ontbreken.

NR.	ONDERWERP	DEELONDERWERPEN	UITWERKING PENSIOENFONDS (J/N, HOE, NAMEN, IN BIJLAGE)	VERSIE D.D.
BESTUUR				
A1	SAMENSTELLING	WIE + WANNEER LID		
A2		FUNCTIEVERDELING		
A3		DAGELIJKS BESTUUR		
A4		ROOSTER VAN AFTREDEN		
A5		CV + NEVENFUNCTIES		
A6		UITKOMST EVALUATIE		
A7		VACATIEGELDREGELING		
B1	DESKUNDIGHEID	INVENTARISATIE P.P.		
B2		DESKUNDIGHEIDSPAN		
B3		DESKUNDIGHEIDSONTW.		
C1	DIRECTIE	WIE+VERANTWOORDELIJKH.		
C2		ORGANIGRAM ORG.		
D1	ADVISEURS	ACTUARIS		
D2		ACCOUNTANT		
D3		JURIST		
D4		BESTUURSONDERSTEUNING		
D5		OVERIG		
E1	COMMISSIES	PENSIOEN-CIE		
E2		BELEGGINGS-CIE		
E3		AUDIT-CIE		
E4		COMMUNICATIE-CIE		
E5		OVERIGE COMMISSIES		
E6		WERKGROEPEN		
F1	VASTE VERGADERING	BESTUUR		
F2		COMMISSIES		
F3		MET BEROEPS PENSIOENV.		
F4		MET UITVOERDER(S)		
F5		PRIORITEITEN		
F6		PERIODIEKE ONDERWERPEN		
G1	COMPLIANCE	COMPLIANCE OFFICER		

G2		WET- & REGELGEVING		
G3		GEDRAGSCODE		
G4		RISICO-MANAGEMENT		
G5		OPZET AO/IC (A7)		
H1	ABTN	LAATSTE VERSIE		
I1	ALM	LAATSTE VERSIE		
I2		CONTINUÏTEITSANALYSE		
J1	UITBESTEDING	WAT		
J2		AAN WIE		
J3		CONTRACT + SLA		
J4		(KWARTAAL)RAPPORTAGE		
K1	NEVENACTIVITEITEN	VERKLARING (A4)		
L1	BELEID (A8)	PREMIEBELEID		
L2		BELEGGINGSBELEID		
L3		INDEXATIEBELEID		
L4		COMMUNICATIEBELEID		
L5		STEMBELEID CORPORATE GOV.		
M1	PROCEDURES (A8)	BESTUUR		
M2		BESLUITVORMING		
M3		BELEID		
M4		KLACHTEN/GESCHILLEN (A6)		
M5		UITBESTEDING (PB, VB)		
N1	FINANCIËLE POSITIE	DEKKINGSGRAAD		
N2		HERSTELPLAN		
O1	TOEZICHTHOUDERS	DNB + AFM		
P1	DIVERSEN	JAARVERSLAG		
P2		STATUTEN		
P3		PENSIOENREGLEMENT		
P4		HUISHOUDELIJK REGLEMENT		
P5		RAPPORT DNB / AFM		
INTERN TOEZICHT				
Q1	INRICHTING (C1)	VISITATIE /INTERN ORGAAN		
Q2		STATUTAIRE VASTLEGGING		
VERANTWOORDINGSORGAAN				
R1	INRICHTING (B1)	SAMENSTELLING		
R2		STATUTAIRE VASTLEGGING		
R3		COMMENTAAR BESTUUR		
R4		COMMENTAAR VERANTW-ORG		

REACTIE BESTUUR OP RAPPORT INTERN TOEZICHTSORGAAN PFG 2012

ALGEMEEN

De rapportage van het intern toezichtsgaan van november 2012 is de vijfde ervaring van het bestuur met het intern toezicht. Na de IT-ronde in 2011 heeft een evaluatiegesprek plaatsgevonden. Daarbij is afgesproken om bij volgende IT-rondes desgewenst een tweede overleg te hebben, waarin eventuele onduidelikheden m.b.t. het verslag van het overleg en/of het rapport van het intern toezichtsgaan kunnen worden weggenomen. Het bestuur ziet dit als een goede verbetering van de procedure.

HET OORDEEL VAN HET INTERN TOEZICHTSORGAAN

Het bestuur is uiteraard ingenomen met het positieve oordeel van het intern toezichtsgaan, te weten Voldoende tot Goed.

T.A.V. HET GESPREKSVERSLAG

Het bestuur kan zich vinden in het gespreksverslag.

T.A.V. DE BEVINDINGEN EN DAARUIT VOORTVLOEIENDE AANBEVELINGEN VAN HET INTERN TOEZICHT

Intern Toezicht: noem in de verslaglegging de overwegingen bij een bestuursbesluit en maak de evenwichtige belangenafweging zichtbaar, waar dat aan de orde is.

Reactie bestuur: hiermee is al begonnen eind 2011

Intern Toezicht: ontwikkel een uitbestedingsprocedure.

Reactie bestuur: wordt in 2013 opgepakt.

Intern Toezicht: versterk de compliance-functie.

Reactie bestuur: wordt opgepakt in overleg met de compliance officer.

Intern Toezicht: heroverweeg de omvang van het Dagelijks Bestuur

Reactie bestuur: de omvang van het DB wordt gehandhaafd.

Intern Toezicht: operationaliseer het gebruik van functieprofielen.

Reactie bestuur: er is al functieprofiel voor AB-lid in gebruik, die van voorzitter wordt geactualiseerd.

OORDEEL VAN HET VERANTWOORDINGSORGAAN OVER HET DOOR HET BPL-BESTUUR GEVOERDE BELEID IN 2012

Het Verantwoordingsorgaan (VO) heeft de bevoegdheid een oordeel te geven over het handelen van het bestuur aan de hand van het door het bestuur vastgestelde concept van het jaarverslag, de jaarrekening, alsmede andere informatie, waaronder de bevindingen van het interne toezichtorgaan (IT) over het door het bestuur gevoerde beleid, alsmede over beleidskeuzes in de toekomst.

OVERLEG VERANTWOORDINGSORGAAN MET HET DAGELIJKS BESTUUR BPL

Het VO heeft in 2012 twee keer vergaderd met het DB-BPL. O.m. is aan de orde geweest:

- Jaarverslag en jaarrekening BPL 2012.
- Rapport van het Intern Toezichtorgaan (IT) 2012.
- Ontwikkeling Dekkingsgraad.
- Rapport Evaluatie risicomanagement beleggingsproces.
- Relatie tussen de kosten van het vermogensbeheer en het behaalde rendement. Het VO bepleit opnieuw een standaard (benchmark) voor de relatie tussen de kosten van het vermogensbeheer en het behaalde rendement.
- De uitkomst van het onderzoek door de Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVOG) naar de kosten van een groot aantal pensioenfondsen, waarbij de hoogte van de kosten (uitvoeringskosten en vermogensbeheerkosten) van het BPL eruit springen. Alvorens conclusies te trekken is meer informatie gewenst over de samenstelling van dit onderzoek, waarbij in het bijzonder moet worden gekeken naar de variaties in toerekening van de kosten door de verschillende fondsen. Het DB-BPL heeft verklaard zich te laten leiden door de 'Aanbevelingen Uitvoeringskosten' van de Pensioenfederatie. Doel van de Pensioenfederatie is beter inzicht in de kosten voor deelnemers en gepensioneerden.
- Diverse ontwikkelingen die van invloed kunnen zijn op onze pensioenen in de toekomst. Waaronder verhoging van de AOW-leeftijd, het Fiscaal kader en een nieuw Financieel toetsingskader.
- Deskundigheid VO-leden. Het VO heeft behoefte aan vergroting van de kennis die nodig is om het beleid van het pensioenbestuur naar behoren te kunnen beoordelen. Het DB-BPL heeft aangeboden naast de introductiecursus voor VO-leden elk jaar twee VO-leden de cursus voor deskundigheidsniveau I aan te bieden.

OORDEEL VERANTWOORDINGSORGAAN

Het VO heeft kennis genomen van een goedkeurende verklaring van de accountant en de actuariële verklaring van de certificerend actuaaris. De aanbevelingen van het Intern Toezicht 2012 en de reactie van het BPL-bestuur daarop zijn door het VO besproken met het DB-BPL. Het IT constateert dat het functioneren van het BPL-bestuur voldoende tot goed is. Alles afwegend heeft het VO een positief oordeel over het in 2012 door het BPL-bestuur gevoerde beleid.

VERANTWOORDINGSORGAAN

Het Verantwoordingsorgaan heeft tweemaal vergaderd ter voorbereiding van de twee besprekingen met het DB-BPL. Vier leden van het verantwoordingsorgaan hebben een specifieke cursus gevolgd voor leden van verantwoordingsorganen. Mutaties in het VO: geen. E.M. Visser is door de VNoL herbenoemd voor een termijn van 4 jaar.

DATUM: 4 JUNI 2013

NAMENS HET VERANTWOORDINGSORGAAN, E.M. VISSER (VOORZITTER) EN JAN JONKER (SECRETARIS)

REACTIE VAN HET BESTUUR OP HET OORDEEL VAN HET VERANWOORDINGSORGAAN OVER HET GEVOERDE BELEID IN 2012

Het bestuur heeft kennisgenomen van het positieve oordeel van het verantwoordingsorgaan over het gevoerde beleid in 2012.

FINANCIËLE VOORUITZICHTEN: VISIE ROBECO INSTITUTIONAL ASSET MANAGEMENT

Het basisscenario is een per saldo gematigde groei van de wereldeconomie in 2013. Opkomende markten zullen sterker groeien dan ontwikkelde economieën. Inflatierisico's zijn beperkt onder invloed van de lage economische groei, maar de feitelijke inflatie kan tijdelijke pieken vertonen als gevolg van een dramatische stijging van de olieprijs indien de crisis rond Iran ernstig zou verslechteren of als gevolg van een nieuwe serie misoogsten die voedselprijzen opdrijven. Centrale banken zullen in heel 2013 de korte rente laag houden en hun beleid van onconventionele kwantitatieve verruiming verder opvoeren. Dit basisscenario van langzame economische groei dichtten wij een kans toe van 65 procent.

ALTERNATIEVE SCENARIO'S

De kans op een wereldwijde recessie ramen we op 25 procent. De grote centrale banken in de wereld treden weliswaar met onverwacht grote onconventionele maatregelen op, maar in Japan en de Verenigde Staten dreigt een fiscale klif. In de Eurozone is tijd gewonnen, maar de kans op een 'Grexit' blijft aanzienlijk. Spanningen tussen Iran en het Westen blijven onverminderd hoog, in Azië lopen de spanningen tussen Japan en China op. Een optimistisch scenario is mogelijk na een drastisch vertrouwensherstel, bijvoorbeeld als gevolg van een groeiend vertrouwen dat de Eurozone haar problemen te boven komt en Japan en de VS de weg naar middellange termijn begrotingsdiscipline zijn ingeslagen, daarbij geholpen door een extreem ruim monetair beleid. Bedrijven gebruiken hun aanzienlijke kaspositie voor investeringen en de werkgelegenheid neemt fors toe. De kans op dit scenario schatten wij voor de komende twaalf maanden laag in (10 procent).

RENTE

Wij verwachten dat de lange rentes in 2013 laag blijven, ook al is er sprake van extreem lage rentestanden. Voordat de economie zich normaliseert zijn we nog een jaar of vijf verder. Nu is de wereldeconomie zwak, zijn de inflatierisico's voornamelijk laag en groeien de balansen van centrale banken in een rap tempo door aankopen van (onder andere) staatsobligaties. Bovendien, veranderingen in regelgeving (Solvency II, central clearing) stimuleren de vraag naar veilige beleggingstitels, zowel voor onderpand als voor beleggingsdoeleinden. Kortom, wij voorzien geen significante stijging van de lange rente.

AANDELEN

De macro-economische omgeving voor aandelen blijft gematigd. Wereldwijde kwantitatieve verruiming heeft de rentes naar beneden gedreven en wij verwachten dat die in 2013 laag blijven. Maar in tegenstelling tot bedrijfsobligaties of emerging markets debt werkt dit niet louter positief door. Lage rentes signaleren een omgeving met lage groei en lage inflatie. Lage groei is doorgaans geen opsteker voor de winstontwikkeling. Toch zijn de winsten verrassend sterk geweest in de afgelopen jaren. Dat komt doordat bedrijven weinig investeren en dat komt de kasstroom ten goede. Op de korte termijn betekent dat lagere afschrijvingen en hogere winstmarges. Ook speelt mee dat de financieringskosten omlaag zijn gekomen en tot slot is er weinig loonkosteninflatie door de hoge werkloosheid. Deze factoren hebben de winstmarges een impuls gegeven, maar kunnen de winstmarges niet nog verder stuwten. Kortom, voor de winsten zit er weinig groei in het vat. De waardering van aandelen is vrij normaal op basis van het verleden. Met een normale waardering, een lage winstgroei, een ruime monetaire stimulans ligt vermoedelijk geen bijzonder goed jaar voor aandelen in het verschiet. Een gematigd jaar vinden wij waarschijnlijker.

Voor aandelen in opkomende markten zijn de fundamentele vooruitzichten goed. Wij rekenen op een groeiherstel in China nadat de onzekerheid rond de machtsoverdracht is verdwenen. De waardering van opkomende markten is een klein pluspunt. Opkomende markten hebben echter al geruime tijd tegenwind van een tegenvallende winstontwikkeling in vergelijking met andere regio's, die ook terug is te zien in de relatieve koersontwikkeling. Vandaar dat we opkomende markten niet op voorhand als duidelijke favoriet voor 2013 naar voren schuiven.

INDIRECT ONROEREND GOED

Wij dichten beursgenoteerd onroerend goed dezelfde aantrekkelijkheid als aandelen toe. Wereldwijd onroerend goed heeft in vergelijking met aandelen sterk gepresteerd over de afgelopen jaren. Dat schrijven wij toe aan de lagere financieringskosten, de voorkeur voor defensief getinte beleggingen en de vraag naar inflatieprotectie. Hoewel onroerend goed in een omgeving van oplopende inflatie en stijgende rentes op de korte termijn geen goede inflatiehedge is, is en blijft het een reële belegging. Vooruitkijkend is een verdere daling van de renteopslagen goed nieuws voor onroerend goed en de winsten zijn minder gevoelig voor tegenvallers dan bij aandelen. Maar de waardering ten opzichte van aandelen is een minpunt geworden zodat wij per saldo voor onroerend goed vergelijkbare verwachtingen hebben als voor aandelen.

Verwachtingen voor de rendementen van de beleggingscategorieën voor achtereenvolgend de lange termijn, de komende vijf jaar en voor 2013:

IN PROCENTEN			2013		
	ONCONDITIONEEL LANGE TERMIJN *	2013-2017	RECESSIE	LAGE GROEI	TRADITIONEEL HERSTEL
KANS			25 PROCENT	65 PROCENT	10 PROCENT
INFLATIE	3,00	2,50	--	=	+
AAA STAATSOBLIGATIES	4,25	0,75	+	=	--
BEDRIJFSOBLIGATIES – IG	5,00	2,50	-	+	=
BEDRIJFSOBLIGATIES – HY	6,00	4,00	--	+	+
EMERGING MARKET DEBT	5,75	4,00	--	+	+
AANDELEN	8,00	6,75	--	=	++
AANDELEN EMERGING	8,50	7,75	--	=	++
GRONDSTOFFEN	4,25	4,25	--	=	++

* DE ONCONDITIONELE LANGTERMIJNPROGNOSE IS HET RENDEMENT DAT EEN BELEGGINGSCATEGORIE OP VOORHAND GEMIDDELD ZOU MOETEN MAKEN OP DE HELE LANGE TERMIJN, LOS VAN VERTREK- OF EINDPUNT. DEZE RAMINGEN ZIJN GEBASEERD OP DE INZICHTEN VAN ROBECO. PER MACRO-ECONOMISCH SCENARIO GEVEN WE AAN WAT HET EFFECT IS VAN EEN SCENARIO OP DE VORKEUR VOOR EEN BELEGGINGSCATEGORIE.

VOOR ALS HET ONVERHOOPT NODIG IS...

Richtlijnen voor deelnemers en hun nabestaanden, als steun bij het onafwendbare afhandelen van formaliteiten bij overlijden.

MAATREGELEN BIJ LEVEN

- Overweeg of het nuttig c.q. noodzakelijk is een testament te maken. Hierbij wordt speciaal de aandacht gevestigd op het zgn. langstlevende testament.
Voor inlichtingen over het opmaken van een testament kunt u de notaristelefoon bellen: 0900-3469393 of een notariskantoor in uw omgeving. Denk hierbij in voorkomend geval ook aan het opmaken van een samenlevingscontract en regel, indien nodig, de verzorging van uw kinderen na uw overlijden.
- Stel bankrekeningen mede op naam van uw (huwelijks)partner, dit om te voorkomen dat deze rekeningen bij overlijden worden geblokkeerd; uw partner behoudt dan toegang tot die rekeningen. Bij sommige banken geldt geen maximum bedrag waarover kan worden beschikt. Informeer bij de betreffende bank naar de gehanteerde procedure en maximumbedragen.
- Leg een map of ordner aan, waarin de volgende bescheiden kunnen worden opgeborgen:
 - Pensioen c.q. uitkeringsbescheiden (ook die van de AOW) en de daarop betrekking hebbende brochures en mededelingen. Het op de pensioenen of uitkeringsbescheiden vermelde registratienummer is van belang bij alle correspondentie met de betrokken instanties. Het kan zijn dat een vroegere werkgever een aparte pensioenregeling had doch dat een pensioenuitvoerder niet te vinden is bijvoorbeeld door naamswijziging. Of er hebben overdrachten plaatsgevonden door fusies of overnames. Deze zijn op te sporen via DNB, Postbus 98, 1000 AB Amsterdam (internet: www.DNB.nl). Men beschikt over een lijst van voormalige pensioenverzekeraars en hun rechtsopvolgers.
 - Familiepapieren, zoals geboorteakten, huwelijksakte, echtscheidingsakte, huwelijkse voorwaarden enz;
 - Belastingbescheiden en rekeningen, die voor de aangifte van de inkomsten- en eventueel vermogensbelasting van belang zijn, een en ander betrekking hebbend op de afgelopen vijf jaar;
 - Lijst met bestaande bank-, spaar- en beleggingsrekeningen (handleiding!);
 - Lijst van verzekeringspolissen, aangeven welke polissen kunnen vervallen c.q. van kracht moeten blijven en waarbij een naamswijziging moet plaatsvinden;
 - Lijst van bezittingen en schulden, welke actueel moet worden gehouden;
 - Lijst van lidmaatschappen van verenigingen, eventueel aangeven welke voor de overblijvende partner niet meer van belang zijn;
 - Lijst van abonnementen op tijdschriften, periodieken of vakliteratuur, eventueel aangeven welke kunnen worden beëindigd;
 - Adressen en zo mogelijk telefoonnummers van nabestaanden, familieleden, vrienden en kennissen, die in geval van overlijden moeten worden ingelicht; banken en overige beheerders van uw bezittingen; de Vereniging van Nederlandse oud-loodsen; eventueel de loodsensociëteit.

MAATREGELEN BIJ OVERLIJDEN

- Bewaar alle rekeningen van de kosten die in verband met het overlijden worden gemaakt, deze kunnen mogelijk fiscaal aftrekbaar zijn.
- Inschakelen (huisarts, ziekenhuis) voor het opmaken van een verklaring van overlijden.
 Waarschuwen van de uitvaartonderneming.
 Aangifte van overlijden doen bij de afdeling burgerzaken van de gemeente voor het opmaken van een akte van overlijden (wordt veelal door de uitvaartonderneming verzorgd). Het is aan te bevelen daarbij direct de nodige afschriften van deze akte te laten maken voor de te vervullen formaliteiten.
 Deze zijn nodig voor het aanvragen van pensioen(en), AOW en/ of ANW, te voorzien van het betreffende registratienummer van de overledene (het BPF Koopvaardij vraagt bovendien om een uittreksel uit het huwelijksregister van de gemeente waar het huwelijk is gesloten); notaris i.v.m. testament en akte van erfrecht; verkrijging van verzekeringsgelden enz.; belastingdienst met vermelding van BSN nummer; bank(en) met vermelding van rekeningnummer(s); (zorg)verzekeringen, met vermelding relatienummer(s) i.v.m. naamswijziging(en). Hieraan zijn kosten verbonden, behalve voor het aanvragen van pensioen(en). Deze zijn gratis verkrijgbaar (de gemeente zal daarop aantekenen "afgegeven ten dienste van het aanvragen van pensioen"). Een aantal activiteiten wordt ook wel door een uitvaartonderneming verricht.
- Eventueel inschakelen van een geestelijk verzorger voor geestelijke bijstand en voor de verzorging van een kerkelijke plechtigheid.
- Bericht sturen aan instanties die uitkeringen verzorgen (binnen 6 weken). Hiervoor gebruik maken van de afschriften van de Akte van overlijden, deze te voorzien van het betreffende registratie/pensioennummer.
 Voor ABP: ABP, Postbus 4804, 6401 JL Heerlen.
 Email: contactformulier op site www.abp.nl
 Voor BPL: Stichting Beroepspensioenfonds Loodsen, Postbus 830, 3000 AV Rotterdam.
 Bezoekadres: Berghaven 16, 3151 AB Hoek van Holland. telefoon: 088-9002540/41. www.bplloodsen.nl
 Email: icbpl@loodswezen.nl of via contactformulier op site.
 Voor BPF Koopvaardij: Bedrijfspensioenfonds voor de Koopvaardij, Postbus 9159, 1006 AD Amsterdam
 Bezoekadres, MN, Radarweg 60, 1043 NT Amsterdam, telefoon 088-0079 899.
 Email: servicedesk@koopvaardij.nl. www.bpfkoopvaardij.nl
 In het bericht vermelden de persoonsgegevens van degenen die recht hebben op partner-/wezenpensioen; gegevens van (niet geblokkeerde) bankrekening van de echtgeno(o)t(e); (eventuele) gegevens van ex-echtgenote; opgave door (oudere) wezen van studieverklaring dagstudie; naam, voornamen, adres, bankrekeningnummer waarop het wezenpensioen gestort dient te worden (dit gebeurt rechtstreeks).

OVERLIJDENSUITKERING BPL AAN PARTNER**Pensioenstatuut 1988**

Bij overlijden deelnemer: 1/6 deel van de pensioengrondslag

Bij overlijden gepensioneerd: 1/6 deel van het jaarlijkse OP

Pensioenstatuut 2004

Bij overlijden deelnemer: bij de Stichting Staber wordt een verzoek voor een schenking (12% van de pensioengrondslag) ingediend.

Bij overlijden gepensioneerd: twee maanden ouderdomspensioen, zoals dat laatstelijk gold voor overlijden, wordt als een uitkering ineens uitbetaald.

Als de overledene uit vorige dienstbetrekkingen een pensioen ontving, ook deze fondsen berichten.

- Indien de overledene een AOW pensioen genoot moet van het overlijden zo spoedig mogelijk bericht worden gegeven aan het districtskantoor van de Sociale Verzekeringsbank (SVB) in het resort, waarin de woonplaats van de overledene is gelegen.
Zie voor kantoren: www.svb.nl
- Alle maatschappijen waarbij verzekeringen zijn afgesloten dienen van het overlijden in kennis te worden gesteld. Hierbij vermelden de polisnummers alsmede namen en adressen van de nabestaanden.
Nagaan of er nog lopende verzekeringen zijn die premievrij worden bij overlijden. Zonodig de verzekeringsadviseur raadplegen.
Voor polissen die van kracht blijven, b.v. brandverzekering, huis, inboedel, auto, boot, caravan, e.d. dient naamswijziging plaats te vinden (denk ook aan 'groene kaart' bij autoverzekering); ziektekostenverzekeringsmaatschappij inlichten.
- Bij eigendom woning via de gemeente bij het kadaster het huis op eigen naam laten registreren. Hieraan zijn kosten (geen overdrachtskosten) verbonden maar het is belangrijk als het eigen huis later verkocht gaat worden.
- Indien men een hypotheek heeft op het huis, verdient het aanbeveling de hypotheekakte te controleren of daarin een clause is opgenomen waarin bepaald is dat bij overlijden van de echtgenoot of partner de hypotheek wordt (of kan worden) beëindigd.
- Tevens nagaan of in verband met het overlijden nog andere lopende financiële verplichtingen komen te vervallen.
- Zeg eventueel abonnementen op van tijdschriften, periodieken, vakliteratuur en lidmaatschappen van verenigingen die niet meer van belang zijn voor de overblijvende partner.
- Bezien of eventueel het paspoort van de overgebleven (huwelijks)partner moet worden gewijzigd. Mocht u onverhoopt iets overkomen (b.v. tijdens verblijf in het buitenland) dan is men op de hoogte van uw situatie.
- Ga na of het mogelijk is verlaging van bepaalde tarieven aan te vragen, zoals reinigingsrechten en milieu-belasting, indien na overlijden een éénpersoons huishouding wordt gevoerd. Deze regelingen verschillen per regio/gemeente.
Doordat bij overlijden een deel van het inkomen wegvalt, bestaat de kans dat men op grond van het (lagere) gezinsinkomen in aanmerking komt voor subsidieregelingen.
- Behandelende artsen (huisarts, specialisten en tandarts) van overlijden in kennis stellen.
- Sinds 1 juli 1996 is de Algemene nabestaandenwet (ANW) van kracht. Deze wet regelt het recht op een Anw nabestaandenuitkering voor mannen en vrouwen van wie de (huwelijks)partner op of na 1 juli 1996 is overleden. In de Anw is ook het recht voor wezen en halfwezen geregeld. De Anw wordt evenals de AOW uitgevoerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB). Zie voor adressen: www.svb.nl

C O N T A C T

Heeft u vragen of opmerkingen over de pensioenregeling, uw uniform pensioenoverzicht, de ingehouden premie of over de informatievoorziening? Neem dan contact op met het frontoffice:

NORA VAN BEEK (MEDEWERKER PENSIOENEN)

088 900 25 41

N.VANBEEK@LOODSWEZEN.NL

THEO WITTKAMPF (MANAGER PENSIOENEN)

088 900 25 40

T.WITTKAMPF@LOODSWEZEN.NL

• **STICHTING BEROEPSPENSIOENFONDS LOODSEN** •
BERGHAVEN 16 • 3151 HB HOEK VAN HOLLAND
• **POSTBUS 830, 3000 AV ROTTERDAM** •

W W W • B P L O O D S E N • N L